

# AIKAANSA EDELLE



RAUMALAIKIEKKOILUN TUKI 50 VUOTTA



# AIKAANSA EDELÄ

RAUMALAISKIEKKOILUN TUKI 50 VUOTTA

**JULKAISIJA**  
**Raumalaiskiekkoilun Tuki ry**

**KIRJOITTAJAT**  
**Janne Rantanen, Pekka Wallenius ja Samu Vahteristo**

**ULKOASU JA TAITTO**  
**Mikko Ollikainen, Jabadabaduu**

**PAINO**  
**Rauman Painopiste**

**ISBN 978-952-94-0030-0**

# SISÄLTÖ

---

|                                 |          |
|---------------------------------|----------|
| <b>PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS</b> | <b>7</b> |
|---------------------------------|----------|

|                |           |
|----------------|-----------|
| <b>ESIPUHE</b> | <b>11</b> |
|----------------|-----------|

|                    |           |
|--------------------|-----------|
| <b>LUKKO-PERHE</b> | <b>15</b> |
|--------------------|-----------|

Lukon ja Kiekkoilun Tuen organisaation esittely.

|                                 |           |
|---------------------------------|-----------|
| <b>RAUMALAISKIEKKOILUN TUKI</b> | <b>24</b> |
|---------------------------------|-----------|

Suomessa ainutkertaisen järjestelyn syntyvaiheet ja kehitys.

|                      |           |
|----------------------|-----------|
| <b>LIIKETOIMINTA</b> | <b>95</b> |
|----------------------|-----------|

Kiekkoilun Tuen myyntitoiminnan kehitys RTK-Palvelusta Contineo-konserniksi.

|                          |            |
|--------------------------|------------|
| <b>HENKILÖHAKEMISTOT</b> | <b>163</b> |
|--------------------------|------------|





# PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

---

# ARVOISA LUKIJA,

---

## **TERVETULOA TUTUSTUMAAN RAUMALAISKIEKKOILUN TUEN HISTORIAAN, NYKYPÄIVÄÄN SEKÄ MYÖS SEN TULEVAISUUTEEN.**

Vietämme yhdistyksen 50-vuotisjuhlakautta ja tälle hienolle saavutukselle oli vihdoin aika kirjoittaa myös kirja. Tuen tarina kun on erittäin merkityksellinen koko raumalaiselle jääkiekolle ja samalla myös alueen sekä valtakunnan elinkeinoelämälle. Viisaiden perustajien visio tukea raumalaista jääkiekkoa liiketoimien turvin on kasvanut 50 vuodessa noin 140 miljoonan euron liikevaihtoa pyörittäväksi Contineo-konserniksi.

Kirjassa käydään läpi hienoa ja harvinaista polkua, sen merkittäviä henkilöitä sekä käännekohtia, jotka ovat johtaneet menestykseen niin kaukalossa kuin kaukalon ulkopuolella. ”Pienessä gallialaisessa kylässä” pelataan jääkiekon SM-liigaa huipputasolla samalla kun seuran kivijalka juniorityö laajenee koko ajan. RTK-Palvelu on puolestaan kasvanut merkittäväksi valtakunnalliseksi monialatoimijaksi. Urheilu ja business paikkaavat menestyksekkäästi kättä tässä teoksessa ja sen tarinoissa.

Tänään Raumalaiskiekkoilun Tuen tärkein tehtävä on taata alueelle parhaat mahdolliset jääkiekon harrastamisen edellytykset. Näitä ovat lajin perinteiden vaalimisen lisäksi olosuhteet, maan eturivin juniorityö valmennuksen jatkuvan kehittämisen kautta sekä huippujääkiekon edistäminen. Lukko-Säätiön ja Lukko ry:n kanssa tehtävä omistajanohjaus tapahtuu Contineon hallituksen kautta. Puheissa ja teoissa eri tahot ovat muuttuneet jo Lukko-perheeksi, joka on vahva, sitoutunut ja edelläkävijä niin jääkiekossa kuin liiketoimissa. Edessä ovatkin seuraavat vuodet ja vuosikymmenet, joiden aikana tätä hienoa tarinaa kehitetään edelleen.

Kirjan tekijöiksi valittiin paikalliset, raumalaiset ammattitoimittajat. Janne Rantanen omaa vuosikymmenien kokemuksen alueen tapahtumista niin urheilun kuin elinkeinon osalta. Jannen kynästä on ennenkin syntynyt kirjoja Lukkoon liittyen, mutta nyt Länsi-Suomen päätoimittajana työskentelevä Rantanen pääsi tutkimaan Lukko-perheen ydintä sekä varsinkin RTK:n tarinaa. Pekka Wallenius on kaikille raumalaisille tuttu median moniottelija, jonka tietopankki seurasta ja urheilusta on erittäin laaja. Pekka on tässä kirjassa keskittynyt Tuen historiaan sekä ihmisiin, jotka ovat myötävaikuttaneet 50 vuoden aikana yhdistyksen kasvuun ja kehitykseen.

Toivotan sinulle hyviä lukuhetkiä tämän hienon tarinan parissa.

**Rafael Eerola**

Raumalaiskiekkoilun Tuki Ry

Puheenjohtaja







# ESIPUHE

---

# KIEKKOILUN TUKI JA RTK – LUKKO AIKAANSA EDELLÄ

---

**”Helppohan Lukon on maksaa kunnon palkkoja pelaajille, kun ei tarvitse tuloksesta välittää. RTK-Palvelu siivoaa joka tapauksessa seuran tappiot.”**

Tätä urbaanilegendaa on Lukosta ja RTK-Palvelusta toistettu kyllästymiseen asti.

Totta toinen puoli.

Rauman Lukko Oy:n operatiivinen tulos on lähes poikkeuksetta painunut enemmän tai vähemmän pakkaselle. Tilikauden tulokset on saatu tasapainotettua Contineon maksamalla konserniavustuksella, johon viime vuodet on jouduttu turvautumaan suurelta osin halliremonttien aiheuttamien suurten pääomakulujen peittämiseksi.

Ilman Contineon liiketoiminnan tuottamia voittoja Raumalla ei välttämättä olisi enää vuosikausiin pelattu jääkiekon SM-liigaa, eivätkä juniorityö ja olosuhteet olisi läheskään nykyisellä tasolla. Ainakaan pienimmässä liigakaupungissa ei pelattaisi sellaisella joukkueella, joka tosissaan tavoittelee suomenmestaruutta.

Lehtien talous- ja urheilusivuilla Rauman Lukko Oy:n taloudellisia tappioita on ruodittu ja reposteltu. Kuinka kauan tällainen taloudenpito voi

jatkua? Meneekö Lukko Oy konkurssiin, jos Contineo joutuu laittamaan rahahanansa kiinni.

Raflaavia kysymyksiä, mutta tavallaan epäolennaisia. Näin siksi, että RTK-Palvelu ei omista Lukkoa, vaan pikemminkin päinvastoin.

RTK-Palvelun pääomistaja, Contineon kautta, on Raumalaiskiekkoilun Tuki ry. Yhdistyksen perimmäinen tarkoitus käy ilmi jo sen nimestä.

RTK:n omistavan Contineon muut omistajat ovat Lukko-säätiö ja Rauman Lukko ry, joten yritys on kokonaisuudessaan Lukko-perheen käsissä.

Raumalaiskiekkoilun Tuki perustettiin vuonna 1968 nimenomaan sitä varten, että se tuottaisi lisää markkoja raumalaisen jääurheilun pyörittämiseen. Rahayksikkö on vaihtunut euroksi, mutta perusidea on säilynyt samana.

– Viime vuosina liigaseuroissa on herätty siihen, että Suomessa urheilutoiminnan tuotot eivät oikein riitä ammattilaisjoukkueen ylläpitoon. Nyt kaikki suunnittelevat muun liiketoiminnan luomista. Raumalaiskiekkoilun Tuki ja sen liiketoiminta täyttää 50 vuotta, joten Raumalla on oltu aika paljon aikaa edellä, sanoo Tuen puheenjohtaja Rafael Eerola. Aluksi Tuki – kuten yhdistystä lukkolaisissa piireissä kutsutaan – piti kioskeja ja pyöritti bingoja. Lukko-perheeseen kuuluvat yhdistykset perustivat Rauman Teollisuus- ja Kiinteistöpalvelun 1972. Tuskin kukaan ymmärsi miten merkittävä päätös silloin tulikaan tehtyä. Päätös on mahdollistanut sen, että viikottain noin viidennes raumalaisista voi nauttia Äijänsuolla huipputasoisesta jääkiekosta liiga- ja junioritteluissa katetusta tekojääradasta moderniksi areenaksi saneeratussa jäähallissa. Otteluita seuraavat Lukon kannattajat ja juniorien läheiset ovat lopulta koko huippujääkiekon ylläpidon tärkein motivoija.

Tämä kirja kertoo Raumalaiskiekkoilun Tuen tarinan perustamisvaiheista lähtien tähän päivään. Kirja julkaistaan juuri ennen Tuen 50-vuotisjuhlia. Tapahtumista ja taustoista kertovat monet yhdistyksen toiminnassa mukana olleet, joihin kuuluu myös teoksen toinen kirjoittaja Pekka Wallenius.

Tämä kirja kertoo myös miten Contineon bisnes on kasvanut noin 140 miljoonaan euroon. RTK-Palvelu ja RTK-Henkilöstöpalvelut ovat laajentuneet valtakunnallisiksi yrityksiksi, joiden palveluksessa on yli 3000 työntekijää. RTK:n osuuden kirjoitti Marva Median päätoimittaja Janne Rantanen, joka on työkseen raportoinut raumalaisesta yritys- ja urheilumaailmasta yli 30 vuoden ajan.

Kirja piirtää lisäksi Lukko-perheen sukupuun ja vääntää rautalangasta mitä ovatkaan Raumalaiskiekkoilun Tuki ry, Contineo Oy, Lukko-säätiö rs, Rauman Lukko Oy, Rauman Lukko ry ja RTK-Palvelu Oy. Kuka omistaa kenetkin ja mitä varten?

Kirjan lopuksi katsotaan tulevaisuuteen Tuen, Contineon ja RTK-Palvelun nykyjohdon silmin.

Äijänsuolla 2.1.2018

**Janne Rantanen**

**Pekka Wallenius**



# LUKKO-PERHE

---

# RAUMALAIS- KIEKKOILUN TUKI RY

---

**Vuonna 1968 perustettu Raumalaiskiekkoilun Tuki ry pyrkii toiminnallaan edistämään raumalaista jääkiekkoa ja vaikuttamaan raumalaisen jääkiekkoilun sidosryhmiin. Tuen tärkeimpänä tehtävänä on taata edellytykset laadukkaalle junioritoiminnalle ja menestyvälle huippukiekkoilulle.**

Varainhankinnan päätuotot tulevat yhdistyksen omistamista sijoituksista. Yhdistyksen jakaman tuen muodot ovat muun muassa junioreiden jääaika-maksujen tukeminen, junioripelaajille jaettavat stipendit ja aktiivinen osallistuminen Lukon junioritoiminnan kehittämiseen mahdollistamalla päätoimisten valmentajien palkkaamisen sekä Lukko-Akatemiaa tukemalla.

Tällä vuosikymmenellä Tuki on panostanut vahvasti olosuhteisiin. Pyynpään koulun pihalle rakennettiin tekojää, joka on vapaassa käytössä. Helmirantaan valmistui keväällä 2016 ministadion, joka on seutukunnan ainoa yksityisessä käytössä oleva. Valaistussa kaukalossa on hiekkatekonurmi, maalit ja koripallokorit.

Erittäin suuri ponnistus oli jäähallin, Tuki-Areenan, rakentaminen Lähdepellon urheilukeskukseen. Kahden kaukalon harjoitushallia pyörittää Tuki-Areena Oy.

Seuraavia hankkeita puntaroidaan ja osin suunnitellaankin jo. Työ raumalaisen jääurheilun harrastamisen edellytysten luomisessa ja turvaamisessa jatkuu.

Tuen 50-vuotisjuhlat pidetään talvella Helmirannassa, mutta juhluvuoden varsinainen päätapahtuma on pienten juniorien Tuki-turnaus Tuki-Areenalla huhtikuussa 2018.

**Tuen ja samalla Tuki-Areenan hallitus:** Rafael Eerola pj, Jari Laiho, Janne Mokka, Pekka Liukkonen, Kai Gustafsson, Sami Junnila, Veli-Matti Lanne, Esa Sainio, Timo Smedberg, Esa Tommila, Jari Torkki, Olavi Tuominen ja Pauli Tuomola.

# RAUMAN LUKKO RY

---

**Perinteinen urheiluseura, joka perustettiin nimellä Rauma Woodin Lukko ry vuonna 1936. Lukossa harrastettiin monia yksilö- ja joukkuelajeja.**

Jääkiekko tuli Lukon lajivalikoimaan vuonna 1946. Jääkiekosta tuli käytännössä ainoa laji 1960-luvulla, kun hiihto ja suunnistus saivat oman erikoisseuransa Rasti-Lukon ja jalkapalloilijat siirtyivät erikoisseura Hakreihin (nykyinen Pallo-Iirot).

Lukko ry:n ”valtakuntaan” kuuluvat juniori- ja naisjäätiekko, kortteliekko ja ringette. Kaudella 2017–2018 Lukko ry:ssä pelaa 25 junioriekkokopeliryhmää, neljä ringettejoukkuetta ja naisten SM-liigassa jääkiekkoa pelaava joukkue. Lisenssipelaajia on noin 600 ja toimihenkilöitä noin 200. Lukon A-, B- ja C-nuoret ovat pelanneet vuosikymmenet pääsarjatasolla saavuttaen useita mitaleita, joista viimeisin keväällä 2017.

Lukon nimellä pelattiin myös pesäpalloa, mutta kyse on markkinointipainotteisesta seurayhteistyöstä lajin erikoisseura Feran kanssa.

Lukko ry:llä on yli tuhat jäsentä ja noin miljoonan euron vuosibudjetti. Lukko ry tukee joukkueita mm. palkkaamiensa päätoimisten ja osa-aikaisten valmentajien, taitovalmentajan ja herkkyykskausivalmentajan kautta sekä jääaikamaksuilla. Joukkueet kattavat noin puolet budjetista.

– Syksyllä 2017 valittiin Lukko Oy:lle urheilujohtaja, joka aloittaa työnsä vuoden 2018 puolella. Hänen roolinsa Lukko ry:n valmennuksen kehittämistyössä tulee olemaan merkittävä. Urheilutoiminnassa tehtiin muitakin henkilöstö- ja tehtävämuutoksia. Seura nimitti mm. päätoimisen valmentajan Lukon C-joukkueelle. Urheilujohtajan palkkaus, junioritoiminnan organisaation muutokset ja vapaaehtoistoimijoiden sitouttamiset asettavat seuran johtamiselle uusia haasteita, kertoo puheenjohtaja Mikko Kosonen. Lukko jatkaa yhteistyötä Panelian Raikkaan (PaRa), Lännen Kiekon (LäKi), Eurajoen Lätjän (EjL), Laitilan Jyskeen (LaJy), Uudenkaupungin Jääkotkien (UJK) sekä Lauttakylän Lujan (LLuja) kanssa. Lukko ry:n ja sateenvarjoseurojen yhteistyösopimuksen yhtenä osapuolena on taloudellisia ja toiminnallisia resursseja mahdollistava Raumalaiskiekkoilun Tuki ry.

**Lukko ry:n hallitus:** Mikko Kosonen pj, Sami Junnila, Mikko Aikko, Vesa Katavisto, Timo Smedberg, Jari Torkki, Lauri Tuomola ja Jani Virtanen.

**Toiminnanjohtaja** Jari Neuvonen

# RAUMAN LUKKO OY

---

**Rauman Lukko Oy:n vastuulla ovat jääkiekon liigajoukkue, A-juniorit ja Lukko Akatemia sekä ravintolatoiminnot ja konsertit ja Helmiranta.**

Lukko on menestynyt 2010-luvulla Liigassa neljänneksi parhaiten. Lukko on selvinnyt välieriin neljästi ja saavuttanut kaksi pronssimitalia. Kaikkiaan Lukko on voittanut pääsarjassa kymmenen mitalia.

Lukko on kasvattanut paljon pelaajia kansainväliselle huipulle saakka. Näistä mainittakoon vuoden 2011 maailmanmestarit Petri Vehanen ja Janne Niskala sekä NHL-pelaajat Tuomas Grönman, Jari Torkki, Antti Raanta ja Aleksis Saarela. Raumalla kiekko-oppinsa saaneista kokoaisi kilpailukyisen liigajoukkueen.

Jääkiekko on Raumalla iso asia. Liigapeliä yleisökeskiarvo on vakiintunut 3700 katsojan paikkeille, mikä on vajaan 40 000 asukkaan kaupungissa kova luku.

- Jotta seuran urheilullinen strategia voisi täysin toteutua on Lukon edustusjoukkueen kyettävä menestymään huipulla, ammattilaisympäristössä ja samaan aikaan Lukko Akatemian ja juniorityön on kyettävä tuottamaan kyvykkäitä nuoria pelaajia jatkuvasti sellaisilla valmiuksilla, että heistä parhaat mahtuvat vuosittain edustusjoukkueen pelaavaan kokoonpanoon. Tämä vaatii myös Lukko Oy:n muulta liiketoiminnalta suurta ammattitaitoa ja kasvuhakuisuutta, sanoo puheenjohtaja Ari Salmi.

Lukko Oy on laajentanut systemaattisesti muuta kuin jääkiekko-otteluihin liittyvää liiketoimintaa. Esimerkiksi jo kymmenenä vuonna järjestetty oma musiikkitapahtuma Rauma Rock on kerännyt Kivikylän Areenalle tuhansia ihmisiä. Konserttituotot ovat osaltaan pitäneet Lukon liigajoukkueen pelaajabudjetin kilpailukyisenä.

Lukko Oy:n talous on kohentunut. Kymmenisen vuotta toimitusjohtajana toimineen Timo Rajalan aikana Lukko Oy:n liikevaihto on kolminkertaistunut ja tarve konserniavustukseen on rajusti pienentynyt.

**Lukko Oy:n hallitus** Ari Salmi pj, Mika Marttila, Janne Mokka, Esa Tommila, Veli-Matti Lanne, Rami Aarikka.

## urheilu

## URHEILUTOIMITUS

urheilu@marmavedi.fi

Aripäivisin 010 8336 510 Urheilutoimittaja Janne Rantanen  
Iltapäivisin 010 8336 252 Urheilutoimittajat Kimmo Mäkeläinen ja Eetu Setänen

## LUKKO-SAIPA 3-2 (0-1, 2-0, 1-1)



**1. t:** Lukko-Saipa sai avausmaalin jo reilun minuutin pelin jälkeen, kun Dan Spangin pököttäisyttö löysi varjansa kadottaneen Saipa-kapteeni Ville Kohon.

**2. t:** Lukko sai juuri sen alun jota se tarvitsi. Ilkka Mikkola passasi rummelin-maaliin pyrkivänsä Jerry Ahkon läpi ja tämä nosti rystyttyä ohj Jussi Markkasen. Uudella ilmeellä erään tullut Lukko käänsi pelin, kun Ville Vahalahti ja Teemu Nurmi (Uusi kartostoite) Aaron Gagnonille ja kankei survoi sisään.

**3. t:** Lukko iski voittomaalin, kun Otto

Honkaheimo petasi keuhkujälkiläikkään paikan Ville Vahalahdelle (kuvasa). Lukon runkoajan pisteytyksen ratkaisi jälleen koran.

**■ Vaaran pakki:** Saipa Stefano Giliati runtasi Matt Generousin päälle edellä pain luita. Generous ei jähnyt makaamaan jään pintaan, vaan hopoteli valtoon, joten Giliati selvisi kahden minuutin jähkyltä.

**■ Kommentti:** Petteri Nummelin, Lukko (Uusi kartostoite) ja Juhon Torronen kyy narsaavilla viereillä: "Tänne se vaatii, jos meinaa jonkun mitään kaulansa saada".



Rauman Lukon pronssimitalijoukkue vuosimallia 2014.

## Kapteenin uran hienoin hetki

Kaukaloön palannut Otto Honkaheimo syötti pronssiottelun voittomaalin. Hän sai juhlia toista SM-mitaliaan kasvattajaseuransa paidassa ja kotiyleisön edessä.

RAUMA  
EETU SETÄNEN, LÄNSI-SUOMI

Äijänsö juhlil kovemmin kuin 18 vuoteen. Yli 4000 ihmistä seisoa ja huutaa. Osa pidättelee ilua, osa antaa kymmenien yrtä kumolla. Onhan siitä niin pitkä aika, kun Lukon pukukopissa viimeksi kerkittiin pronssioituja Irvinin tablassa.

Juhlivan kansan keskellä Otton Honkaheimo heiluttelee kohti päättyänsä. Hän on nimeltä huutaville Rauman Bojille vaan heidin ylipuolleen aitoon kahdelle pojalleen.

Boikatte huutomyrsky kertoo, että vaikka **Harri Tikkanen** kantoi pronssiottelussa rinnas-

**99** Se siemen on kylvetty nyt tähän kaupunkiin. Mä ainakin uskon, että tämä on vuosittaista tästä lähtien."

Otto Honkaheimo

saan C-järjistä, Honkaheimo on kaikkien sydämissä se oikea kapteeni.

Kasvattajaseuransa Rauman Lukon rannalleen kapteeni. Raumalaisten keskellä, SM-mitali kaulassa. Hetki on Honkaheimon uran, josko koko elämänsä, hienoin. Silti hän ei anna silmistään valua kyyneleitä, vaan loistaa puhdasta tyytyä.

– Kyllä se tuolta vielä purkautuu. Se on tuolla siellä. Kyllä tänä tuntuu helvettin hienolta, nauttii vielä edes pelikunnon-

Honkaheimo sanoo ja antaa katseensa kiertää juhliavassa hallissa.

**Pronssilla on valtava merkitys**

Sieppi jostain sisästä tulivat myös keuhkujälkiläikkö, joilla puolustaja pohjusti tämän hetken. Kun Honkaheimo meni noutamaan mitaliaan, hän ei pystynyt kättään SM-liigan toimituspäätä **Kimmo Mäkelä** oikalle kädellään.

Murtunut sormi ei kuitenkaan estänyt Honkaheimoa hyppäämistä kaukaloon, kun kartostoite maantun kisi este **Petteri Nummelin**. Honkaheimo kateli viereistä soka **Ville Kohon** että **Stefano Giliati** Sai-Palle tuntuu maaleja, mutta sitä ei muista kaukaa.

Monta muista sen sijaan huikean harhautuksen kapteenin syöttö, josta **Ville Vahalahti** laukoi Lukolle 3-2 (0-1, 2-0, 1-1) -voiton ja Lukolle seurahistorian kuudennen miesten pääsarjaston SM-pronssimitalin.

– En ymmärrä, jos joku saas, ettei tällä ole mitään merkitystä. Tällä on ihan helvettin iso merkitys. Mulla ei ole mitään muuta kuin nämä kaksi pronssia, ei edes pörrimestaruttia. Honkaheimo huokaa.

**Hissi lähti nousemaan valkean alun jälkeen**

Hän on kokenut urallaan pronssiottelut monelta kantilta. Kevään 2005 HPK-tappiossa Honkaheimo ei mahtunut vielä kokoonpanoon.

Viime keväänä hän katsoi vierestä JYPin pronssiottelua. Tällä taas polvivammaisena katsomosta oman joukkueen kultatunetuksia.

Tälläkin kaudella Honkaheimo oli pitkään sivussa ensimmäisen polvivamman ja pudotus-

peleissä sormivamman takia, mutta viimeinen ottelu korvasi paljon. Honkaheimo pääsi vihdoin taistelemaan itse mitalista ja kokemaan voittamisen tunteen jäljellä.

Ja taistelemaan Lukko todella joutui. Avauserän jälkeen nähtiin, että pitkään jatkunut Saipa jyräsi kaksi seitsemän ottelun sarjassa pelanneen ja vain yhden päivän leikkäneen Lukon. Mutta Lukko taisteli ja nousi, kuten monesti ennenkin tästä kaudella.

– Kyllähän tämä joukkue taisteli ja laittosi itsensä kokea. Esimerkiksi Blues-sarjassa oli todella lähellä, ettei olisi lähdetty kesäliemille. Tapparaa vastaan

Otto Honkaheimo ei pystynyt kättään oikalle kädellään. Silti hän pystyi pelaamaan ja syöttämään pronssiottelun voittomaalin.

oli minun mielestä jopa parempi. Honkaheimo sanoo.

– Kauden alkuaan oli ihan paska. Siis se hissi lähti nousemaan yläkerroksi. Nyt se hissi jäi tuohon, ei päästy sinne kirkkaampaan.

**Siemen on nyt kylvetty**

Mitäni syytä sille, että hissi ei

noussi vielä loppuun asti, kapteeni ei nähty.

– Ihän varmasti se nousee. Se siemen on kylvetty nyt tähän kaupunkiin. Mä ainakin uskon, että tämä on vuosittaista tästä lähtien. Honkaheimo julistaa ja ilmoittaa lähtevänsä juhlimaan.

Sihnen hieman joukkueellaan ja koko kaupungilla on todella kiva.

## Tukosen tunteikkaat jäähyväiset

Vahva hyökkääjä hyvästeli Lukon kauden vuoden jälkeen.

RAUMA  
KIMMO MÄKELÄINEN, LÄNSI-SUOMI

Silloin on tosi kyydessä, kun suomalaisen miehen itkeä julkisesti.

Maanantaina Äijänsuon jäällä se tuki **Lauri Tukosen**. Pronssimitali roikki tyylillä kätissä ja seesteisesti taistelevien jäähyökkäijien kaukassa, mutta pelipaikan sisällä tunteet myrskyivät.

– Hakea on, Takana on kusiensa vuote, mutta nyt lähdetään uusin mieheni, Tukosen sai sanotuksi.

Pronssimitali voitettiin Lukon paidassa ei ollut hänelle edes uusi juttu, sillä Tukosen oli mukana myös vuoden 2011 pronssiuralla.

Silti kyyneleet kastelivat pos-

ket.

– Tämä on isoleini niin iso juttu. Mulla on ollut täällä hienoa aikaa. Mä on autettu täällä ja tuettu täällä, Tukosen totosi lymyille, mutta samalla niitä kymmeniä nauttia.

**Pudotuspeleissä taas kokoonparistuttu**

Apua on tarvittu, sillä Tukosen on taistellut vammojen kanssa. Monta kertaa hän on pudonnut loukkautuneena sivun, laittanut itsensä hampaista purren pelikuntoon ja tullut tauolta tiimaantensa kumossa.

Monta kertaa vain pudotuspelien pintaan taas voimavaroille.

Tämän kevään pudotuspeleissä hän ei ollut avainparhaimmillaan.

Syikin on selvä. Mies ei käy-



Lauri Tukonen liukuttu kyynelein saakka. Harri Tikkanen otti osaa tunteisiin C-rinnassa.

tänneissä ollut edes pelikunnon-

– Kolme viikkoa ennen pudotuspelejä reseriväit seki nalkka että min pelini on pelattu. Tukosen paljasti.

Päivä ennen viimeistä runkoarjapeliä saapuvut polvivuuri mahdollisesti lopulta kaukaloon hyökkäyskentän.

– Sydin on yritetty hyödyä pelin sen jälkeen.

– Tähän näin muu Rauman-vuoroni ovat olleet. Täten jokapäiväistä toimia. Jatkui sitten viimeiseen asti.

**Lähtö varmaa, suunta ei vielä**

27-vuotiaan Hyvinkään Ahmojen kasvatin tulevaisuus on auki. Neuvottelut Lukon kanssa jatkuivat pitkään, mutta sopimusta ei ole vielä miehenkään.

– Mutta kyllä mä tällä lähdän. Tukosen myyn.

– Päätöspöytä on, kun tuli jatkuu ulkomaille. Suomi on selainen, että se vaihtoehto katsotaan sen jälkeen.

Lukon kannattajilla roimulsen hyökkäilyä lähti on tuono uutinen. Mitalienjoukossa yleisön äänestä nousivat ensimmäisen

**99** Tämä on itselle ni niin iso juttu. Mulla on ollut täällä hienoa aikaa. Mä on autettu täällä ja tuettu täällä."

Lauri Tukonen

kerran kumolla, kun tuli Tukosen vuoro haakea pelikintona.

"Tukonen, Tukonen, Tukonen" huudot täyttivät hallin, kun mies poistui viimeisenä runkoarjapelaajana kaukalosta. Viimeistä kertaa Lukko-muttu yllään.

## Väsänyt Vahalahti selätti harmituksen

Lukon kauden paras pelaaja ratkaisi pronssiottelun.

RAUMA  
JANNE RANTANEN, LÄNSI-SUOMI

**Kari Jalonen, Jarkko Varvio, Kerttu McLean, Ville Vahalahti.**

Siinä pelaajat, jotka ovat tehneet Lukolle voittoa SM-liigan pronssiottelussa.

Vahalahti, jos kuka, ansaitsee suuren kiitoskirjeen. Hän näytti pelaajien ja vastustajien mallia joukkueelle.

Vahalahti pelasi pitkän kauden aikana monta erinomaisena otteluna, mutta hyvää, mutta yleisin huono. Niin kuin jatkua, kun pistetiä ei tullut, hän takasi ja tempasi. Vahalahti ei kunnostautunut myös jällehyin tappajana.

Pronssiottelusta Vahalahti puhalteli kaukansa antaneen Kivijärven Arvona jällä.

– Hieno loppu kaudelle, mut-

ta oli raskas paketti. Fyysisesti ja henkisesti. Hirveen raskas, hän huokaisi.

**Sitkäs joukkue**

Raumalaisittain lähtökobdat ottelemu olivat hankalat. Kaksi seitsemän pelin ottelemu ratkaisu pelannut Lukko jäi maalini päihin finaaliotteluista.

– Aluksi näytti, ettei latansa riitä. Kovastaa koko kautta, ettei se laatus vain kaivattui esille. Olimme tui sitkäs joukkue, sanoo Vahalahti.

Mistä ja miten laatus pronssiottelun kaivettiin?

Jokaisen pelaajan täytyi tehdä se itse. Mulle kysyi on siinä, että pelipaikan pukemien on kunnia-asia.

– Summittain, ja vielä maanantainkin, taistelin raskaan pötkymyksen kanssa. Oikeastaan vasta silloin, kun tulen näin maissa tänne hallille, sain ajatuksetni koottua sen verran, että pystyin pelaamaan.

**Hurja otelutahhti**

Lukon avainpelaajat kuten Vahalahti näyttivät olevan melkein



Ville Vahalahti ratkaisi pronssiottelun.

puhki.

– Pitäisi paikkansa. Fyysisesti alan olla aivan looppo. Pelimäärä on ollut hirveä. Ottelemu on mielestäni turhinkin kova, totesi Vahalahti.

Kun Lukon pelaajat hakivat pronssimitaliaan, sai Vahalahti selviävät rakuvimmat suosio-osinot.

– Ei vielä jatkunut vain pronssiottelun ratkaisumallista, vaan kaudesta kokonaisuutena.

Mikä hienointa, tämä turnaj jatkui. "Median Villillä" on sopimus Lukon kanssa kahdesta seuraavasta seurosta.

Näiden pelaajien varan menestysprojektiä rakennetaan.

# RTK-PALVELU OY

---

**Vuonna 1972 perustettu RTK-Palvelu Oy on Suomen johtavia kiinteistöpalvelualan yrityksiä. Konsernin liikevaihto on noin 115 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa työskentelee yli 3000 ihmistä.**

RTK-Palvelu tarjoaa siivous-, kiinteistöhuolto-, käyttäjä- ja teollisuuspalveluja yrityksille ja julkisen sektorin asiakkaille. Yrityksen palveluvalikoimaan kuuluvat keskeisesti myös tekniset kiinteistöpalvelut sekä energiansäästöpalvelut.

**RTK-Palvelun hallitus:** Rafael Eerola pj, Tapio Juusela ja Mikko Kosonen.

# RTK-HENKILÖSTÖ- PALVELU OY

---

RTK-Henkilöstöpalvelu toimii yritysten henkilöstökumppanina yhdeksässä kaupungissa Suomessa. Viime vuosina rivakasti laajentuneen ja kasvaneen yhtiön palveluja ovat henkilöstövuokraus, suorahaku, koulutuspalvelut sekä asiantuntijapalvelut.

RTK-Henkilöstöpalvelun liikevaihto vuonna 2016 oli 15 miljoonaa euroa. Yhtiön toimitusjohtajana on vuodesta 2014 lähtien toiminut kokenut alan ammattilainen Tuovi Maasio.

**RTK-Henkilöstöpalvelun hallitus:** Veli-Matti Lanne pj ja Esa Sainio.

# CONTINEO OY

---

**Lukon edustuskiekkoilu yhtiöitettiin Rauman Lukko Oy:ksi vuonna 2000. Ensimmäinen tilinpäätös jäi reilusti pakkaselle, eikä lähitulevaisuus sen paremmalta näyttänyt.**

- Oli täysin selvää, ettei Lukko Oy voi toimia. Niinpä suunnittelimme systeemin, joka takaisi liigakiekon jatkumisen Raumalla. Olihan se kova juttu. Osakkeita ostettiin ja myytiin, jotta 90 prosenttia omistuksesta saatiin Contineo Oy:lle, kertoo Tapio Juusela.

Kun Tuesta tuli Lukko Oy:ksi muutetun Lukon Edustuskiekkoilu ry:n omistaja, kasvatettiin Lukko Oy:n hallitusta yhdellä Lukko ry:n edustajalla. Tämä tehtiin, jotta junioripuolen näkemyksiä voitiin kuulla myös liigakiekon puolella.

Keskeinen osa Juuselan loppuun viemää konserni-suunnitelmaa oli uuden yhtiön, Contineo Oy:n, perustaminen. Contineo omistaa sekä RTK:n että Rauman Lukko Oy:n. Tämä mahdollistaa sen, että Contineo Oy:n hallitus voi tarvittaessa päättää konserniavustuksen ohjaamisesta Lukko Oy:lle.

Tähän saakka joka vuosi tarvetta on ollut.

Tänään Raumalaiskiekkoilun Tuki omistaa Contineosta 66 prosenttia, Lukko-säätiö 25 prosenttia ja juniorikiekkoa pyörittävä Rauman Lukko ry 9 prosenttia. Hallituspaikat jaetaan samassa suhteessa: Tuesta neljä, säätiöstä kaksi ja Lukosta yksi.

Vuonna 2016 Contineo oli Suomen 30:nneksi suurin työllistäjä. Henkilöstömäärä oli keskimäärin 3600.

**Contineon hallitus:** Olli-Pekka Heinonen pj, Rafael Eerola, Tapio Juusela, Mikko Kosonen, Esa Sainio ja Veli-Matti Lanne.

# LUKKO-SÄÄTIÖ RS.

---

**Raumalaiskiekkoilun Tuen perustama Lukko-säätiö pyrkii pitämään jääkiekon harrastamisen kustannukset edullisempina kuin muissa liigakaupungeissa.**

Lukko-säätiö jakaa vuosittain yli 100 000 euroa avustuksina Lukko ry:lle ja stipendeinä. Varansa säätiö saa lahjoituksista ja sijoitustuotoista. Lukko-säätiö omistaa 25 prosenttia Contineosta.

Säätiö kustantaa myös osan Tuki-Areenan vapaasta jääajasta eli perhevoroista, yleisöluisteluista ja iltapäivävuoroista.

Säätiö voi tukea myös liikuntakasvatus-, koulutus-, kilpailu-, julkaisu- ja juhlatoimintaa.

**Lukko-säätiön hallitukseen kuuluvat** Vesa Heino (pj), Tapio Juusela, Jussi Isotalo, Arno Miettinen, Rauno Mokka ja Martti O. Virtanen.

**Säätiön asiamiehenä toimii** Pekka Liukkonen.

## Tuki-Areena Oy

- Lähdepellon nuorisohalli
- Hallin toiminnan organisointi

## Raumalaiskiekkoilun Tuki ry

- Raumalaisen jääkiekon tukija
- Osakkuusyhtiöiden omistajaohjaus

## Lukko-säätiö

- Rauman ja Rauman seudun jääkiekon tukeminen
- Jääkiekko-, liikuntakasvatus-, koulutus-, kilpailu-, julkaisu- ja juhlatoiminnan tukeminen

25%

66%

9%

## Rauman Lukko ry

- Juniori-, nais- ja ringette-joukkueiden toiminta
- Kortteliliiga

Lisenssipelaajia noin

**600**

Toimihenkilöitä noin

**200**

## Contineo Oy

KONSERNI

Henkilöstö noin

**3600**

## RTK Rauma Oy

- Rakennuspalvelut

Kiinteistö Oy Lukon Hyvinvointikeskus

Kiinteistö Oy Papinhaankatu 8

**RTK**  
palvelu

## RTK-Palvelu Oy

- Siivous- ja kiinteistöpalvelut
- Käyttäjä- ja teollisuuspalvelut

Henkilöstö noin

**3 000**

Liikevaihto M€

**115**

**RTK**  
henkilöstöpalvelu

## RTK-Henkilöstöpalvelu Oy

- Henkilöstövuokraus

Henkilöstö noin

**500**

Liikevaihto M€

**15**



## Rauman Lukko Oy

- Liigajoukkue
- A-juniorit
- Lukko Akatemia
- Ravintolapalvelut
- Tapahtumat
- Helmiranta

Henkilöstö noin

**76**

Liikevaihto M€

**7,6**



# RAUMALAIS- KIEKKOILUN TUKI

---

# TUEN TARINA

---

Raumalaisessa jääkiekkoilussa elettiin kohtalon hetkiä 1960-luvulla. Lukko oli menestynyt hienosti vuoden 1958 SM-sarjaan nousunsa jälkeen ja saavuttanut mestaruuden, kaksi hopeaa ja yhden pronssin 60-luvulla ennen putoamistaan sarjaa alemmas. Mukaan oli noussut paikallinen kilpailija Hokki vahvalla junioritoiminnallaan sekä ennen kaikkea lajin suomalaiset suurseurat. Rauma alkoi olla entistä enemmän kasvattajan roolissa, eikä Lukko kyennyt pitämään omia lahjakkuuksiaan omalla paikkakunnalla. Kevään 1967 sarjasta putoaminen oli merkki uudenlaisen ajattelun alkamisesta. Lukon pysyminen kehityksen mukana ei ollutkaan itsestäänselvyys.

Vahvalla talkoopanoksella rakennettu Äijänsuon tekojäärata oli antanut ehkä vääränlaisen kuvan siitä, minkälaista panosta menestyminen edellyttää. Eri puolilla maata rakennettiin uusia ratoja kiihtyvällä vauhdilla ja kilpailu pääsarjassa kiristyi. Sponsoroinnin mukana uudenlaiset toimijat vaikuttivat markkinoilla. Porilaisen Rosenlewin ja lahtelaisen Upon kaltaiset tehdasjoukkueet värväsivät pelaajia perinteisten menestysten riveistä, ja uuden Töölön jäähallin myötä myös helsinkiläisseurat halusivat huipulle muiden seurojen lupauksia hankkimalla. Panoksena olivat työ- ja opiskelupaikat. Rauman kaltainen pikkukaupunki oli heikoissa kilpailuasemissa, vaikka Lukon ja Rauma-Repolan suhteet olivatkin kaikkien tiedossa. Uusi aika oli tulossa myös metsäteollisuuden yritysten ns. tehdasseuratoiminnassa.

Jääkiekko oli kuitenkin kaupungissa merkittävä asia. Pienen kaupungin identiteetti oli vahvistunut, kun Lukko oli kevästä 1959 alkaen joka vuosi sijoittunut SM-sarjassa neljän parhaan joukkoon. Yleisömäärät olivat suhteellisesti laskien maan ylivoimaisesti suurimmat. Nämä tosiasiat olivat

# Hokki ja Lukko lyövät sovinnon kättä Tukirengas ohjaamaan junioritoimintaa

Kiistakumppanukset Hokki ja Lukko ovat päättäneet lyödä sovinnon kättä. Noin kolmen kuukauden ajan kestäneet neuvottelut ovat johtaneet tulokseen ja huomenna torstaina perustetaan Raumalle jääkiekkoilun tukirengas, joka tulee toimimaan junioritoiminnan rahhoittajana näissä kahdessa seurassa. Minkäänlaista yhtymissopimusta eivät Hokki ja Lukko suinkaan allekirjoita, mutta perimmäisenä tarkoituksena tulee kuitenkin olemaan Lukon nostaminen takaisin mestaruussarjaan ja myös pysyttäminen siellä.

Raumalla eilen pidetyssä kahden seuran yhteistyöneuvottelutoimikunnan tiedotustilaisuudessa kertoi rovasti Oiva Tuominen, että jääkiekkoilun yhteistoiminnan keskittämisa-

tus oli esillä Raumalla jo muutamia vuosia sitten, mutta silloin ei päästy tulokseen. Viime talvena laajoista piireistä lähti liikkeelle yhteistoiminta-ajatus ja se on nyt johtanut tu-

lokseen, koska keskittämisen tarve Rauman jääkiekkoilun nostamiseksi takaisin huipputasolle on katsottu ensisijaisen tärkeäksi.

Toimikunta, johon ovat kuuluneet Lukon puheenjohtaja, tri J. Voutilainen, Hokin puheenjohtaja, ins. Mauno Suoramaa, rovasti Oiva Tuominen, kaup.joht. E. H. Oksanen ja joht. Pauli Talvio kokoontui talven aikana moneen otteeseen samoin kuin molempien seurojen johtokunnatkin. Kaikissa piireissä neuvoteltiin asioista myönteisessä hengessä.

Tästä alkaen periaatteena raumalaisessa jääkiekkoilussa

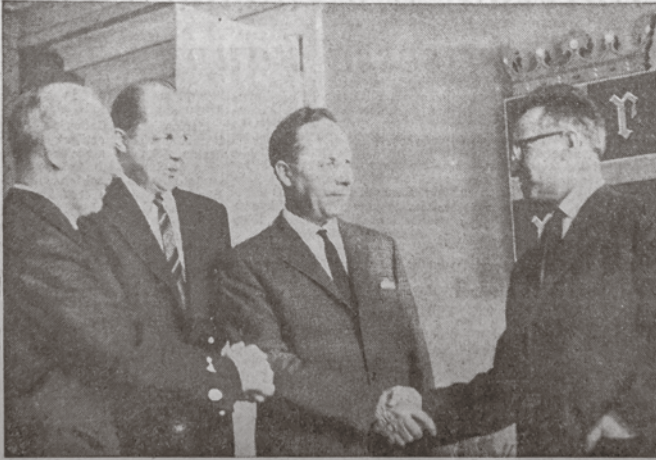
tulee olemaan se, että yksi seura — joka on Lukko — pyritään pitämään mahdollisimman korkeatasoisena. Lukkoon keskitetään myös parhaat A-juniorelajajat, jotka jo ensi talvena toivotavasti vahvistetaan rivein tulevat pyrkimään Suomeen mestaruuteen saakka. B-juniorit ja heitä nuoremmat tulevat edelleen toimimaan omilla seuroissaan, sillä kilpailuhenkeä ei missään vaiheessa saa unohtaa. Hokin ja Säpin edustusjoukkueet eivät nekään suinkaan tule hymäntä luitimia nauttimaan, mutta kummankaan perimmäisenä tarkoituksena ei myöskään tule olemaan pyrkimys mestaruussarjaan.

Ins. Mauno Suoramaa mainitsi, että Hokin johtokunta on käsitellyt sopimusluonnoksen ja hyväksynyt sen. Hokki pitää tämänkaltaista sopimusta ainoana mahdollisuutena, jotta Rauman kiekkokilua voitaisiin kohottaa. Eri urheiluseuroja ei kuitenkaan saa hävittää, koska silloin loppuu kilpailu ja se ei ole koskaan terve merkki.

Tri J. Voutilainen totesi, että tämän sopimuksen avulla ennen kaikkea pyritään jatkamaan Rauman kunniaikkaita jääkiekkokiluperinteitä. Yksi tärkeä tavoite on junioritoiminnan ohella A-nuorten keskittäminen. Junioritoiminnassa on säilytettävä terve kilpailuhenki, mutta sitä ei ole ehkä vietävä loppuun asti. Sopimuksella me toivottavasti pystymme tehokkaasti vastamaan ajan haasteeseen. Raumalla on hyviä valmentajia riittämin ja se jo luo meille mahdollisuudet ylöspäin.

Kaup.joht. E. H. Oksanen totesi, että nyt ovat seuraintressit jääneet syrjään ja kaupunki saanut kerrankin etusijan, jotta saataisiin mestaruussarjaan hyvä joukue.

Joht. Pauli Talvio, joka vuonna 1947 oli perustamassa Rauman jääkiekkoilua, totesi, että tuon tapahtuman jälkeen tämä sopimus on positiivisin seikka



Kädenpuristus hymyssäulun sopimuksen vahvistukseksi, vasemmalta kirkkoherra Oiva Tuominen, tri J. Voutilainen, ins. Mauno Suoramaa, joht. Pauli Talvio.

Lukon ja Hokin sovittua yhteistyöstä keväällä 1967 kokoontuivat raumalaiset jääkiekkohiukset joukolla perustamaan toiminnalle tukirengasta turvaamaan junioritoiminnan taloudellisia edellytyksiä.

luoneet perinteet, joiden pohjalle alettiin rakentaa. Tekojäärädan rakentaminen oli saanut kaupunkilaiset liikkeelle tekemään noin kymmenentuhatta talkootuntia Äijänsuolla tehden mahdolliseksi tekojään rakentamisen alle puolessa vuodessa. Putoaminen SM-sarjasta sai talkoolaiset liikkeelle myös alamaissa ollutta jääkiekkoa nostamaan.



Hokin pelaajat Lasse Aaltonen, Hannu Lundén, Pekka Yläjä ja Arto Laine siirtyivät Lukkoon syksyllä 1967 jo ennen Hokin johtokunnan virallista lopettamispäätöstä.

## "Esillä toiminnan lopettaminen" Hokki aikoo luopua Suomen sarjasta?

HOKKI r.y:n yleinen kokous pidetään tiistaina kuluun lokakuun 24. p:nä alkaen klo 19.00 ravintola Kalliohovissa Kalliok. 25. Esillä toiminnan lopettaminen y.m. asiat.

Ylläolevan urheiluseuratilmoituksen julkaisi Hokki tiistain Länsi-Suomessa. Tilmoituksen viimeinen lause "Esillä toiminnan lopettaminen y.m. asiat" viittaa selvästi siihen, että Hokki ei tule esiintymään jääkiekon Suomen sarjan länsilohkossa enää ensi pelikautena.

Ilmoituksesta pääsee myös siihen käsitykseen, että seuran johtokunta esittää koko toiminnan lopettamista, ts. seuran romuttamista.

Mikäli Hokin johtokunnan esitys toiminnan lopettamisesta tulee yleisessä kokouksessa hyväksytyksi, merkitsee se sitä, että Rauman jääkiekkoilu on yhtä yhtenäinen kuin Porin jääkiekkoilu tällä hetkellä, sillä tuskinpa on odotettavissa, että Raumalle perustettaisiin uutta jääkiekkoseuraa.

Ja mikäli Hokki ei pelaa Suomen sarjassa, tulee tästä lohkosta vajainainen, koska Suomen jääkiekkoilun tehty ennakkopäätöksen RU-3:n luovuttua SM-sarjasta, ettei uutta

joukkuetta nosteta sen tilalle, on luonnollista, ettei tyhjäksi jäänyttä Hokin paikkaakaan tulla täyttämään. Näin länsilohkosta kauden päätyttyä puoltaa vain yksi joukkue.

Rauman Hokki perustettiin viitisen vuotta sitten Hiron ja RFallon jääkiekkoilijoiden yh-

dyttyä ja seura, joka ensin toimi Rauman Kiekko-Pojat-nimisellä, sai Suomen sarjan paikan. Hokki pelasi tässä sarjassa neljä pelikautta sijoittuen kerran kolmanneksi, kahdesti neljänneksi ja viime pelikaudella kuudenneksi säilyen sarjassa uusintaottelun jälkeen.

Seuran junioritoiminta on ollut sangen vilkasta koko seuran toiminnan ajan ja viime pelikaudella Hokin juniorit olivat kovatasoisien Satakunnan piirin parhaat. Kaksi vuotta sitten Hokin nappulat saavuttivat ensimmäisen nappuloiden Suomen mestaruuden.



Panelian liian pieni urheilukenttä vaatisi jääpallokentän osalta viiden metrin pidennystä.



urheilu

"Vanhukset" nuorison asialla:

# Rauman jääkiekkoilun tukirengas perustettiin juniorityötä varten

— Tässä ovat "vanhukset" nuorison asialla perustamassa yhdistystä tukemaan nuorten jääkiekkoilutoimintaa Raumalla, mainitsi Rauman Lukon puheenjohtaja tri J. Vuorilainen eilen illalla vähittäisesti sen jälkeen, kun ammattikoululla kokoontunut kokous

oli yksimielisesti päättänyt perustaa Rauman jääkiekkoilun tukirengas tarkoitusenaan ryhtyä rahoittamaan raumalaisen jääkiekkoseurojen junioritoimintaa.

Kokouksen avauspuheissa rovasi Oiva Tuominen lähdensi nimenomaan, että kysymys on tukirengas perustamisesta junioreja varten eikä sulkeaan edustusjääkiekkoilua varten. Junioritoiminnan keskeisillä päästään kuitenkin varmasti ylöspäin, takaisin mestaruussarjaan. Yleisestihän on Raumalla käynyt ilmi se seikka, ettei näin pienestä kaapungista voida saada mestaruussarjaan saakka kuin yhden hyvän joukkueen. Lukko ja Hokki ovat tämän seikan oivaltaneet ja päättäneet ryhtyä yhteistoimintaan, kuten jo jalkisuudessa on mainittu.

— Pelaajat pitäisi kasvattaa emasta keskuudesta ja tällainen tukirengas mahdollistaa tämän avustamalla varsin kalliita junioritoimintaa.

Kokouksen järjestäytyessä valittiin sen puheenjohtajaksi rovasi Tuominen ja sihteeriksi lehtori Ilmo Vuorinen.

Käydyn yleiskeskustelun aikana kävi ilmi, että osanottajat

olivat yksimielisiä siitä, että tukirengas perustetaan.

Toimistopääl. Oiva Helmo mainitsi puheenvuorossaan, että jääkiekkoilu on nykyään huomattavasti kallimpaa kuin yleisesti luullaan. Kymmenen vuotta sitten vielä toimittiin aatteelliselta pohjalta, mutta nykyään ei asiantilaa enää ole näin. On myös saatava joukkue takaisin mestaruussarjaan, sillä se on yksi edellytys sille, että myös junioritoimintaa pystytään hoitamaan tehokkaasti. Mikäli meillä on vain suomensarjalainen joukkue ja jos silti pystymme hoitamaan hyvin juniorityön, niin on meiköisen varmaa, että kehittyvät hyvät juniorit "ahmaistaan" mestaruussarjan seuroihin.

Kokous päätti yksimielisesti perustaa Rauman jääkiekkoilun tukirengas, ja sen johtoon valittiin 11-jäseninen johtokunta, jonka lähimpänä tehtävänä tulee olemaan sääntöjen laatiminen uudelle yhdistykselle.

Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin kaup. joht. E. H. Oksanen, sihteeriksi voim. op. Juhani Lappalainen ja jäseniksi ekon. Heikki Jäppinen, ekon. Elias Rautalinko, osastoh. Mauno Terho, työnj. Väinö Aijälä, joht. Leo Laine, rov. Oiva Tuominen, ekon. Erkki Salo, tri Viljo Antila

ja toimittaja Simo Lehtonen. Johtokunnalle annettiin oikeus täydentää itseään.

## RASTILTA RASTILLE

● EURA-KAUTTUA URHEILUJOKIEN Rauno Mikkola osoittautui nopeimmaksi eilen illalla Hinnerjoen Yrityksen järjestämissä piirikunnallisissa suunnistuskilpailuissa voittamalla ylimmäisellä pääsarjan 7,2 km matkan.

Tuloksia: M 1, 7,2 km: 1) Rauno Mikkola EKV 53,45, 2) Esa Vahola EKV 1,09,35, 3) Oiva Mikkola EKV 1,14,40, 4) Veikko Nurmi EKV 1,25,15 — M 2, 5,7 km: 1) Teuvo Valtion EKV 59,05, 2) Tarmo Kaillio EKV 1,24,05 — M 3, 7,2 km: 1) Erkki Rantala EKV 58,25, 2) Eero Lehtimäki EKV 1,16,50 — M 4, 7,2 km: 1) Toivo Mäkilä EKV 1,08,30 — M 5, 5,7 km: 1) Walter Lyyssäri EKV 1,18,50 — M 18, 7,2 km: 1) Martti Mäkilä EKV 59,15, 2) Kari Salmio EKV 1,04,00 — M 16, 5,7 km: 1) Reijo Leppänen EKV 1,35,03, 2) Kurt Lindberg EKV 1,39,05 — alokas-sarja, 2,8 km: 1) Pentti Toikka HonVe 44,05, 2) Ensio Toikka HonVe 44,10.

## KERNS 46,0

NURNBERG (STT—AFP) Amerikkalainen neljännesmalleri Richard Kerns saavutti torstaina Nürnbergissä sotilas-kilpailuissa 400 metrillä vuoden kärkijään maailmassa taittaen matkan ajassa 46,0.

## Piirin yleisurheilijat leirille Harjavaltaan

SVUL:n Satakunnan piirin yleisurheilujaosto järjestää Harjavalan Hilttenharjulla 14. 5. klo 13.00—17.30 ja 15. 5. klo 9.00—17.30 valmennusleirin. Ensimmäisen leirintäpäivän on yksi harjoitus ja toisena kaksi. Harjoituksissa kiinnitetään päähuomio kevätkauden ja kilpailukauden harjoitteluun. Ruokailu on järjestetty. Harjoitusten jälkeen on tilaisuus käydä uimassa Harjavalan uudesta uimahallissa. Urheilukenttä on sopivan varustettu matkan etäisyydellä.

## Judo ei ole vielä Suomen "leipälaji"

ROOMA (STT—AFP) Länsi-Saksa pelitti Suomen puhtaasti 5—0 jution EM-kisoihin ensimmäisellä kierroksella Roomassa torstaina. Myös toisen kierroksen ottelussa Länsi-Saksa oli samoin numeroin voittoisa, nyt oli kuskistumisvuorossa Itä-Saksa.

Ensimmäisen kierroksen tulokset: Ranska—Itävalta 5—0, Neuvostoliitto—Belgia 5—0, Englanti—Tšekkoslovakia 5—0, Länsi-Saksa—Suomi 5—0, Italia—Sveitsi 5—0. Toinen kierros: Neuvostoliitto—Englanti 4—0, Länsi-Saksa—Itä-Saksa 5—0, Hollanti—Italia 5—0, Ranska—Irlanti luovutus.



Kokouksen osanottajat kahvitauolla ammattikoulun suojassa perustaessaan jääkiekkoilun tukiyhdistystä Raumalle.

Lukon ja Hokin sovittua yhteistyöstä keväällä 1967 kokoontuivat raumalaiset jääkiekkohuimiset joukolla perustamaan toiminnalle tukirengasta turvaamaan junioritoiminnan taloudellisia edellytyksiä.

## TUKIYHDISTYS SYNTYI PELASTAJAKSI

Lukko pelasi suomi-sarjassa kauden 1967-68, vaikka kabineteissa yritettiin kovasti saada aikaan päätös SM-sarjan täydentämisestä. Mestaruuden keväällä -67 voittanut porilainen RU-38 ja Porin Karhut olivat yhdistyneet ja perustaneet Ässät uudeksi kiekkoseuraksi. Rosenlew jatkoi kiekkoilua alasarjoissa, Karhut lopetti kokonaan. Lukko olisi halunnut tietysti tyhjäksi jääneelle paikalle, mutta se ei onnistunut. SM-sarja pelattiin II-joukkueisena. Tasoltaan Lukko olisi toki SM-sarjaan kuulunut, sillä se voitti lähes kaikki sarjaa ylempänä pelanneet joukkueet kauden aikana ystävyysotteluissa. Tämäkin ehkä sisuunnutti raumalaisia, jotka kokoontuivat jo vuonna -67 perustamaan yhdistystä raumalaisen kiekkoilun tukijaksi.

Virallista perustamiskirjaa ei kuitenkaan kirjoitettu keväällä ensimmäisessä kokouksessa, vaan silloin valittiin vain toimikunta perustamista valmistelemaan. Kun säännöt saatiin hyväksyttävään muotoon, voitiin perustava kokous pitää. Osasyynä oli myös käymistila seuratoiminnassa. Neljä kautta suomi-sarjassa pelannut Hokki olisi pelannut samassa sarjassa Lukon kanssa syksyllä -67. Seurat neuvottelivat jo keväällä ja solmivat kesän kynnyksellä yhteistyösopimuksen. Se raukesi, kun Hokin johtokunta ei saanut aikaan virallista päätöstä lopettamisesta. Lokakuussa Hokki kuitenkin luopui sarjasta ja lopetti toimintansa kahden yleisen kokouksen hyväksyttyä seurajohdon esityksen. Pelaajat siirtyivät Lukkoon ja Säppiin junioreita myöten jo ennen virallista päätöksentekoa.

Tukiyhdistyksen virallinen perusraminen sai vauhtia Hokin lopettamis-päätöksen jälkeen. Vihdoin tammikuun 14. päivä 1968 voitiin edellisenä keväänä valitun toimikunnan valmistelutyön pohjalle perustaa tukiyhdistys, jonka johtokuntaan toimintaa ja sääntöjä suunnittelemaan valittiin parinkymmenen hengen ryhmä.



---

Matti Javanainen kiittää talkoohengen voimaa erilaisissa tempauksissa.

**”Tässä ovat vanhukset nuorten asialla perustamassa yhdistystä tukemaan nuorten jääkiekkoilutoimintaa Raumalla.”**

Näillä sanoilla Lukon puheenjohtaja Juhani Voutilainen oli kommentoinut ammattikoululla jääkiekkoilun tukiyhdistyksen kokouksen päätöstä sanomalehti Länsi-Suomen uutisen mukaan. Tuohon lauseeseen sisältyy Tuen perusajatus.

Jääkiekko oli ainoa joukkuelaji, jossa Raumalla pelattiin maan hui-pulla. Kun otteluiden yleisömäärät olivat suuria, kokivat kaupungin päättäjätkin lajin pinnalla pitämisen tärkeäksi. Samalla tavalla kunnan päättäjät olivat ajatelleet Satakunnan Tekojääratasäätiötä perustettaessa 60-luvun alussa. Niinpä Raumalaiskiekkoilun Tuki ry:n perustava kokous valitsi yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi kaupunginjohtaja E.H. Oksasen, joka oli myös perustamisasiakirjan allekirjoittaja yhdessä kirkkoherra Oiva Tuomisen ja opettaja Heikki Lappalaisen kanssa. Muut hallituksen jäsenet olivat vahvoja teollisuuden ja liike-elämän toimijoita tai urheilussa vahvasti mukana olleita henkilöitä.

Raumalaiset jääkiekkoseurat Lukko ja Hokki olivat taloudellisesti han-kalassa asemassa tukiyhdistyksen perustamisen aikoihin. Esimerkiksi raumalaiset pankit olivat Lukonkin velkojina ja välillä väläyteltiin jopa vararikkoon ajamisen mahdollisuutta. Alkuvuosina vahvasti Tuen toi-minnassa vaikuttanut ja vuonna 1969 puheenjohtajan nuijan vastaanot-tanut Matti Javanainen muistelee näitä aikoja päätään puistellen.

- Olihan se kovaa aikaa. Yhdistyksen perustamisen aikaan Lukolla oli paljon pankkivelkaa pääsarjasta putoamisen jälkeen, eikä Hokin tilanne juuri parempi ollut. En tiedä, missä nyt oltaisiin, ellei Raumalaiskiekkoilun Tuen perustamista olisi saatu maaliin. Edustuskiekkoilua ja jun-nutyötä pyöritettiin samojen budjettien alla, joten ilman Tuki ry:tä olisi juniorityökin ollut vaikeuksissa. Emme me kai liigaotteluita Äijänsuolla seuraisi, jos silloin tehdyt ratkaisut olisivat olleet toisenlaisia, muistelee nykyinen tukiyhdistyksen kunniapuheenjohtaja Matti Javanainen tar-koittaen yhdistyksen koko viiden vuosikymmenen mittaista taivalta.

Yhteistyöneuvottelujen hetkellisen katkeamisen aiheutti se, että osa kiek-koväestä olisi toivonut yhteistyön johtavan uuden seuran perustamiseen. Siihen ei onneksi lähdetty, vaan toimintaa jatkettiin menestyksekkään Lukon nimellä ja mitalikantaankin palattiin heti SM-sarjaan nousun jälkeen keväällä -69.

Lyhyen kaupunginjohtaja E.H. Oksasen puheenjohtajakakson jälkeen nuijaa heilutti vuoden ajan Kimmo Turkka ennen Javanaisen kausia.

## TALKOOHENKI PELASTI YHTEISEN ASIAN

Kuusikymmenluvulla oli eri puolilla maata ihmetelty raumalaisen jääkiekkoilun perinteen voimaa. Vaikka Tampere oli kiistatta jääkiekon kehto, seurattiin Mansessakin raumalaisten edesottamuksia tarkasti. Tekojäärädan rakentaminen oli ensimmäinen viesti, mestaruus toinen ja tukiyhdistyksen avulla tehty raumalaisen jääkiekon pelastusoperaatio kolmas. Pientä satamakaupunkia ei voinut väheksyä, kun suomalaista jääkiekkoa 60-luvulla vietiin kohti kansainvälistä kärkeä. Tamperelaisten kiinnostus Raumaa kohtaan oli herännyt Aarne Honkavaaran Raumalla tehdyn juniorivalmennuksen ja Teppo Rastion Ilvekseen siirtymisen mukana 1950-luvulla. Honkavaara taisi olla takapiruna silloinkin, kun Rastio siirtyi rakennusmestariopintojen takia kahdeksi kaudeksi Ilvekseen voittaen kaksi mestaruutta 1957 ja -58.

Tuen alkuvaiheiden moottori ja puheenjohtaja sekä myöhemmin Lukon toiminnanjohtajaksi valittu Matti Javanainen kiittelee vuolaasti talkoohengen voimaa. Ilman sitä tukiyhdistyskään ei olisi voinut onnistua tavoitteessaan säilyttää raumalaisen jääkiekkoilun toimintaedellytykset taloudellisesti.

- Lukon ja Tuen naistoimikunta oli vahva toimija. Esimerkiksi pelaajien vaimot olivat innokkaasti mukana, kun toimijoita tarvittiin erilaisissa tempauksissa. Tällä hetkellä alkuajan toiminta tuntuu ehkä rahallisesti pieneltä, mutta silloin se oli korvaamaton apu. Ilman talkoolaisia emme olisi varoja pystyneet keräämään, sanoo Javanainen. Esimerkiksi bingotoiminta pyöri lähes pelkällä talkootyöllä ollen merkittävin varainkeruumuoto alkuvuosina.

RU-38:sta keväällä 1967 takaisin Lukkoon siirtynyt Matti Keinonen ja hänen vaimonsa Taija sekä myös Matin veljen vaimo Eija olivat muiden mukana ahkerasti Tuen työssä mukana tullen valituksi hallitukseenkin 1968. He eivät suinkaan olleet ainoat. Tämä kertoo siitä, kuinka vahvasti kiekkoysteisö halusi tukitoimintaan osallistua. Aika oli näyttänyt, että Suomessa mentiin kohti ammatillisuutta, vaikka se laajemmin toteutuikin vasta 1980-luvulla. Raumalla ensimmäiset rehelliset kiekkoammatillaiset pelasivat vasta 80-luvun jälkimmäisellä puoliskolla. Siksi tarvittiin samantyyppistä tahtoa kuin tekojäärataa rakennettaessa.

## KIOSKIT JA BINGO TUOTTIVAT

Kioskitoiminta oli luonnollisesti yksi toiminnan tukipilareista alussa. Ensimmäiset kioskit rakennettiin Rauma-Repolassa Anto Tuomisen kautta kirvesmies Väinö Äijälän toimiessa tekijänä. Samalla tavalla saatiin aikaiseksi Tuen kioskit myös tekojäärädalle ja sen päälle rakennettuun jäähalliin. Myöhemmin mukaan tulleet jäätelökioskit sen sijaan tulivat suoraan Valiolta. Hallissa Tuen kioskeja oli kolme, jotka olivat luonnollisesti merkittävä tulonlähde. Lisäksi hallissa oli B-juniorien vanhempien pyörittämä kiosk.

Raumalaiset olivat liikkeellä sopivaan aikaan, sillä sarjatoimintakin alkoi muuttua vaativammaksi muutama vuosi RKT:n perustamisen jälkeen. SM-sarjassa alettiin pelata 36 ottelukierrosta, mikä valmisti kiekkoseuroja vähitellen 1975 käynnistyneeseen SM-liigaan. Nämä askeleet veivät suomalaista sarjakiekkoilua kohti mainittua ammattilaisuutta.

Javanaisen puheenjohtajakaudella Raumalaiskiekkoilun Tuki teki nykyistä tilannetta ajatellen merkittävimmän ratkaisunsa ostaessaan osake-enemmistön RTK-Palvelu Oy:stä. Vuonna 1972 Lukko, Säppi ja yhtiön kolmanneksi osakkaaksi muodostettu Lukko-Tuki olivat perustaneet yrityksen, jonka avulla voitaisiin hankkia varoja edustusjoukkueelle ja tarjota pelaajille tätä kautta myös työpaikkoja. Jo seuraavana vuonna Raumalaiskiekkoilun Tuki lähti yritykseen, minkä jälkeen Tuella oli yhtiöstä 60 sekä Lukolla ja Säpillä kummallakin 20 prosenttia. Alussa osakkaana ollut Lukko-Tuki lakkautettiin 1975 turhana organisaationa. Kun SM-liiga oli päätetty perustaa, siirtyi Matti Javanainen Lukon toiminnanjohtajaksi ja jätti Tuki ry:n puheenjohtajan paikan.

Myöhemmin toteutetut osakepääoman korotukset maksoi RKT, minkä jälkeen 1970-luvun lopulla Tuen osuus oli 87 prosenttia Lukon ja Säpin jakaessa loput 13 prosenttia.

## EI PELKKÄÄ YLÄMÄKEÄ

Matti Javanaisen puheenjohtajakauden jälkeen ahkerana talkootoimijana ollut Lars Kääntee heilutti nuijaa vuoden. Sen jälkeen puheenjohtajaksi valittiin Pentti Wallenius, jonka aikana hallitus teki monia erilaisia kokeiluja saadakseen kasvatettua yhdistyksen tulovirtoja. Jo aikaisemmin oli todettu,

että tuottamattomien liiketoimien ylläpitoa ei jatketa. Kun joidenkin toimintojen rahallinen tulos ei tyydyttänyt, tehtiin päätös luopua tällaisesta osasta toimintaa. Vaikka yhdistys oli pystynyt hienosti kasvattamaan junioritoiminnalle suunnattuja tukia, ei tukiyhdistyksen toiminta suinkaan ollut pelkkää voittokulkua rahasammosta toiseen. Se oli luonnollistakin, sillä kiekkoilun kustannusten nousu oli hurjaa. Juniorien pelimatkat olivat entistä pidempiä, otteluita oli enemmän ja varusteiden hinnat nousivat hurjaa vauhtia. Liigajoukkueenkin toimintaedellytyksiä oli jollakin tapaa helpotettava, vaikkeivät yhdistyksen säännöt mahdollistaneetkaan liigajoukkueen suoraa rahallista tukemista. Hallitukselle oli itsestään selvää, että liigajoukkueen pinnalla pysyminen oli paras motivointikeino myös juniorijoukkueiden toiminnalle ja etenkin junnuvalmennukselle.

Santtiolle rakennettu kioskikahvio ja polttoaineen jakelupiste olivat tuottaneet hyvin. Kun myyntitoiminta oli lisääntynyt, perustettiin tätä osaa yhdistyksen toiminnasta pyörittämään Elintarviketuki Oy. Reilun vuoden toiminnan jälkeen yhtiö ajautui konkurssiin. Osa yrityksen alla olleista myyntitoimista säilytettiin yhdistyksen omana toimintana.

Jo ennen Elintarviketukea uutena toimintamuotona otettiin mukaan jäätelömyynti. Tuki teki Valion kanssa sopimuksen jäätelökioskeista, joita yhtiö tuotti RKT:n käyttöön kolme kappaletta. Edes kolea kesä ei estänyt jäätelökioskien hyvää tulosta. Tätä toimintaa jatkettiin pitkään. Kun kaupunki päätti joitakin vuosia myöhemmin alistaa myyntipaikat vapaalle kilpailulle, alkoivat kioskien sijoituspaikkojen hinnat nousta pilviin. Se pudotti jäätelömyynnin tuottoja huomattavasti. Muutaman vuoden kilpailun jälkeen Tuen hallitus päätti jäädä tästä toiminnasta sivuun. Tavallaan se oli helpotus myös muille jätskimyyjille, kun yksi toimija oli poissa kisasta.

- Ei Raumalaiskiekkoilun Tuen toiminta ole ollut mitään hyvien tuulien alla tapahtunutta varainhankintaa. Päätöksiä on leimannut pitkäjänteisyys ja harkinta. Vaarana on tietysti ollut sekin, että päätarkoitus eli jääkiekkoilun tukeminen saattaisi jäädä taka-alalle ja yhdistys muodostuisi itseisarvoksi. Joskus voi olla vaikea ymmärtää, että kaiken omistaa raumalainen jääkiekko, ei esimerkiksi Tuki ry, pohtii yhdistyksen toistaiseksi pitkäaikaisin puheenjohtaja Rauno Mokka puhuttaessa yhdistyksen viiden vuosikymmenen taipaleesta ja tulevaisuudesta. Harhaluoteja on mahtunut joukkoon, mutta kokeilematta ei saa aina oikeata tietoa taloudellisesta kannattavuudesta, jatkaa Mokka.



Yhden bingoillan tuotoilla  
Raumalaiskiekkoilun Tuesta tuli  
RTK-Palvelu Oy:n pääomistaja.





---

Pertti Halminen toimi hallituksen puheenjohtajana  
1991 asti.



---

Eero Pirkkalainen toimi hallituksen puheenjohtajana  
yhdeksän kautta

## TALKOIDEN JÄLKEEN OMISTAJAN ROOLIIN

Taloudellinen tuki alkoi saada vakiintuneen tason. Tuen varallisuus parani tasaisesti. Bingo lopetettiin 80-luvun puolivälissä ja samassa yhteydessä kiinteistöt myytiin. Yhdistyksen tuottoja sijoitettiin keskikaupungilla sijainneisiin asuntoihin ja kiinteistöihin. Tämä osoittautui viisaaksi toimeksi vuosien kuluessa. Näinä aikoina puheenjohtajana toimi Pentti Walleniuksen jälkeen nuijan varteen tarttunut Pertti Halminen. Hän olikin ohjaksissa aina vuoteen 1991 asti.

Raumalaiskiekkoilun Tuen talouden kohentumiseen vaikutti luonnollisesti RTK-Palvelu Oy:n hyvä menestys. Ensimmäiset osinkotulot saatiin vuonna 1980 ja ne kasvoivat sen jälkeen tasaisesti. Kaudella 1987-88 yhdistyksen talouden ylijäämä oli merkittävä. Silloin päätettiin hankkia varoilla pörssiosakkeita ja osakehuoneisto Porista.

Jo 1990-luvun taitteessa Tuen toiminta muuttui oleellisesti. Oman toiminnan määrä talkootöineen ja väen palkkaamisineen alkoi vähentyä ja omistaminen alkoi tulla kuvaan entistä vahvemmin. Osingot ja pörssi-kauppa tuottivat suurimman osan tuloista. Halmisen jälkeen puheenjohtajaksi valittu Eero Pirkkalainen näki yhdeksän vuoden kaudellaan, kuinka erilaista liiketoimintaa harjoittavasta yhdistyksestä kehittyi yritysten ja kiinteistöjen omistaja. 90-lukuun kuului merkittävimpana saavutuksena RTK-Palvelun oman kiinteistön rakentaminen Papinhaankadulle. Kiinteistö toimii edelleen yhtiön pääkonttorina.

2000-luvulle siirtyminen toi mukanaan aivan uudenlaisia haasteita. Liigaseurojen yhtiöittämisvelvoite toi haasteita, jotka vaikuttivat vahvasti myös Raumalaiskiekkoilun Tuen toimintaan. Sääntömuutokset olivat suurin haaste jäsenistölle, sillä uudet säännöt mahdollistivat myös liigajoukkueen taloudellisen tukemisen.

# UUSI VUOSITUHAT TOI SUURET INVESTOINNIT

---

Bingosta ja erilaisesta kioskimyynnistä varoja hankkineen Raumalaiskiekkoilun Tuen taloudellinen selkänoja alkoi vahvistua 80-luvun alusta lähtien. Suurin syy oli RTK-Palvelu Oy:n vahva kehitys. Kun osoinkojen maksu alkoi ja vakiintui, oli tuella aika vaihtaa voimakas talkootyö ja omatoiminen varainhankinta yritys- ja kiinteistöomistukseen. Talouden vankistaminen oli leimaa-antavaa koko 1990-luvulle. vuosituhannen vaihtuminen toi mukaan isot investoinnit ja myös sääntömuutokset.

Tuen hallitus pyrki pysymään mahdollisimman hyvin mukana jääkiekon kehityksessä. Jääkiekkoliiton eri tahoihin niin valmennuksen kuin muunkin kehityksen osalta pidettiin tiivis yhteys. Kun esimerkiksi Pertti Halmisen aikana puheenjohtaja kantoi erilaisilla astioilla vettä jäähallin grilleihin, alkoivat haasteet uudella vuosituhannella olla aivan erilaisia. Hankittua omaisuutta piti hoitaa sijoittamalla viisaasti, jottei kolmen vuosikymmenen työ valuisi sormien välistä. Tuen johtaminen alkoi väkisinkin olla ammatti-  
maista

Rauno Mokka oli toiminut ensin Lukon puheenjohtajana ry:ssä, sitten Liiga-Lukossa ja vuodesta 2000 Raumalaiskiekkoilun Tuen peräsimestä. Tapio Juusela puolestaan oli ollut RTK:n talousmiehenä pitkään ja Tuen hallituksessa kahdeksankymmentäluvulta asti. Pitkälti tämän kaksikon tehtäväksi tuli laatia hallituksessa linjat tulevaisuuteen liigaseurojen yhtiöittämisen alettua. Lukosta tuli osakeyhtiö keväällä 2000. Tämä toi omat haasteensa myös Tuen hallitukselle.

- Meidän oli pakko jo 90-luvun lopulla alkaa miettiä, miten pystymme parhaiten turvaamaan mahdollisuudet kilpailukykyisen liigajoukkueen ylläpitämiseen. Yhdistyksen säännöt kielsivät selkeästi edustusjäjäkiekon tukemisen. Olihan sitä rehellisesti sanoen jonkin verran tehty, mutta liigakiekko sai tukea lähinnä RTK:lta markkinoinnin keinoin.

Vaikka usein toisin väitetään, niin kyllä jääkiekko pitkään kituutti ihan omalla toiminnallaan. Tuki osti omalta osaltaan palveluita tukemalla esimerkiksi juniorien pääsylippujen hankintaa, mutta suora tuki oli vähäistä. Tuntui toisinaan jopa siltä, että liigakiekon ja juniorikiekon tukemiseen perustetun tukiyhdistyksen välillä oli pientä suurempi etäisyys. Ei kiistoja, mutta edustuskiekkoilun toivottiin elävän omillaan, sanovat pitkän taipaleen raumalaisen jääkiekkoilun taustalla toimineet Mokka ja Juusela.

## **SÄÄNTÖMUUTOS HERÄTTI KESKUSTELUA**

Jääkiekon suosion kasvu oli 90-luvulla suomalaisen historiansa ehkä kovinta. Ensimmäisen maailmanmestaruuden tuoma buumi lisäsi harrastajien määrää, urheilullisia vaatimuksia ja valmennuksen tasoa. Yleisön suosion kasvu puolestaan aiheutti toisaalta myös seurajohtajien mielestä negatiivista kehitystä, kun pelaajapalkkiot nousivat voimakkaasti. Nimenomaan pienimpien talousalueiden seuroille haaste oli vaikea vastattava.

Raumalla nähtiin ainoaksi mahdollisuudeksi tukiyhdistyksen mukaantulo. Liiga-Lukon yhtiöittäminen oli riski Lukko ry:lle, sillä edustusjoukkueen toiminnasta kertyneet tappiot oli kyettävä hoitamaan. Muuten junioripuolen toiminta olisi vaikeutunut kohtuuttomasti. Kohdalaisen tiukan pohjustuksen jälkeen Tuen hallitus ehdotti yhdistyksen jäsenistölle sääntömuutosta, joka mahdollistaisi miesten joukkueen tukemisen. Perusteet liigajoukkueen vaikeuksille olivat hyvät. 90-luvun alkupuolen jäähallin laajennuksen rahoittamista seurannut lama ja sen aiheuttamat pääomakustannukset sekä Bosman-päätöksen vaikutukset olivat olleet lähes kestämättömät. Oli kohtuullista, että varakas tukiyhdistys voisi tällaisessa tilanteessa toimia pelastajana. Ratkaisu oli liigakiekon tukemisen mahdollistavat säännöt sekä jatkossa toisaalla tässä kirjassa kerrottu konsernin perustaminen.

Reilut kolme vuosikymmentä aikaisemmin Lukon silloinen puheenjohtaja Juhani Voutilainen oli todennut, että ”vanhukset” ovat tässä perustamassa tukiyhdistystä lasten ja nuorten hyväksi. Kun sääntömuutosta tehtiin, piti Tuen kokeneemman jäsenistön hyväksyä jääkiekkoilussa tapahtunut suuri kehitys ja muutos. Divisioonassa käymisen aikoihin

80-luvulla eräät tahot esittivät voimakkaasti, että Raumalla pitäisi hyväksyä divarissa pelaaminen talouden tosiasioiden edessä. Nyt oltiin tietyllä tavalla samassa pisteessä Tuen kokouksessa.

- Oli tosiasia, että Rauman kaltaisessa pikkukaupungissa ei liigajääkiekko pystynyt elättämään itseään pääsylippu-, ravintola- ja mainostuloilla. Hyvin vaurastuneen Raumalaiskiekkoilun Tuen oli jollakin tavalla kyettävä helpottamaan myös Lukko Oy:n taloutta. On turha kuvitella, että Lukko kykenisi pelimäärien kasvaessa houkuttelemaan halliin peli pelin perään 4500-5000 katsojaa. Se tarkoittaisi lähes viittätoista prosenttia koko kaupungin väestöstä. Lipputulosten tueksi tarvittaisiin vielä entistä suurempi tuki yhteistyökumppaneilta. Tehty ratkaisu oli ainoa mahdollinen tapa turvata mahdollisuus edes tavoitella liigan kärkipäätä, arvioivat tehtyjen päätösten taustatyön tehneet Mokka ja Juusela.

Kun parisenkymmentä vuotta on kulunut noista päätöksistä, voidaan sanoa Tuen hallituksen onnistuneen. Se on vaatinut näkemystä ja rohkeutta, mutta varmasti kaikki silloin ratkaisun tehneet voivat katsoa taustapeiliin tyytyväisinä. Lukko on säilyttänyt paikkansa liigassa, pelannut mitaleista ja taistellut uskottavasti jopa finaaliapaikasta. Samalla raumalainen kiekko-yhteisö on kyennyt taloudellisesti toimimaan kestäväällä tavalla ja hoitanut myös yhteiskuntavastuunsa esimerkillisesti. Kustannusten huima kasvu liigassa on taittunut, mutta se ei tarkoita haasteiden loppumista.

- Kustannustason nousua pitää hillitä, jottei jääkiekko muodostu eliittilajiksi. Kilpatasolla kustannuksia on Lukossakin kyetty hillitsemään, mutta yleisemmin julkisuudessa keskustellaankin tällä hetkellä juniorien harrastusmaksujen noususta kaikessakin urheilussa. Tuen isoja tehtäviä ovat valmennuksen tukeminen, olosuhteiden parantaminen yhdessä kaupungin kanssa, perinteiden vaaliminen sekä tietysti stipendien jako niille, joilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia muuten jääkiekkoa pelata. Lasten ja nuorten harrastusmaksut on kyettävä pitämään kurissa, sanoo Tuen puheenjohtajana Juusela seurannut entinen liigapelaaja Rafael Eerola.

Raumalainen jääkiekko taustayhteisöineen on peruskorjannut Rauman jäähallia merkittävästi yhdessä kaupungin kanssa, rakentanut tekojääradan ja kaksirataisen jäähallin sekä rakentanut Helmirannan Hyvinvointikeskuksen. Lisäksi Tuki on ollut osaltaan rahoittamassa jäähallia Eura-

**Göran Stubb:**

## **Rauman Lukko on yksi Suomen jääkiekkoilun tukipilareja**

---

HIFK-ikoni Göran Stubb pitää raumalaista tapaa tukea jääkiekkoilua liike-elämän toimintojen kautta erinomaisena ideana.

– Moni muukin seura voisi ottaa siitä oppia. Lukolla on erittäin hyvä maine, mielestäni Rauman Lukko on yksi Suomen jääkiekkoilun tukipilareja.

Lukko on Stubbin mielestä todiste siitä, että pienempikin paikkakunta pärjää liigatasolla, kun taustat on hoidettu kunnolla.

Stubbin paras muisto Raumalta on Lukon mestaruusvuodelta 1963, jolloin hän toimi HIFK:n jääkiekkojaoston puheenjohtajana.

– Silloin voittiin koko kaudella vain yksi ottelu ja pudottiin SM-sarjasta. Tuo ainoa voitto oli Raumalla mestareita vastaan, Stubb muistelee.

Stubb nostaa myös raumalaisten taidon järjestää hyviä kansainvälisiä junioriturnauksia.

– Olosuhteet Raumalla ovat erinomaiset. Uusi Tukiareena palvelee juniorikiekkoilua erittäin hienosti.



KUVA: Petteri Vilkki / Suomen Jääkiekkoliitto

*Göran Stubb (s. 1935) oli merkittävä taustatekijä HIFK:n nousuun Suomen jääkiekkoilun huipulle 1960-luvulla. Stubb johti HIFK:n kolmeen mestaruuteen. HIFK-uran jälkeen Stubb toimi Suomen Jääkiekkoliiton toimitusjohtajana 1977–1984. Vuodesta 1984 lähtien hän on ollut NHL:n Euroopan-toimiston johtaja. Suomen Jääkiekkomuseo on aatellut Stubbin Suomen Jääkiekkoleijonaksi numerolla 82 vuonna 1991.*

joelle ja nimellisellä summalla tukenut myös Panelian jäähallia. Yhdistys on ottanut merkittävän roolin jääurheilun olosuhteiden parantajana Rauman seudulla.

Bingot, kioskimyyynnit ja muunlainen talkootyö on muuttunut viiden vuosikymmenen kuluessa täysin. Nykyisin raumalainen jääkiekkoyhteisö on iso vaikuttaja liikuntakasvatuksessa ja samaan aikaan satojen työpaikkojen kautta merkittävä raumalainen veronmaksaja.

## BINGON TUOTOT MERKITTÄVIÄ

---

Erilainen myyntitoiminta muodosti RKT:n ensimmäisen toimintavuoden aikana oikeastaan ainoan tulonlähteen jäsenmaksutulojen lisäksi. Jo toisena vuonna käynnistyivät bingot, joiden tuotto oli merkittävä. Raumalaisille tuttu muusikko Pentti Oskari Kangas oli joukkoineen tehnyt tuloksellista työtä bingon parissa, joten ideaa haluttiin kokeilla Raumallakin.

Matti Javanainen oli bingotoiminnan uuttera puuhamies, joka hääräsi monitoimimiehenä siellä, missä bingoa kulloinkin pyöritettiin. Ensimmäiset illat olivat Matin muistikuvien mukaan Syväraumankadulla Y-talon tiloissa. Sen jälkeen tutuiksi tulivat mm. Yhteiskoulun tilat, Raumanlinna ja Teknillisen koulun alakerta Satamakadulla. Sinne siirryttiin 1970 ja silloin bingon tuotot entisestään kasvoivat. Vuoden -70 tlinpääätös päättyi 53 800 markkaan ja seuraavana vuonna jo yli sataantuhanteen.

- Pystyimme keräämään ison joukon vapaaehtoisia iltoihin töitä tekemään, joten bingon pelaajat olivat tyytyväisiä. Erityisen kiitoksen ansaitsevat naistoimikunnan jäsenet, jotka tekivät uutterasti tunteja bingossa. Itse asiassa kyseessä oli Lukon naistoimikunta, vaikka alkuvuosina toki naisia tuli paljon myös Tuen jäseniksi aina hallitusta myöten. Myöhemminä vuosikymmeninä hallituspaikat ovat olleet täysin miesten hallussa, kertoo Javanainen.

Vaikka nykyiseen verrattuna toiminta oli merkitykseltään marginaalisen tuntuista, ei sitä kuitenkaan pidä väheksyä. Tavoitteena oli tukea nimenomaan juniorijääkiekkoilua, koska oma laadukas juniorityö nähtiin ainoaksi tavaksi taata riittävästi pelaajia edustustasolle asti. RKT alkoi näkyä nopeasti otteiluissa. Tuen jäsenet olivat toimitsijoina ja pelaajat saivat yhdistykseltä arvokkaitakin esinepalkintoja, verryttelypukuja jne. Varustelahjoitukset olivat merkittäviä, sillä seuran varusvaraston mahdollisuudet jakaa pelaajille luisimia tai suojuksia olivat rajalliset. Esimerkiksi maalivahdeille saatettiin antaa pussillinen huovasta leikattuja sentin paksuisia pyöreitä nappuloita ja vanha paita, johon molari sitten itse neuloi nappulat hiihoihin käsivarsisuojuiksi.

Kaikki hankinnat Tuki teki bingoista ja kioskitoiminnasta tulleilla varoilla. Jäsenmaksuillakin oli tuohon aikaan vielä oma merkityksensä, mutta nykyisin niiden osuus on pisara valtameressä.

## **JULKKIKSET VETIVÄT VÄKEÄ**

Lappubingo oli uutta Suomessa, eikä sitä pelin alkuvuosina verotettu. Tyypillistä oli, että palkintona oli esimerkiksi eteläamerikkalaista kahvia, liikkeiden lahjoittamia kodinkoneita jne. Peli veti itsessään väkeä paikalle, mutta myös vetonauloja käytettiin.

- Mietimme kovasti erilaisia keinoja houkutella aivan uusia ihmisiä mukaan. Koska televisio oli vasta alkanut vallata suomalaiset kodit, yritimme saada TV-julkkiksia mukaan bingoiltoihin. En tarkalleen muista, mitä keinoja käytimme ja kuka asiat järjesti, mutta esimerkiksi Teija Sopanen ja Tuula Ignatius saatiin TV-kasvoista houkuteltua bingoemänniksi. He vetivätkin tuvan täyteen pelaajia, muistelee Javanainen.

Lappubingot houkuttelivat pelaamaan paljon varttuneempia naisia, mikä nähtiin positiivisena asiana. Näin naisetkin saatiin jääkiekon pariin bingon kautta jokaisen tietäessä, että pelaaminen tuotti varoja juniorijääkiekkoon. Miesten markat tulivat otteluiden pääsylipuista. Iltaisin pelatun lappubingon lisäksi aloitettiin koneellinen bingo Torin kupeessa 1971. Laitteet vuokrattiin Pentti Oskari Kankaalta ja lunastettiin jo seuraavana vuonna omiksi.

Koneelliset bingot pudottivat voimakkaasti iltabingon suosiota. Menojen kasvaessa tuotto laski niin alas, että yhdistys päätti lopettaa iltabingon vuonna 1973. Samana vuonna allekirjoitettiin vuokrasopimus uuden bingon



---

Pentti Wallenius toimi Tuen puheenjohtajana pitkän jakson 80-luvun taitteessa liiketoimintojen rakentamisen aikoihin.

tiloista. Lisäksi pyöri Mini-bingo Syväraumankadulla vuoteen 1976 saakka. Kauden 1969-70 talousarvio yli kymmenkertaistui kevään 73 talousarvioon, joka päättyi 668 000 markkaan.

## **VEROTUS VEI BINGOLTA POHJAA**

Kioskit ja ennen kaikkea bingo muodostivat pääosan yhdistyksen tuloista. Kovan takaiskun järjesti valtio, kun bingotoiminnalle määrättiin täysimääräinen vero. Se nakersi voimakkaasti bingon tuottoja. Matti Javanaista puheenjohtajana seuranneen Lars Käänteen kaudella 1975-76 kioskit ja kolme bingoa tuottivat vielä kohtuullisen tuloksen.

Pentti Wallenius otti puheenjohtajan nuijan 1976 ja toimi tehtävässä viisi kautta. Hänen aikanaan toimintaa tehostettiin keskittämällä bingotoiminta kahteen tilaan. Kun Tori-bingoon hankittiin samalla lisäpöytiä, pysyi pelaajamäärä lähes ennallaan. Yhdistys pääsi näin edelleen kohtuulliseen tulokseen.

Bingon tuotot alkoivat menojen kasvaessa olla entistä heikommat. Niinpä muut liiketoimet johtivat siihen, että Tori-bingon tilat otettiin muuhun käyttöön. Bingo keskitettiin yhteen halliin, jonka osakkeet hankittiin yhdistyksen omistukseen kaudella 82-83. Näin bingon toimintaedellytykset pystyttiin säilyttämään. Uusien bingojen tulo kaupunkiin alkoi syödä tuottoja ja viimein 1985-86 kaudella yhdistys päätti lakkauttaa bingotoiminnan kannattamattomana. Tuohon aikaan RTK-Palvelun osingot toivat merkittävimmän potin yhdistykselle ja rahallinen tuki jääkiekolle nousi jo yli 300 000 markkaan.

Lukon edustuskiekkoilu käynnisti bingon uudelleen 1990-luvulla. Kun liigaseurojen yhtiöittäminen alkoi 2000-luvun alussa, perustettiin Lukko-pelit osaksi Lukko-perhettä jatkamaan bingotoimintaa. Parhaimmillaan bingo tuotti Lukolle noin miljoona markkaa, mikä oli suuri apu seuralle. Tuen toimintaa bingo ei enää tässä vaiheessa ollut.

# EPÄONNISTUMISIA MAHTUI MUKAAN

---

**ELINTARVIKETUKI OY EI ONNISTUNUT KOKOAMAAN  
MYYNTITOIMINTAA YHTeen TYDYTTÄVÄLLÄ TAVALLA**

Erilaisen myyntitoiminnan kehittäminen oli aktiivista 1970-luvun puolivälin jälkeen. Ensin yhdistys lähti mukaan RTK-Palvelun omistajaksi 60 prosentin osuudella. Yritys ei pystynyt vielä maksamaan tuloksestaan osinkoja, joten

## **Rauman kuvio on nerokas**

---

Jääkiekon Liigan toimitusjohtaja Riku Kallioniemi pitää Raumalla Kiekkoilun Tuen luomaa järjestelmää nerokkaana.

Kiekkoilun Tuki on yksi hienoimpia esimerkkejä hyvin järjestetystä taustaorganisaatiosta tässä maassa, Kallioniemi kiittää.

Kallioniemen mukaan jokaisella liigapaikkakunnalla käytetään vertailukohtana raumalaista tapaa ja kokonaisuutta järjestää urheilutoiminnan taloudelliset raamit.

Kaikki me tiedämme, että urheilu on riskaabeli bisnes, jossa pitkän ajan datan mukaan puolet maksiin osallistuneista häviää pelin.

Vaatimustaso liigaorganisaatioilla nousee koko ajan. Pitää pystyä satsaamaan pitkällä aikavälillä, tukea juniorityöt ja kehittää yleisöpalveluja. Talouden pitää olla vakaalla pohjalla, jotta pystytään tekemään asioita lyhyiden urheilullisten jakson yli.

Kallioniemellä on Raumaan ja Lukkoon henkilökohtainen suhde eri tasoilla. Uudessa-kaupungissa lapsena asuessa matkat Lukon peleihin olivat vaikuttava ja hieno kokemus.

Pelaajana Kallioniemi kantoi Lukon paitaa kausilla 95–96 ja 96–97.

Pelaajana Lukosta välittyi ammattimaisuus ja pelaajasta huolehtiminen. Nyt kun takana on myös seuranjohtokokemusta, niin pystyy ymmärtämään miten pitkälle tulevaisuuteen Raumalla asioita yritetään turvata. Raumalla luodaan hienoa tarinaa siitä, miten pieni voi olla suuri positiivisella tavalla.



*Riku Kallioniemi (s. 1970) on suomalainen entinen jääkiekkopuolustaja, joka on toiminut Liiga-SaiPa Oy:n toimitusjohtajana, ja vuodesta 2016 Liigan toimitusjohtajana. Kallioniemi pelasi pelaajaurallaan yhteensä 308 SM-liigan runkosarjaottelua tehoin 10+42=52. Jäähyminuutteja hän keräsi 395. Kallioniemi edusti urallaan Saimaan Palloa ja Rauman Lukkoa.*

tukiyhdistyksen piti hankkia tuloja muilla tavoilla. Lähinnä markkoja yritettiin saada kokoon myyntitoimintaa monipuolistamalla.

Yhdistys hankki Pentti Walleniuksen ensimmäisellä puheenjohtajakaudella 76-77 Pyhärannan Nihtiöltä Urho Julinin omistaman tontin. Sille rakennettiin kahvio, kioskki ja bensa-asema. Laitilan nimismiehen kanssa käytiin bensiinin myyntiluvan saamiseksi kova väantö, joka lopulta päättyi Tuen eduksi. Santtion myymälän tuotto muodostui merkittäväksi, joten oli perusteltua yrittää samantyyppisiä ratkaisuja muuallakin. Jäätelömyynnin mukaantulon jälkeen nähtiin tärkeäksi, että myyntitoiminta saataisiin oman toimijan alle. Hallitus päättikin perustaa Elintarviketuki Oy:n pyörittämään kaikkea myyntiä. Yhtiön toimitusjohtajaksi palkattiin hallituksen jäsenenä vuodesta 1974 asti toiminut Esa Nieminen, joka ei saanut kovinkaan helppoa tehtävää hoidettavakseen.

Lukon toiminnanjohtajana töitä paiskanut Matti Javanainen muistelee, että ensimmäisenä hankittiin uudelle yritykselle kauppa Lahdenkadulta Syväraumasta. Jatkoa tuli, kun Tori-Bingon tiloista remontoitiin baari. Anniskeluoikeuksin varustettu Halstooop-ravintola ei saavuttanut kovin suurta suosiota, joten sen toimintaa ei kovin kauan jatkettu. Samalla tavalla kävi Lappi Tl:ssä. Elintarviketuki Oy hankki omistukseensa Lapin Kievarin ajatuksena sen toiminnan herättäminen uuteen kukoistukseen. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan sekin yritys osoittautui kannattamattomaksi.

Elintarviketuen tarina päättyi reilun vuoden jälkeen. Konkurssi kolkutteli ovelta ja Lapin kiinteistö päätettiin myydä huutokaupalla. 80-luvun puolivälissä myytiin myös Nihtiön kiinteistö. Näin konkurssin tehneen osakeyhtiön viimeinenkin osanen oli pois omista käsistä. Kokeilu myyntitoimintaa harjoittavan yrityksen pyörittämisestä ei kannattanut. Ravintolatoiminnan osalta kävi varmaankin niin, ettei yhdistyksen osaaminen riittänyt. Onneksi tämä tunnustettiin ajoissa ja toiminnasta luovuttiin ilman isompia vaurioita. Kiinteistöjen myynnistä ei varoja jäänyt. Jatkossa kiinteistöpuolella keskityttiin huoneistoihin keskikaupungilla. Viiden vuosikymmenen taivalta tarkasteltaessa tämä on osoittautunut oikeaksi ratkaisuksi.

# MATKAKULUJEN KASVU JOHTI OMIEN BUSSIEN HANKINTAAN

---

## SEEPRA-BUSSISTA TULI VUOSIEN SAATOSSA LEGENDA

Jääkiekkoseurojen suurimpia rahanreikiä ovat olleet matkakulut. Lukolakin oli ollut vaikeuksia selvittää linja-autoyhtiön laskuista. Toisinaan piikit Orakselle olivat pitkiä, koska pelimäärien kasvaessa matkojen määräkin kasvoi. Tuki yritti löytää tähän ongelmaan ratkaisua. Vielä tukiyhdistyksen valmistelevan toimikunnan valinnan aikaan murehdittiin sitä, että otte- luiden määrä Satakunnan piirissä oli liian vähäinen. Tätä silmällä pitäen käynnistettiin syksyllä -67 jopa oma kaikkien koulujen B- ja C-juniori-ikäisiä oppilaita koskenut koululaissarja. Näihin sarjoihin olivat tervetulleita pojat seurasta riippumatta. Puuhamiehenä oli Tuenkin valmistelevassa elimessä ja ensimmäisessä hallituksessa mukana ollut voimistelun opettaja Juhani Lappalainen. Parhaista pelaajista oli tarkoitus koota all stars -joukkueet, jotka pääsivät Lukon aktiivipelaajien (mm. Teppo Rastio, Seppo Vainio ja Kalevi Virkku) erikoisvalmennukseen.

Pikku hiljaa 1960-luvun loppupuolella pelimäärät alkoivat kasvaa. Kahden juniorijoukkueen yhteismatkoja käytettiin jonkun kerran, mutta harvoin otteluohjelmia oli suunniteltu tätä ajatusta palvelevalla tavalla. Niinpä vahvimmaksikin vaihtoehdoksi alkoi muodostua oman linja-auton hankinta. Tuen puheenjohtajalla Matti Javanaisella oli itsellä, autokoulun opettaja kun oli, linja-autokortti, joten oman bussin hankkimisella oli mahdollisuus pudottaa jonkin verran matkojen kustannuksia. Kaudella 1972–73 Raumalaiskiekkoilun

Tuen hallitus päätti ensimmäisen bussin hankinnasta. Sillä oli tarkoitus ajaa lähinnä juniorijoukkueiden matkoja. Lukon toiminnanjohtajana markkinointityötä tehnyt Jukka Männistö halusi, että bussiin maalataan sinikeltaiset raidat. Niin sitten tehtiin ja varsin nopeasti nimeksi vakiintui Seepra-bussi.

## EI IHAN ONGELMATONTA

Matti Javanaisen kertoman mukaan omalla bussilla saavutettiin jonkin verran säästöjä. Hän itse ajoi alussa melko paljonkin junnujen ja miestenkin matkoja, mutta myöhemmin saatiin kuljettajiksi mm. Oraksen ammattikuljettajia. Esimerkiksi Lukon vahvana kannattajana tunnettu Mikko Frang oli useinkin kahvoissa, kun bussilla kuljettiin. Eniten reissuja taisi kuitenkin ajaa Henry Virtanen. Omalla bussilla kulkeminen ei toki ollut täysin ongelmaton. Vanhaan autoon piti korjauksia tehdä usein, eikä naftakaan ilmaista ollut. Hyöty piti hakea kuljettajan palkasta ja bussyhtiöiden perimästä katteesta. Mukavuudessa oli rajoituksensa, mikä aiheutti eniten närää etenkin edustusjoukkueen pelaajissa, jotka olisivat halunneet paluumatkoilla vähän huilatakin. Seepra-bussissa se ei ollut aina mahdollista.

Edustusjoukkuekin ”joutui” joidenkin vuosien aikana aika usein tyytymään omaan bussikyytiin. Se ei aina miellyttänyt, vaikka varsinkin 70-luvun loppupuolella saatiin ainakin pidemmät matkat tehdä pääsääntöisesti Oraksen autoilla. Lyhyemmillä käytettiin omaa autoa, koska toimintavarmuuden uskottiin niihin riittävän. Säästöä Seepralla saatiin ainakin sen verran, että 1974 yhdistys päätti hankkia toisen auton. Parhaimmillaan siis joukkueita kuljetti kaksikin bussia tuottaen entistä selkeämmät säästöt. Vuosikymmenen lopulla hankittiin seuraava auto. Kolmas bussi korvasi aiemmat, joten silloin ei enää ollut käytössä useampia autoja.

Tuen ensimmäisten bussien kyydissä matkustaneet muistelevat usein ennen kaikkea legendaarista Seepraa. Yksi muistorikkaimmista matkoista oli Säpin pelimatka Vaasaan. Jo varhaisessa vaiheessa alkoi autoon tulla huomattavasti savua. Kaikki mahdolliset luukut avattiin ja osa pelaajista pisti jo tupakaksikin, jotta öljynkatkuinen savun haju vähän helpottaisi. Loppujen lopuksi auto syttyi palamaan pian, kun oli saavuttu Vaasaan johdettavalle viimeiselle nelikaistaiselle osuudelle. Auto jäi siihen ja joukkue meni loppumatkan taksilla Vaasaan ottelupaikalle.

Edustusjoukkueen matkoilla tapahtui monenlaista, eivätkä pelurit kovin innostuneita omasta bussista olleet. Jollakin matkalla kävi niinkin, että perille saavuttua Villan Iska hyppäsi kuskin paikalle ja kaasutteli bussilla pitkin parkkipaikkaa. Ei siinä mitään vahinkoa tullut, tunnettiinhan Iska varsin taitavana kuljettajana, mutta varsinaisena kuljettajana olleen Matti Javanaisen reaktio oli luonnollisesti enemmän tai vähemmän närkästynyt.

Omat linja-autot olivat Raumalaiskiekkoilun Tuen toiminnassa oma mielenkiintoinen kokeilunsa, jonka onnistumisesta on vaihtelevia mielipiteitä. Yhdistyksen toimintatavat tuntevat ovat sitä mieltä, että kokeilu olisi loppunut lyhyempään, ellei toiminnasta olisi ollut taloudellista hyötyä. 80-luvulle siirryttäessä joukkueet alkoivat vähitellen ajella jälleen liikennöitsijöiden busseilla. Oman pienen väriläiskänsä varsinkin Seepra-bussi raumalaiseen kiekkohistoriaan joka tapauksessa jätti.

# TUKI VAALII JÄÄKIEKKOPERINTEITÄ

---

## PERINNETILAN PERUSTAMINEN JA YLLÄPITO SEKÄ TUEN VETERAANITOIMINTA TÄRKEÄSSÄ OSASSA

Äijänsuon jäähallin laajentaminen idän suuntaan avasi areenan käytölle aivan uusia toimintamahdollisuuksia. Samalla kun Lukko pystyi käynnistämään ravintolatoiminnan aivan uudennlaisissa olosuhteissa, saatiin laajennuksen ylimpään kerrokseen tiloja myös uudennlaiselle toiminnalle. Raumalaiskiekkoilun Tuki halusi saada oman tilan perinteille, ja näin myös tapahtui. Ravintolan välittömään läheisyyteen rakentui tila, johon alettiin Tuen toimesta rakentaa omaa jääkiekon raumalaista museota.



Pekka Laaksonen otti perinnetilan haltuun Jari Torkin olympiahopeamitalin

Jääkiekkomuseo on ylevä ja velvoittava sana, joten melko nopeasti alettiin puhua perinnetilasta. Tavoitteena oli koota raumalaiseen jääkiekkoiluun liittyvää esineistöä kuten varusteita, valokuvia, mitaleita ja muuta vastaavaa. Materiaalia saatiin lehti-ilmoittelulla kokoon paljon, ja myöhemmin tilan vastaavaksi hoitajaksi nimetty Pekka Laaksonen keräsi aktiivisesti lisää esineitä mm. suoraan entisiltä pelaajilta. Tuen hallitus on vuosittain nimennyt omat edustajansa perinnetila-toimikuntaan, jonka tehtäväksi on annettu tilan ylläpito ja toisaalta kehittäminen. Varsinkin Lukon liigaotteluiden yhteydessä kerättyyn materiaaliin on reilun kymmenen vuoden aikana käynyt tutustumassa tuhansia jääkiekon ystäviä enimmäkseen Rauman seudulta, mutta toki kauempaakin.

Vähitellen kerätty materiaali alkoi hahmottua kokoelmaksi, jonka esillepanoon hankittiin vitriinit. Ne mahdollistivat esimerkiksi pelaajakohtaisten kokoelmien muodostamisen. Osa aineistosta on omistajien perinnetilaan lahjoittamia, osa puolestaan kirjattu lainatuiksi. Halutessa ne palautetaan



Raumalaiset kiekkoleijonat perinnetilan ikkunalla.

omistajilleen. Tällä hetkellä kerättynä ja pitkälle luetteloitunakin on aineistoa 1940-luvun lopulta aivan viime vuosiin asti.

## RAVINTOLAN TOIMINTAA MYÖS PERINNETILASSA

Lukon oman ravintolan toiminta on kasvanut isoksi hallin saneerauksen ja lisäaitioiden rakentamisen mukana. Tämä on tuonut haasteita myös perinnetilan käytölle. Lukon 80-vuotisjuhlien valmistelujen aikaan Tuki alkoikin miettiä uudenlaista toimintamallia. Koska ravintola tarvitsi entistä enemmän varastotiloja ja perinnetilasta tuli entistä suositumpi myös otteluiden aikana pidettäville kokouksille, piti jotain tehdä.



Kiekkoilun Tuen seniorit kokoontuvat tasaisin väliajoin. Tässä kuvassa seniorit puolisoineen.

Vuoden 2017 aikana tilan kehittämiseen saatiin apua Rauman museon kautta. Eläkkeelle jäämässä ollut museonjohtaja Kirsi-Marja Siltavuori-Ilmer lupasi auttaa esineistön luetteloinnissa. Käytännön työn teki museoalan opiskelija harjoittelujaksollaan. Tämä ammattilaisten apu olikin merkittävä. Nyt esineiden luettelointi on hyvässä vauhdissa ja osa materiaalista on koko ajan nähtävissä otteluiden aikana areenan ylätorilla ja aulatiiloissa.

Raumalaiskiekkoilun Tuki on ollut vahvasti mukana myös historian kirjallisuudessa keräämisessä. Tuen rahallinen tuki on mahdollistanut useammankin Lukkoon ja raumalaiseen jääkiekkoiluun liittyvän kirjan julkaisemisen.

## **TUELLA OMAA VETERAANITOIMINTAA**

Aivan oma lukunsa Raumalaiskiekkoilun Tuen perinnetyössä on veteraanitoiminta. Kun sääntöihin tuli hallitustoiminnan osalta ikäpykälä, haluttiin muodostaa oma ”klubinsa” ansioituneille toimijoille. Tuen hallitus nimesi ensimmäiset seniorit, joiden joukossa oli sekä Tuessa että muuten jääkiekossa ansioituneita Lukko-perheen jäseniä. Näitä itseoikeutettuja olivat Tuen ja

Lukon entiset puheenjohtajat sekä muuten arvokasta jääkiekkotyötä Raumalla tehneet eli aluksi Matti Javanainen, Eero Pirkkalainen, Pertti Halminen, Juhani Voutilainen, Antto Tuominen, Lars Forssén, Teppo Rastio, Leo Tarvainen, Sakari Sillankorva, Antti Suotunen, Jukka Männistö ja Elias Rautalinko sekä myöhemmin Pekka Rantanen, Markku Seppälä, Jaakko Viinikkala, Timo Itämies, Rauno Mokka ja Tapio Juusela.

Tuen Seniorien joukko on harventunut poismenojen kautta. Uudet jäsenet senioreihin nimeää Tuen hallitus konsultoiden tietysti ensin senioreita itseään. Seniorit kokoontuvat erikseen sovittavalla tavalla ja tekevät myös matkoja Lukon vierasotteluihin.

Elämänsä aikana arvokasta jääkiekkotyötä tehneiden muistoa Raumlaiskiekkoilun Tuki on yhdessä Lukon kanssa jo pitkään kunnioittanut Lukon merkistä suunnittelemallaan muistoseppeleellä. Tämä kaikki on osa Tuen työtä, jolla pyritään vaalimaan ja kunnioittamaan raumalaista jääkiekkoperinnettä.

# LUKKO-SÄÄTIÖ SYNTYI OMAISUUDEN TURVAKSI

---

Tuen omaisuuden kasvu ja taustakonsernin laajeneminen ovat monelle kateuden aihe. Lukon liigan mittakaavassa suuri pelaajabudjetti on varsinkin valtakunnan mediassa aiheuttanut parran pärinää. Toimittajat eivät ole ymmärtäneet omistajan panostamista liigajoukkueeseen. Siksi asiaan on tartuttu lähes vuosittain liigan yhtiöiden tilinpäätösten julkistamisten aikaan. Konserniavustus on annettu Lukolle kuitenkin täysin avoimesti ja laillisesti.

Raumlainen jääkiekkoyhteisö on perustanut tukiyhdistyksen ja RTK-Palvelun voidakseen taata kiekkoilun taloudelliset toimintamahdollisuudet.

Ilman jääkiekkoa ei olisi näitä taustaorganisaatioitakaan. Siksi raumalainen malli kestää hyvin siihen kohdistuvan arvostelun.

Raumalaiskiekkoilun Tuessa on tiedostettu, että yhteisöön voi suuntautua muunkinlaista kiinnostusta. Tähän asti jäsenistö on ollut yhteisellä asialla, mutta ei ole välttämättä aina. Suuri omaisuus voi herättää intohimoja. Vaikkei tällaisia merkkejä olekaan ollut näkyvissä, on yhdistys yrittänyt suojautua tällaisilta uhilta mahdollisimman tehokkaasti. Yksi omaisuuden turvaamistoimi oli Lukko-säätiön perustaminen.

- Kaikki on mahdollista, koska ajat ja ihmiset muuttuvat. Mietimme pitkään sitä, miten omaisuutta voitaisiin jakaa niin, ettei yksikään omistajataho voisi saada yhden kumppanin kanssa tehtyä yhdistyksen kannalta hankalia päätöksiä. Mietinnän jälkeen yleinen kokous päätti hyväksyä hallituksen esityksen oman säätiön perustamisesta. Tällä tavalla saimme Tuen vierelle toisen organisaation, johon sijoittaa omaisuutta. Säätiöön sijoitettiin alkupääomaa sekä lisäksi 25 prosentin osuus Contineosta. Näin oman varainhankinnan lisäksi säätiö saa varallisuutta yhtiön omistuksen kautta osinkoina, selvittää säätiöidean isä Rauno Mokka.

Lukko-säätiön perustaminen ja sille osoitettu omistusosuus tarkoitti uutta osakassopimusta Contineolle. Tuki omistaa 66, Lukko-säätiö 25 ja Lukko 9 prosenttia. Sopimuksessa määritellään omistusosuuksien lisäksi, että Contineon omistamaa yritystoimintaa ei voi myydä kuin kaikkien osakkaiden yhteisellä päätöksellä. Tämä antaa merkittävän turvan konsernille. Sopimus on aiheellinen, sillä tasaisin väliajoin RTK:n ostamishaluja on ilmennyt niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Tähän asti myyntiä ei ole harkittu.

Säätiön tavoitteet asetettiin korkealle. Vuosittain pyritään jakamaan 100 000 euroa raumalaiseen jääkiekkoiiluun eri tavoin. Tuki-Areenalta varataan vuoroja esimerkiksi perheluisteluun, yleisövuoroihin ja iltapäivävuoroihin vaikkapa juniorien vapaaehtoista harjoittelua varten. Lisäksi jaetaan Lukolle stipendejä annettavaksi sellaisille nuorille, joille varojen puute saattaa aiheuttaa pahimmassa tapauksessa jopa lajin harrastamisen loppumisen. Vastaavia stipendejä Tuki ry on jakanut 2000-luvun alkupuolelta asti hakemusten perusteella. Säätiön hallitus on varautunut myös rahoittamaan Äijänsuon jäähallin seuraavaa remonttia omalla panoksellaan.

# LÄHISEUROJEN TUKEMINEN JOHTI SATEENVARJO- TOIMINTAAN

---

Raumalaiskiekkoilun Tuen periaatteena on ollut koko sen toiminnan ajan yleishyödyllisyys. Tämä on johtanut raumalaisen kiekkoilun tukemisesta pikku hiljaa myös lähialueiden seurojen tukemiseen. Lajin kustannusten kasvuun on pyritty vastaamaan erilaisilla taloudellisilla tukitoimilla. Ensimmäin aloitettiin varustelahjoituksilla, myöhemmin oli selvän rahallisen tuen vuoro. Tärkeintä on kuitenkin ollut valmennuksellinen apu, jota Lukon toiminnan kautta on lähiseudulle annettu.

RKT:ssa ei haluta kiistää sitä, etteikö kyseessä olisi ollut myös Lukon etu. Tukitoimilla on pyritty ohjaamaan koko lähialueen lahjakkaat juniorit jo C-juniorien ikäluokassa Lukon junioreihin. Näin on autettu sekä raumalaisseuraa että pienempien seurojen kilpailumielessä kiekkovoittajia. Positiivisin esimerkki tällaisen mallin toimivuudesta antoi Lukon C-nuorten joukkue muutama vuosi sitten voittamalla SM-pronssia. Joukkueessa oli kymmenkunta sateenvarjoseurojen pelaajaa, jotka eivät omissa seuroissa olisi SM-tasolle päässeet. Toisaalta ikäluokkien pieneminen on tehnyt vaikeaksi saavuttaa maan kärkipäätä pelkillä raumalaisjunioreilla.

Tukiyhdistyksen hallitus mietti aikanaan, mikä olisi paras tapa ympäristökuntien seurojen taloudellisen tilanteen helpottamiseen. Varusteiden vaatimustaso on noussut ja samalla raha on riittänyt heikommin ja heikommin varusteiden hankkimiseen. Kun pelaajat hankkivat pääosin varusteensa itse, alkoi erityisesti maalivahtien osalta olla vaikeuksia. Tähän asiaan kiekkoilun tukiyhdistys halusi tarttua.



---

Tuki on hankkinut lähiseurojen juniorijoukkueille maalivahtivarusteita.

- Tiedostimme olemassa olevan ongelman. Hallituksen yhteydet juniorikenttään ovat aina olleet vahvat ja tieto tästä ongelmasta tuli tietoomme seurojen kautta. Halusimme hankkia seurojen juniorijoukkueille, ennen kaikkea nuorimmille, maalivahdin varusteita. Kerran vuodessa niitä jaettiin ja kiitollisuus paistoi niin seurojen toimijoiden kuin junnujenkin kasvoille. Totta kai nämä varusteiden jakotilaisuudet toivat mukavan tunteen myös Tuen edustajien rintaan, toteavat pitkään Raumalaiskiekkoilun Tuen johdossa toimineet Rauno Mokka ja Tapio Juusela. Myöhemmin molarien sijaan muistettiin pelaajia, kun maalivahdin varusteet alkoivat olla seuroissa paremmalla mallilla.

## KUMMISEURAT SATEENVARJON ALLE

Kummiseuratoiminta käynnistyi 2005. Parhaimmillaan yhteistyöjoukkueita oli seitsemän. Alussa lahjoitettiin varusteita, mutta nykyisin yhteistyö on kehittynyt huomattavasti. Varusteiden jako on muuttunut rahalliseksi tueksi ja eurojen lisäksi pääosaa näyttelee valmennuksellinen tuki. Vuonna 2011 tehtiin ensimmäiset yhteistyösopimukset ja kummiseurojen sijaan alettiin puhua sateenvarjoseuroista. Ajatus syntyi siitä, että tavallaan lähiseurat tulivat Lukon sateenvarjon alle. Taloudellisen tuen lisäksi annetaan taitovalmennusta ja koulutusta yhteistyöseurojen valmentajille.

- Laitila, Uusikaupunki, Säskylä, Eurajoki, Huittinen ja Euran Panelia ovat sateenvarjoseuroja sopimuksen kautta, lisäksi Kokemäki on mukana pelaajaliikennesopimuksen kautta. Ajatuksena on taata junioreille mahdollisuus pelata oman seuransa joukkueissa, mutta eteenpäin pyrkiville, motivoituneille ja kyvykkäille tarjoutuu mahdollisuus jatkaa Lukon pelaajapolulla, selvittää sateenvarjoseura-ajatusta Lukko ry:n toiminnanjohtaja Jari Neuvonen.

Yhteistyön toivotaan auttavan kaikkia seuroja. Tärkeänä Lukon puolella pidetään sitä, että koulutustilaisuuksiin on riittänyt väkeä. Ennen oli vaikeuksia saada koulutuksia Raumalle vähäisen osanoton takia. Sopimusten kautta väkeä on riittänyt ja koulutuksia pystytty järjestämään kiitettävän paljon. Lisäksi sateenvarjoseurojen puheenjohtajat ja valmennusvastaavat käyvät säännöllisesti useamman kerran vuodessa Raumalla Lukon ja Ruumalaiskiekkoilun Tuki ry:n edustajien kanssa keskustelemassa yhteistyön onnistumisesta ja kehittämisestä.

Koulutuksen ja rahallisen tuen lisäksi annetaan valmennusapua siten, että liiton MM-kisatuotoista antaman tuen avulla palkattu taitovalmentaja kiertää seuroissa vähintään viidesti vuodessa. Oman lisänsä antavat tekniikkakajäät, joihin juniorit kaikista seuroista voivat osallistua omalla kustannuksellaan. Valmennuksen hoitaa Lukon taitovalmentaja. Kaikkiaan Lukolla on tällä hetkellä kaksi henkilöä sateenvarjoseurojen toimintaa organisoimassa.

Tällä toiminnalla pyritään takaamaan toisaalta pelaajamäärä seuroissa, mutta samalla myös se, että lahjakkaat juniorit saavat helpomman tien kohti huippupelaajan uraa. Pienelle kaupungille tällainen yhteistyö on hyvä keino pysyä mukana kovenevassa kilpailussa ja antaa tien esimerkiksi Lukko-akatemiaa kautta vaikkapa liigajäille asti.

**Veli-Pekka Ketola**

## **”Aikoinaan viisaat miehet perustivat järjestelmän”**

---

Porilainen kiekkolegenda Veli-Pekka ”Vellu” Ketola kiittelee Raumalaiskiekkoi-  
luomaa järjestelmää.

– Aikoinaan viisaat miehet perustivat tukijärjestön ja liiketoiminnan. Koko kiekkoiluväki kunnioittaa sitä älykkyyttä, jolla homma on saatu hoidettua.

Ketolan mukaan toiminnassa on ollut aina kovia järjestömiehiä, jotka tekivät merkittävää työtä isoissa kabineteissa.

Rauman Lukko on Ketolan mielikuvan mukaan ammattimaisesti johdettu. Suomen jääkiekkoi-  
lu tarvitsee Rauman Lukkoa.

– Tänä päivänä Liigassa on kuusi joukkuetta, jotka erottuvat muista ja joiden talous on kunnossa. Lukko pystyy häärimään pelaajamarkkinoilla paljon vapaammin kuin moni muu joukkue.

– Se vähän arveluttaa, että miksi menestys on Lukkoa kiertänyt, mestaruus ei ole ollut ihan lähellä. Tuollaisilla resursseilla pitäisi tulla tulostakin. 40 000 ihmiset lähipiiri, pelaajamäärää on vaikea kasvattaa ja kannettu vesi ei kaivossa pysy. Menestyvään runkoon tarvitaan omia kasvatteja ja omia tekijöitä.

– Mielestäni on harmi, että vanha Pori–Rauma-asettelu on nyt vain jäänne siitä mitä se oli 60- ja 70-luvuilla. Silloin ne olivat isoja kohtaamisia, vastassa oli Keinonen, Vainio, Rautalin, Isaksson, Jylhä. Usein saatiin turpaan ja joskus voitettiin, muistelee Ketola.



*Veli-Pekka Ketola (s. 1948) on entinen jääkiekkopelaaja ja jääkiekkovalmentaja.*

*Ketola pelasi vuonna 1968 alkaneella maajoukkueurallaan kuusissa MM-kisoissa, kaksissa olympialaisissa ja kaikkiaan 183 A-maaottelua vuosina 1968–1981, joissa teki 60 maalia ja antoi 45 syöttöä. Hän voitti urallaan kolme Suomen mestaruutta, yhden Porin Karhuissa (1965) ja kaksi Porin Ässissä (1971 ja 1978). Vuosittain SM-liigan pistepörssin voittajalle myönnettävä palkinto on nimetty Veli-Pekka Ketolan mukaan.*

# NAPPULAT HALLILLE TURNAUKSEEN, KODEILLE AIKAA JOULUSIIVOUKSEEN

---

## **TUKI-TURNAUKSESTA AIVAN UUDENLAINEN TOIMINTAMUOTO TUKIYHDISTYKSELLE**

Uudenlaisia toimintamuotoja miettiessään Raumalaiskiekkoilun Tuki ry:n hallitus haki muotoa myös isolle nuorimpien jääkiekon harrastajien turnaukselle. Idea rakentui kokeiluksi syksyllä 1999. Lukon ja muutaman lähialueen seuran nuorimmat juniorit päätettiin kutsua joulun alla koko päiväksi jäähalliin. Pojille oli järjestetty hallille ruokailua myöten kaikki tarpeellinen, jotta he voisivat viettää koko päivän hallilla poissa kotoa. Näin vanhemmat saivat sopivasti rauhallista aikaa joulujärjestelyihin, vaikkapa siivoukseen.

Yhdistyksen hallitus oli jo pitkään yhdessä Lukon junnuvalmentajien kanssa suunnitellut turnausta, joka kokoaisi kaikki juniorit yhdeksi päiväksi halliin. Lukon historian varmaankin pisimmän valmennusputken tehnyt Pekka Rantanen oli istunut vuodesta 1968 hallituksessa ensin vuoteen 1971 ja sen jälkeen uudelleen 1977 alkaen. Hänen kertomansa mukaan asia jäi vain jostakin syystä lopullista sinettiä vaille.

- Onneksi Walleniuksen Pruutta tuli valituksi hallitukseen ja hän potki meihin muihin vähän vauhtia, näin saimme turnauksen aikaiseksi. Ensimmäisellä kerralla haetaan kokemuksia, jotta tiedämme, miten turnausta voi tulevaisuudessa kehittää, lausui Pekka Rantanen valmistaututtaessa ensimmäiseen turnaukseen joulun alla 1999.

# Tuuletuksia ja iloisia ilmeitä kiekkoilupäivänä Ei väsyttä yhtään

Rauma LS  
Samu Vuisteristo

Curre-liigan Röglen joukkue vietti pelien väliaikaa katsomossa. Takana oli jo kolme peliä ja kolme voittoa. Pelien välinen aika sujui kuulemma nopeasti, eikä raakas päivä väsyttä yhtään.

– Kävellään hallilla ympärillä ja katsellaan muiden pelejä, kertoo Antti Parkkinen ja haukkaa omenasta.

– Ja käydään syömässä! – muistaa joku lisä.

Kaikkialla näytti olevan kivaa, eikä koti-ikäväkään ehtinyt iskeä.

– Tämä on ehkä yhtä kiva päivä kuin jouluku, miettii Röglen maalivahti Tuomas Hirvilampi.

Joukkueen huoltajat Vesa Parkkila ja Pasi Lehtonen katsevat viikistä viistä poikalaukua.

– Tällaista tämä on, katsotaan ettei pojat eläy, ja toimitaan välillä painierotusmarina, naureskelee Parkkinen ja laittaa laishyökkääjän pipoa paremmin päähän.

## Aikataulut pitivät

Raumalaieskiekkoilun Tuki ja Korttel-Lukko valtasivat molemmat Rauman jäähallin päiväksi käytössä. Päivän aikana pelattiin kahdeksan hallissa yhteensä 37 ottelua. Aikataulut ja



Curre-liigan Röggle-joukkueen Antti Parkkila maistaa omenaa pelien tauolla.

järjestelyt pitivät mallikkaasti joten ensimmäinen turnaus saanee jatkoa ensi vuosituhannella.

Turnaukseen osallistui neljässä eri sarjassa noin kolmesataa pelaajaa. Päivä alkoi jo aamuyhdeksältä ja jatkui lähes kuuteen

asti. Joukkueet pelasivat keskimäärin viisi ottelua, ja luurasivat hallilla koko päivän.

Vaikka pelejä oli paljon, ja luistimia ja varusteita piti pukea vähän väliä, niin poikien into ei laantunut missään vaiheessa.

Esa Urhonen

Viisi peliä päivässä sujui vielä loistavasti, eikä väsymys tuntenut missään.

Varsinaisesta turnauksesta ei ollut kysymys, sillä joukkueiden välistä paremmuutta ei haettu. Raumalaieskiekkoilun Tuki-turnauksen tarkoituksena oli tarjota lasten vanhemmille vapaapäivä ja samalla lapsille ikimustainen turnaus.

## Ringettetytöt huoltajina

Lukon ringettetytöt tekivät talkoita joukkueilleen ja toimivat poikien huoltajina. Nuorimmat pelaajat olivat kolmevuotiaita ja vanhimmat kolmevuotiaita, joten tekemistä riitti. Vapaapäiväisiä aikuisia turnauksessa oli kuutisenkymmentä ja pelaajia kolmesataa.

Jokaisessa joukkueesta toimi kaksi tai kolme luistimen aitoja ja perään katsojaa. Apona oli myös luistelukoulu ohjaajia Uotilanrinteellä.

HV-71:n kanssa päivän viettivät Mikaela Pitkälä ja Lukon B-tähti tyttöviikinen huumantanssista.

– Minulla ei itellä ole pikkoveljiä, joten en ole totuttanut tällaiseen pikkupuhasteluun, muokkaa huomaa tämä kuitenkin on, kun pojat kehäviikkinä haassa luisteltavaa, Pitkälä pöhti.

Ilmeet olivat iloisia ensimmäisessä Tuen jouluturnauksessa 1999.

Juhani Walleniuksen idea lähti siitä, että kortteliliigan pelaajien tuominen halliin vapauttaa vanhemmille vaikkapa siivousaikaa. Toki takana oli myös tavoite saada poikiin ja koko Lukko-perheeseen yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Sitä syntyiikin kun ringetteä pelaavia tyttöjä saatiin auttamaan esimerkiksi luistimien sitomisessa. Poikajuniorit puolestaan huolehtivat tuomaroinnista 37 pelatussa ottelussa. Käytössä olivat molemmat hallit. Isomman kilpailuhallin kaukaloon oli matalilla laidoilla erotettu kolme kenttää.

Ensimmäisen turnauksen kokemukset olivat odotettuakin paremmat. Kaikki lapset viihtyivät koko pitkän turnauksen hallilla ”päivähoidossa”. Haasteita oli luonnollisesti paljon, koska nuorimmat mukana olleet pojat olivat vasta kolmivuotiaita. Jokaisen joukkueen mukana oli omat toimijansa





Kortteli-Lukon joukkueiden lisäksi ensimmäisessä Syysturnauksen nimellä kulkeneessa tapahtumassa oli mukana myös kaksi Laitilan Jyskeen ikäkausijoukkuetta.

koko päivän, eikä mitä ihmeellisimpiä jutunaiheita keksineiden poikien kanssa todellakaan päässyt helpolla. Oma vaativa hommansa oli saada kaikki pojat ruokailuihin ja oikeasti syömään. Tässä onnistuttiin hyvin.

Kortteli-Lukon joukkueiden lisäksi ensimmäisessä Syysturnauksen nimellä kulkeneessa tapahtumassa oli mukana myös kaksi Laitilan Jyskeen ikäkausijoukkuetta. Hyvien kokemusten mukana toiminta-aluetta laajennettiin niin, että joukkueita tuli muualtakin kuin vain Laitilasta.

Toisena vuonna Tuki-turnaukseksi nimetty nappulatapahtuma on jatkunut jo lähes kaksikymmentä vuotta, eivätkä yhdenkään vuoden kokemukset ole olleet negatiivisia. Siksi missään vaiheessa ei ole ollut edes mielessä tapahtumasta luopuminen. Tuen hallitus koki saavuttaneensa turnaukselle asetetut päämäärät hyvin. Mukana oli 300 pelaajaa, jotka pelasivat 37 ottelua. Otteluissa pelattiin tietysti voitosta niin kuin lapset aina tekevät. Minkäänlaisia sarjataulukoita ei kuitenkaan tehty, joten kukaan ei tiennyt, mille sijalle oli sijoittunut. Pelaajien lisäksi mukana oli kuutisenkymmentä toimitsijaa eri tehtävissä, joukossa Tuen jäsenistöä niin hallituksesta kuin sen ulkopuoleltakin ajanotossa, kuuluttamassa jne. Kokemukset vahvistivat sitä yhteenkuuluvuuden tunnetta, mitä seuratyön pitääkin parhaimmillaan tuottaa.

- Tuki-turnaus on ollut juniori-Lukolle merkittävä asia. Toki toimijat ovat olleet Lukko ry:n väkeä, mutta varsinkin alkuvuosina Tuen osuus oli korvaamaton, kertoo Lukko ry:n toiminnanjohtaja Jari Neuvonen.

”Kokemukset turnauksesta vahvistivat sitä yhteenkuuluvuuden tunnetta, mitä seuratyön pitääkin parhaimmillaan tuottaa.”



# NÄIN CONTINEO SYNTYI

---

## **VUONNA 2001 OSAKKEET JA RAHAT KIRSIVÄT FIKSUSSA JÄRJESTELYSÄ**

Kesällä 2001 toteutettiin järjestely, jolla oli suuri merkitys raumalaisen liigakiekkoilun turvaamisessa.

RTK-Palvelu Oy:n siivous- ja kiinteistöpalvelutoiminta siirrettiin tytäryhtiö Rauman Talonmiespalvelu Oy:lle, jonka RTK-Palvelu omisti 100-prosenttisesti. Rauman Talonmiespalvelun nimi vaihdettiin liiketoimintasiirron yhteydessä RTK-Palvelu Oy:ksi.

Voi kuulostaa turhalta kikkailulta, mutta olennaisinta oli, että vanhaan RTK-Palveluun – jonka nimeksi vaihdettiin Contineo Oy – jäi arvopaperikauppa, omistukset ja hallinto.

– Liiketoimintasiirron tarkoituksena on selkeyttää konsernin liiketoiminnan rakennetta ja erottaa siivous- ja kiinteistöpalvelu selkeästi erilliseksi yhtiöksi. Tämä luo mahdollisuuden konsernin liiketoimintojen laajentamisen uusille toimialoille, perusteli RTK-Palvelun talousjohtaja Tapio Juusela.

Ensimmäinen uusi toimiala oli jääkiekko. Contineo osti marraskuussa 2001 Rauman Lukko Oy:n osakkeita. Osakkeensa Contineolle myivät Lukon Edustuskiekkoilu ry 2,8 miljoonalla markalla, Raumalaiskiekkoilun Tuki ry 1,6 miljoonalla markalla sekä Rauman Lukko ry 800 000 markalla.

Contineon omistusosuus nousi 91 prosenttiin eli yli rajan, joka mahdollistaa konserniavustuksen.

Huolellisesti mietitty ja rakennettu järjestely jatkui heti perään. Lukon Edustuskiekkoilu lahjoitti osakkeiden myynnistä saamansa varat Rauman Lukko ry:lle. Lukko ry puolestaan käytti saamansa varat Contineon osakkeiden hankintaan.

Näiden siirtojen jälkeen Raumalaiskiekkoilun Tuki omisti 90,5 ja Rauman Lukko ry 9,5 prosenttia Contineosta. Osakassopimukseen kirjattiin, että perusseura Lukko ry voisi valita puolet liigakiekkoa pyörittävän Lukko Oy:n hallituksen jäseniksi.

– Pidettiin tärkeänä, että juniorit ja edustusjoukkue profiloituvat Lukoksi. Haluttiin myös turvata jääkiekkotietämys pitkällä aikavälillä, kertoo Juusela.

Contineo-kuvio on osoittanut hyväksi. Vuonna 2000 osakeyhtiöksi muutettu Lukon Edustuskiekkoilu, siis nykyinen Rauman Lukko Oy, on tarvinnut konsernitukea joka vuosi.

– Välttämätön järjestely se oli. Jo Lukko Oy:n ensimmäinen vuosi näytti sen, kuittaa Juusela.

Contineon ensimmäiseen  
hallitukseen kuuluivat

Rauno Mokka pj,  
Yrjö Olkinuora vpj,  
Juhani Halme, Jari Laaksonen,  
Eero Pirkkalainen (Heikki Saarinen),  
Esa Rautalinko ja Olavi Tuominen.  
Toimitusjohtaja oli Pertti Nordman.



Contineo lunasti myöhemmin myös  
muiden omistajien osakkeet.



Lukon liigajoukkue syksyllä 2001, kun omistuksia kierrätettiin Lukko-perheessä.

# YHTEISKUNTAVASTUUN KANNETTU

---

## LUKKO-PERHE VAHVASTI MUKANA OLOSUhteiden KEHITTÄJÄNÄ

Raumalaiskiekkoilun Tuen omistamien liiketoimintojen onnistumiset ovat tuottaneet hyvin pääomaa yhdistykselle. Kun varat karttuivat, oli yhdistyksellä mahdollista miettiä satsaamista myös olosuhteisiin. Huomionarvoista onkin, että Raumalla kaupunki on pelkillä verorahoilla investoinut jääurheiluun oikeastaan vain toiseen tekojäärataan ja sen päälle rakennettuun halliin. Kaikissa muissa isoissa investoinneissa kiekkoväki on ollut mukana enemmän tai vähemmän. Lajin vaatimukset täyttävien olosuhteiden rakentaminen on kuitenkin ollut välttämätöntä, jotta Lukko on pysynyt mukana kilpailussa.

Äijänsuon tekojääradan 1961 ja jäähallin 1970 rakensi Tekojääratasäätö, jossa toki kaupunki oli vahvasti mukana. Halli siirtyi kaupungin haltuun kunnallistamisen kautta 1985. Pientä fiksausta halliin tehtiin, mutta varsinainen peruskorjaus ja laajennus tehtiin vasta 90-luvun alussa. Silloin länsipäätyyn rakennettiin lisää pituutta ja eteläisen pääkatsomon taakse aitiot. Lukko rahoitti lainalla remontin hoitaen korot seitsemän vuoden ajan. Sen jälkeen kaupunki maksoi pääoman alkuperäisen sopimuksen mukaisesti. Lukolle taakka oli raskas, mutta tuolloin Raumalaiskiekkoilun Tuki oli jo hyvänä selkänäojana taustalla taloutta turvaamassa. Pääomakustannukset olivat kuitenkin Lukon talouden rasitteena ja raskas taakka varsinkin Bosman-päätöksen jälkeen. Lukon taseesta katosi pelaajien vapaan siirtymisen kautta rutkasti rahaa. Aitiot Lukko rahoitti kokonaan itse, joten sitä osuutta lainasta kaupunki ei lunastanut.

Tuen aika tuli 2000-luvulla. Lukko sijoitti jälleen remonttiin useamman miljoonan, tällä kertaa lisäaitioihin, ravintolatiloihin ja käytävätiloihin eli ns. ylätoriin. Tämä oli mahdollista, kun Tuen sääntömuutosten kautta myös liigakiekkoilun tukeminen mahdollistui konserniavustuksen kautta.



Jäähallin katon rakennustyöt aloitettiin elokuussa 1970.

Kaupunki puolestaan rahoitti omalta osaltaan mm. katsomotiloja ja pukutiloja. Remontin kustannukset menivät melko tarkasti puoliksi Lukon ja kaupungin maksettaviksi.

## **JUNIOREILLA PULAA JÄÄAJASTA**

Vaikka Äijänsuolla oli areena ja harjoitushalli, ei jääaika riittänyt 2000-luvulla enää kilpailukykyiseen harjoitteluun. Raumalaiskiekkoilun Tuen hallitus alkoi vakavasti miettiä, miten lisäämää voitaisiin saada. Yhdistys lähti osakkaaksi sekä Eurajoen että Panelian jäähalliin. Lukon juniorit käyttivät harjoitusvuoroja ahkerasti kummastakin hallista ja jääaika haettiin myös Luvialta. Itsestään selvää oli, että myös Vermuntilan jäähallissa Lukko oli yksi pääkäyttäjistä.

Paitsi että matkat tulivat joukkueille kalliiksi, oli jatkuva matkustelu raskasta ja ratkaisu ekologisestikin kestävä. Myös joukkueiden toimijoiden ajankäyttöön matkat tekivät aimo lisän. Lukon ja Raumalaiskiekkoilun Tuen edustajat kävivät ahkerasti neuvotteluja kaupungin kanssa löytääkseen keinon taata riittävä jääaika junioreille.

- Asia piti jotenkin hoitaa. Kunnan päätöksenteko on kuitenkin sen verran hidasta ja monimutkaista, ettei mitään nopeaa ratkaisua ollut tulossa. Siksi aloimme miettiä omia investointeja saadaksemme asian hoidettua, kertoo Tuen pitkäaikaisin puheenjohtaja Rauno Mokka omalla puheenjohtakaudellaan tehdyistä ratkaisuista lisäten, että tämänkaltaisen työn nähtiin tärkeäksi yhteiskuntavastuunkin näkökulmasta.

## **TUKI RAKENNUTTI TEKIJÄN KAUPUNGILLE**

Ensimmäisessä vaiheessa Tuki haki tavan toteuttaa tekijärahat Rautamalle. Kaupungin kanssa mietittiin radalle paikkaa ja ratkaisuksi löytyi pohjoisten kaupunginosien asukkaita palvelevan, lähellä keskustaa sijaitsevan Pyynpään alakoulun ja Raumanmeren yläkoulun välinen kenttä. Rata toteutettiin nopeasti Lukon, Raumalaiskiekkoilun Tuen ja Rauman kaupungin yhteistyönä. Rakentamisen kustansi Tuki ry, joka sitten lahjoitti kentän kau-



Jäähallin ensimmäinen peruskorjaus ja laajennus 90-luvun alussa.



Pyynpään tekojään jäädytys

pungin käyttöön. Ajatus oli, että kentälle ei jaeta harjoitusvuoroja, vaan se on koko ajan yleisön vapaassa käytössä.

- Emme nähneet tärkeäksi rakentaa ulkokenttää varsinaisia joukkueharjoituksia varten, vaan halusimme lisätä erityisesti lasten ja nuorten luistelua omana vapaa-aikana harjoitusten ulkopuolella. Meidän kädenojennuksemme oli tarkoitettu kaikille riippumatta siitä, oliko seuran kirjoissa vai ei. Samalla pyrittiin tietysti lisäämään lasten liikkumista, koska liikkumattomuudesta on tullut koko kansanterveyttä vakavasti uhkaava ongelma, sanoo Rauno Mokka.

Tätä lausumaa tukee vahvasti se, että koko tekojäärata-alueen alle tehtiin tekonurmikenttä, joka palvelee palloilun harrastajia kesäaikaan. Lasten pesä- ja jalkapallojoukkueet käyttävät kenttää ahkerasti, samoin tietysti kentän vieressä olevat molemmat koulut ja alueen asukkaat. Tekojäärata avattiin virallisesti käyttöön joulukuun alussa 2011. Alussa radanhoidosta vastasi RTK-palvelu, mutta myöhemmin rata siirtyi kokonaan kaupungin toiminnaksi.

## **KAHDEN RADAN JÄÄHALLI NOUSI PUOLESSA VUODESSA**

Raumalaiskiekkoilun Tuen toiminta-avustusten merkittävin muoto on ollut harjoitteluaikojen varaaminen jäähalleista niin Raumalta kuin ympäristöstäkin. Pikku hiljaa yhdistyksen hallitus alkoi kuitenkin miettiä uusiakin avauksia. Moni syy johti siihen, että omien ratojen rakentaminen vaikutti parhaalta ratkaisulta jääpulasta selviämiseen. Halu rakentamiseen vain kasvoi, kun hallituksen jäsenet mieltivät turvallisuus- ja ilmastovaikutuksia laskettaessa harjoituksiin ajettujen kilometrien määrää.

Vuonna 2010 syntyi päätös halliprojektin käynnistämisestä, mutta vielä tässä vaiheessa ei onnistuttu saamaan hanketta valtion avustusten piiriin kaavan puutteellisuuden ja hankkeen keskeneräisyyden takia. Seuraavana vuonna Tuki perusti yleishyödyllisen Tuki-Areena Oy:n viemään hanketta eteenpäin. Syksyllä hakemus valtioneuvostosta jätettiin uudelleen, kun kaupungin kanssa yhteistyössä oli saatu Lähdepellon kaava valmiiksi ja rakennuslupa kuntoon. Ennakkotiedot antoivat positiivista viestiä, joten suunnitelmia vietiin vauhdilla eteenpäin.

Rauno Mokka näyttää aloituskiekon pudotuspaikan  
Pyynpään koulun tekojääradan paikalla.



Varmuus 750 000 euron valtionavusta saatiin keväällä 2012, joten työt päästiin aloittamaan rivakasti päätöksen tultua. Hallisuunnitelmien lomassa rakennutettiin kahden koulun väliselle kentälle Pyynpään tekojäärata, joka valmistumisensa jälkeen 2011 lahjoitettiin Rauman kaupungille. Näin Tuen hallitus oli nopeassa tahdissa tehnyt kaksi suurta investointia lisätäkseen lasten ja nuorten mahdollisuuksia jäätä vaativaan liikuntaan.

- Tämä oli iso kädenojennus mielestämme myös yhteiskunnan suuntaan. Vaikka Raumalla on rakennettu paljon liikuntapaikkoja urheilevan väen käyttöön, ei kaupunki ole pelkin verovaroin investoinut intensiivisesti jääurheiluun. Toki käyttötaloudessa jääurheilu näkyy vahvasti, mutta investointipuolella raumalainen jääkiekko on yhteisönä osallistunut kiihtävän paljon. On myös sanottava, että jäävuorojen hinnat on pystytty Raumalla pitämään siedettävällä tasolla varsinkin pääkaupunkiseutuun verrattuna. Tähän on tietysti vaikuttanut se, että Lukko-perhe on osallistunut vahvasti hankkeiden rahoitukseen, sanovat Tuen kaksi 2000-luvun entistä puheenjohtajaa Rauno Mokka ja Tapio Juusela.

Tuki-Areenaa oli suunniteltu hallituksessa jo viisi vuotta ennen lopulliseen toteuttamiseen lähtöä. Hallin suunnitteluvaiheeseen osunut Pyynpään tekojäärata oli tavallaan ylimääräinen, hallin viivästymisen takia toteutettu investointi, mutta radan tarpeellisuus on tullut todistetuksi vuosien käytön aikana.

## **YMPÄRISTÖASIAT ISOSSA ROOLISSA**

Suomen Jääkiekkoliitto laati joitakin vuosia sitten oman ympäristöohjelmansa, jota toteuttaneessa valiokunnassa istui myös liiton silloinen varapuheenjohtaja Rauno Mokka. Ohjelma vaikutti liiton omiin sarjoihin jonkin verran, ja esimerkiksi viikonlopputurnaukset kahden vanhimman ikäluokan SM-sarjassa otettiin käyttöön. Harjoitus- ja ottelumatkojen ympäristövaikutukset on tiedostettu ja ne pyritään ottamaan huomioon ohjelmia laadittaessa.

Lukko ja Raumalaiskiekkoilun Tuki ovat hakeneet omissa ratkaisuisaan samanlaisia ratkaisuja liiton luomien periaatteiden mukaisesti. Vanhempia on kannustettu esimerkiksi kimppakyyteihin, jotta ilmastorasitus olisi pienempi. Sama ajatus oli pitkälti halliajatuksenkin takana. Tuen hallituksessa haluttiin vähentää pitkiä harjoitusmatkoja mahdollistamalla harjoittelu oman paikkakunnan halleissa.





---

Jääkiekkoliiton entinen puheenjohtaja Kalervo Kummola Tuki-Areenan vihkiäisissä.

- Ilmastonmuutos on otettava vakavasti myös urheilun lajiliitoissa. Liiton laskelmien mukaan suurin ympäristöä rasittava asia jääkiekossa on matkustaminen. Esimerkiksi hallien jäädyttämisen ja lämmityksen rasitus vain kymmenisen prosenttia. Toki Tuki-Areenan ja tekojääradan rakentamisessa oli kysymys myös turvallisuudesta. Jokainen automatka on riski varsinkin pimeillä teillä syksyllä ja lumettomina talvina, sanoo Mokka.

Myös hallin rakentamisessa pyrittiin hakemaan ekologisia vaihtoehtoja. Suomen ympäristökeskus palkitsi Tuki-Areenan led-valaistuksen kuukauden HINKU-tekona maaliskuussa 2014. Palkinto myönnetään esimerkillisestä aktiivisuudesta energiatehokkuuden edistämisessä ja päästöjen vähentämisessä. Led-valaistus vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä.

Hallin rakenneratkaisuissa tehtiin muitakin ekologisia ratkaisuja esimerkiksi lämmön talteenotossa.

## KAKSI RATAA JA JUMPPASALI

Tuki-Areenaan rakennettiin kaksi rinnakkaista jäätä. Omana erikoisuutena on jumppasali, joka mahdollistaa oheisharjoittelun tehokkaasti. Tällaisen salin tarpeellisuudesta tuli viesti suoraan juniorivalmentajilta. Kun esimerkiksi alku- ja loppuverryttely voidaan hoitaa salissa, vapautuu jää itse lajiharjoitteluun.

Turvallisuuden ja ekologian huomioiminen on tärkeätä. Ne toteutuivat, kun ratkaistiin kolmas olemassa ollut ongelma. Pitkät harjoitusmatkat tekivät lasten ja nuorten harjoituspäivistä raskaita. Lähijäät eivät riittäneet takaamaan alkuillan harjoitusvuoroja, joten piti rakentaa lisää jäätä. Kun ratoja saatiin kaksi lisää kaupunkiin, paranivat mahdollisuudet prime time -aikoihin oleellisesti. Tämä ei ollut apu ainoastaan urheilullisesti, vaan helpotti myös lasten selviytymistä koulutehtävistään ja antoi mahdollisuuden muihinkin harrastuksiin.

Yhteiskunnan näkökulmasta merkittäväntä on se, että Tuen rakentamat radat antavat lapsille ja nuorille mahdollisuuden lisätä liikuntaa päiväänsä. Tutkimukset osoittavat selkeästi, että suomalaiset liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän. Kansanterveyttä ajatellen tähän on saatava suuri muutos. Kiekkoväki on vastannut tähän haasteeseen vahvasti ainakin Raumalla. Nyt kun heikkojen liikuntatottumusten hinta kytetään sanomaan paremmin euroina, on yhteiskuntakin alkanut herätä. Poliittisessa päätöksenteossa käännökset ovat kuitenkin niin hitaita, ettei suomalaisten kunnon kohottaminen onnistu ilman liikuntaseurojen ja -järjestöjen vahvaa panosta. Raumalaiskiekkoilun Tuki liikkuu tälläkin asialla jääkiekon harrastusmahdollisuuksien parantamisen lisäksi.

Tuki-Areenan rakenneratkaisut olivat modernit, ja halli on herättänyt kiinnostusta Rauman ulkopuolellakin ulkomaita myöten. Kokonaiskustannukset olivat noin 5,5 miljoonaa. Reilun viiden vuoden kokemukset ovat olleet hyviä, eikä virheratkaisuja ole tullut esiin. Junioritoimintaan halli on tuonut paljon uusia mahdollisuuksia.



---

Junioritoimintaan ja jääkiekon harrastusmahdollisuuksiin Tuki-Areena on tuonut paljon uusia mahdollisuuksia.

- Ei voi sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tämänkaltaisia ratkaisuja tehtäisiin tulevaisuudessakin. Raumalaiskiekkoilun Tuki ry on yleishyödyllinen yhdistys, jonka odotetaan tekevän työtä melko laajasti toiminta-alueellaan. Hallirakentamiseen yhdistys tuskin lähtee kovin nopeasti, mutta ulkojäiden rakentamisen ei pitäisi olla mahdoton asia. Jäävuorojen riittävyttä on tarkkailtava koko ajan. Luonnonjää alkaa Rauman seudulla olla kadonnut luonnonvara, eikä ilmastonmuutos sitä ainakaan helpota, miettivät entiset puheenjohtajat Mokka ja Juusela.

# RAUMALAIS- KIEKKOILUN TUEN TULEVAISUUS

---

Raumalaiskiekkoilun tuki ry on pieni yhdistys. Henkilöjäseniä on noin 70. Perinteisesti jäseneksi on hyväksytty raumalaisia, taloutta tuntevia ja tietysti jääkiekosta kiinnostuneita ihmisiä.

Jäseniä ei ole tarvinnut viime vuosina värvätä. Yhdistys tunnetaan Rauman seudulla. Tämän tästä joku kyselee pääsisikö mukaan.

- Uusia jäseniä on otettu maltillisesti, lähinnä nuoria vaikuttajia, kertoo Tuen puheenjohtaja Rafael Eerola.

Eerola on ollut Tuen jäsen toistakymmentä vuotta ja puheenjohtaja keväästä 2016. Hän ymmärtää perinteen vaalimisen merkityksen, mutta pitää tärkeänä myös toiminnan nykyaikaistamista.

- Tuki on loistava juttu, jolla on upea historia. Tietyt toimintatavat koen päivittämisen tarpeessa oleviksi. Se kannattaa tehdä mieluummin vähän etupainotteisesti, tulevaisuutta ajatellen, sanoo Eerola, joka päivätyönään on pankinjohtaja.

## YDINAJATUS KIRKKAANA, EI HÖNTYILLÄ

Eerolan mielestä ydinajatus tulee pitää yhdistyksen toiminnassa kirkkaana. Helppo olisi höntyillä ja antaa mopon keulia.

- Käsissämme on erikoisen hieno juttu, jonka voi sössiäkin.

Eerolan aikana Tuen omistajaohjausta on kirkastettu. Tuen ja Contineon yhteistyö on tiivistynyt entisestään.

- Viime aikoina on Tuessa keskusteltu siitä mitä muuta liiketoimintaa voisi olla. Signaali operatiivisille toimijoille on annettu: pitäkää silmät auki. Mitä voisi liittää RTK-Palvelun siivouksen ja kiinteistöhuollon sekä henkilöstöpalvelujen ohkeen?

Esillä olleita laajenemisvaihtoehtoja ovat esimerkiksi talotekniikka ja vartiointi.

## LOIKKA UUDELLE TOIMIALALLE?

Entä mitä mahdollisuuksia löytyisi Lukon läheltä?

- Lukolla on paljon yritysasiakkaita. Sille pohjalle pystyisi rakentamaan kenties jotain uutta, pohtii Eerola.

Hän ei sulje pois edes loikkaa kokonaan uudelle toimialalle.

- Tätähän kaikki liigaseurat nykyisin tekevät. Hakevat uusia bisneksiä huippu-urheilun ympärille. Lukko on jo aiemminkin tehnyt laajasti ravintolatoimintaa ja nyt tätä laajennetaan kevään 2018 aikana omalla kivijalkaravintolalla Potkurin liikekeskukseen. HIFK:n puheenjohtaja Timo Everi taas sanoi taannoin, että olemme liigassa siirtymässä penkinmyynnistä show-bisnekseen. Liiketoimintaa tehdään, jotta voidaan urheilla ja huippu-urheilla.

Kärpät järjestää Qstock-festivaalia ja HPK Elofestiä. Lukko on ollut tiennäyttäjä tässäkin. Rauma Rock ja Superpikkujoulut ovat Raumalla jo perinteitä.

Rauma Rockissa 2017 Äijänsuon jäähallissa kylmät väreet menivät pitkin selkäpiitä, kun Europe kajautti ilmoille suurimman hittinsä Final Countdownin. Se on ollut Lukon maalilaulu kolmisenkymmentä vuotta.

## MARKKINARAKOJA HAISTELLAAN KOTIKENTÄLLÄ

Ensisijaisesti puheenjohtaja etsisi uusia markkinarakoja lähialueelta.

- Raumalle ja Satakuntaan mahtuu vielä. Kotikenttä on kotikenttä niin kiekossa kuin bisneksessä. Tämän alueen elinkeinorakenteen tunnemme, samoin tunnemme kuluttajien käyttäytymisen, perustelee Eerola.

Pankkipuolen kokemuksiinsa viitaten Eerola luottaa siihen, että Rauman ja Porin seudulla voi menestyä hyvin – kunhan on oikeaan aikaan oikeassa paikassa.

- Ja oikealla konseptilla, hän lisää.

Lukko-perheellä on melko paljon asunto-osakkeita Raumalla. Ne täydentävät Contineon sijoitussalkkua, mutta vastaavat ennen muuta omaan tarpeeseen.

- Helpotamme asuntojen saamista Lukon edustukselle, A- ja B-junnuille. Samalla jätämme toki myös euroja tälle alueelle, kertoo Eerola.



## JÄÄHALLIN LAAJENNUS TAAS POHDINNASSA

Vuonna 1961 valmistunut Äijänsuon tekojää oli vasta kolmas Suomessa. Kun se katettiin vuonna 1970, Raumasta tuli maan kolmas jäähallikaupunki. Nykyisin Kivikylän Areenan nimeä kantavaa Äijänsuon jäähallia on laajennettu jo kolmeen ilmansuuntaan. Seuraavaksi olisi jalkapallostadionin puoleisen pitkän sivun vuoro.

Laajennuksesta on erilaisia suunnitelmia tehtykin, mutta investointipää-  
töstä Rauman kaupunki ja Lukko-perhe eivät ole tehneet.

- Vuosina 2019–2020 hallissa varmasti tapahtuu jotain. Tällä hetkellä todennäköisemmältä vaikuttaa niin sanottu facelift, mikä sekin olisi euromääräisesti iso satsaus. Sillä saisi esimerkiksi uusia istuimia, paremman äänentoiston, uuden screenin ja ravintolakatsomon, visioi Tuen puheenjohtaja Rafael Eerola marraskuussa 2017.

Laajennusvaihtoehdon hintalappu on toista luokkaa, ehkä jopa 5 miljoonaa euroa.

## "EERON RAITTI"

Kun Äijänsuon jäähallin laajennusta viimeksi suunniteltiin, Lukon miehet kutsuivat Rauman kaupungin edustajat tutustumaan Lappeenrannan jäähallin laajennukseen. Matkalla pysähdyttiin Lahdessa, jossa niin ikään suunniteltiin vanhan kaarihallin modernisointia. Juotiin kahvit ja konjakit, lahtelaiset kertoivat, että pakko on laajentaa. Lappeenrannassa kaupunginjohtaja Seppo Miettinen esitteli vanhan kaarihallin laajennusta. Sinänsä hieno oli tullut, mutta seitsemän metrin takakäytävä oli jo havaittu turhan kapeaksi.

Rauman kaupunginhallituksen puheenjohtaja Eero Laine uskoi, kun näki. Hän totesi, että liian pieni on, Raumalle täytyy saada 12 metrin käytävä. Lukko maksoi viisi lisämetriä, mutta se kannatti, koska ansiosta pystyy järjestämään monenlaisia tapahtumia. Jotkut lukkolaiset kutsuvat Ylätoria "Eeron raitiksi", kertoo Raumalais-kiekkoilun Tuen puheenjohtaja Rafael Eerola.



- Täytyy harkita, onko nyt oikea hetki laittaa niin paljon rahaa vanhaan halliin ja sitoutua todella pitkäksi ajaksi, kun investointi ei välttämättä koskaan maksaisi itseään takaisin. Tulevaisuutta mietitään olosuhteiden osalta hyvässä yhteistyössä Rauman kaupungin kanssa.

Liigan yleisömäärät laskivat syyskaudella 2017, kun Sanoma pudotti rajusti tv-pakettinsa hintaa. Alle 15 eurolla kuussa näki kaikki liigamatsit. Se on vähemmän kuin yhden ottelun pääsylippu istumapaikoille. Tätä kirjoitettaessa ei vielä ollut tiedossa miten Liigan tv-oikeudet seuraaviksi kausiksi hankkinut Telia tulee oman palvelunsa hinnoittelemaan.

- Taustalla vaikuttaa myös katsojien ikärakenteen muutos. On mahdollista, että nuorempi väki seuraa pelejä enemmän netistä ja kommentoi niitä samaan aikaan sosiaalisessa mediassa. Uskon, että jatkossakin kevään ratkaisupeleissä yleisöä käy, mutta syyspuoli voi olla hiljaisempaa. Siinä on kaikille liigaseuroille haastetta, miettii Eerola.

Äijänsuon lisäksi Tuki jatkaa panostuksiaan olosuhteiden kehittämiseen Rauman seudulla.

- Esimerkiksi yksilövalmennuskeskus nousee jonnekin jollain aikavälillä, sanoo Eerola.

Tuki osallistuu tulevaisuudessakin monin tavoin Lukon toiminnan kehittämiseen.

- Urheilujohtajan palkkaaminen Lukkoon oli yksi Tuesta lähtenyt hanke. Tuki pitää tärkeänä, että Lukko liikuttaa suuria joukkoja, mutta on myös huippu-urheilussa kärkseuroja. Siksi Lukolla on nyt ammattivalmentajat liigassa, A:ssa, B:ssä ja C:ssä, ja akatemiaa kehitetään koko ajan.

## SEURAYHTEISTYÖTÄ YLI LAJIRAJOJEN

Lukko on viime vuodet tehnyt markkinointiyhteistyötä pesäpalloseura Feran kanssa. Fera naisten Superpesis-joukkue pelasi Lukon paidoissa. Yhteistyö on tuonut Fera-Lukolle kosolti näkyvyyttä ja tuplannut naispesiksen katsojamäärät. Yhden SM-pronssinkin, seurahistorian ensimmäisen, joukkue on voittanut Lukkona.



Liigan ottelussa Lukko-Sport 1.12.2017 juhlittiin 100-vuotiasta Suomea. Ottelutapahtuma oli osa virallista Suomi100-ohjelmaa, joka näkyi jokaisella 14 liigapaikkakunnalla.



Yhteistyö Fera-Lukko on tuonut näkyvyyttä ja uusia katsojia naispesäpallolle.

Tuen puheenjohtaja Rafael Eerola on usein pyöritellyt päässään ideoita yhteistyöstä Lukon ja Pallo-Iirojen sekä muidenkin alueen urheiluseurojen kanssa.

- Raumalaisten etu olisi menestyvä jalkapallojoukkue. Kaudet menevät sopivasti ristiin ja seurojen välillä olisi helppo rakentaa siltoja. Pelejä ei ole päällekkäin kuin jonkin aikaa syksyllä. Kentätkin ovat vierekkäin Äijänsuolla.

Eerolan mukaan Lukkoa kiinnostaa myös SalBa ja miksei Korihaitkin, joiden kanssa jotain on jo tehtykin.

- Myynnin, markkinoinnin, tapahtumien ja katsojien kautta olisi helppo tehdä yhteisiä menestystarinoita.



---

Näkymä Helmirantaan laiturilta

# ISO SIJOITUS LUONNON KESKELLE

---

## **PUHELINLAITOKSEN HUVILASTA KEHITTYI KORKEATASOINEN HYVINVOINTIKESKUS**

Jääkiekkoilun muutoksessa jääajan tarve kasvoi koko ajan. Harjoittelun vaatimustaso kasvoi vinhaa vauhtia, koska Suomi oli noussut pysyvästi maailman parhaiden kiekkomaiden joukkoon. Urheilullisuuden lisääntymisen mukana syntyi tarve myös muunlaisten tilojen hankkimiselle. Leiritoiminta nähtiin välttämättömäksi osaksi harjoittelua, mutta Raumalla ei tällaista keskusta ollut.

Tuen hallitus kävi keskusteluja omissa kokouksissaan ja useamman tahon kanssa. Tavoiteltiin toisaalta koko yhteisön käyttöön vapaa-ajan viettoon sopivaa paikkaa, toisaalta mietittiin esimerkiksi tarjouksen tekemistä



---

Helmiranta ennen remonttia.



---

Ensimmäisenä rakennuskohteena vuonna 2010 olivat viisi kalastajamökkiä.



Vanha saunarakennuksen korjaus 2011.

Ooperin urheilutalon hankkimisesta. Tunnustelut eivät johtaneet pidemmälle lukuunottamatta yhdestä kesäviettopaikasta tehtyjä ostotarjouksia. Maaliin johtanut kohde löytyi kuitenkin melko lailla sattumalta, mutta tämä hanke osoittautui hyvinkin hedelmälliseksi. Rauman Seudun Puhelin oli aikanaan hankkinut isohkolla tontilla olleen huvilan Sorkan Puulusta meren rannalta. Nahkatehdas oli rakentanut huvilan työntekijöidensä käyttöön ja nahkatehtaan toiminnan loppumisen jälkeen se siirtyi RSP:lle. Paikallisen puhelinlaitoksen yhtiöjärjestelyjen yhteydessä huvilaa oltiin realisoimassa. Kun kuultiin vihje siitä, että huvila voisi olla kaupan, lähti Tuen johto heti liikkeelle. Sovittiin, että Contineo neuvottelisi huvilan ja tontin ostosta toisaalta yhtiön työntekijöiden ja toisaalta Lukon käyttöön. Huvilan rakennukset eli päärakennus, hirsimökki ja rantasauna palvelivat semmoisenaan pari vuotta. Uuden suunnittelua käynnistettiin ja vuonna 2009 tehtiin toimenpidelupahakemus muutostöistä. Rakennusoikeutta tontilla oli noin 2000 neliötä. Suunnittelussa piti olla tarkka, jotta rakennusoikeus tulisi mahdollisimman tehokkaasti käytettyä.



Kerho- ja koulutustilat olivat rakennuskohteena 2011.

- Olihan siinä oma hommansa, kun mietimme mahdollisimman tehokasta neliöiden käyttöä. Käyttäjien tarpeet piti miettiä ensin ja vasta sen jälkeen piirrettiin ideoita paperille. Suunnittelusta vastasi Leena Joki-Korpela Airix Oy:stä ja sisustussuunnittelun teki Annemari Starck-Urama. Lukon Hyvinvointikeskus Helmirannan toiminnan pyörityä jo muutaman vuoden suunnittelun voi sanoa onnistuneen, sanoo Tapio Juusela.

Rakennuttamistehtävistä vastasivat Kari Ketola ja Eerik Kylä-Kaila Skanska Oy:stä. Pääurakoitsijana oli Rakennus A&J Laakeristo Oy. Ensimmäisenä rakennuskohteena olivat viisi kalastajamökkiä 2010. Kerho- ja koulutustila olivat vuorossa seuraavana vuonna samoin kuin vanhan saunan korjaus. Uusi saunamökki puolestaan tehtiin 2012, minkä jälkeen keskus oli alkuperäisten suunnitelmien mukainen. Rakentamisessa oli kuitenkin monenlaisia vaihteita, eikä kaikki suinkaan ollut aivan helppoa ja mutkatonta.



## VESI, VIEMÄRI JA VALOKAAPELI

Yksi uuden hyvinvointikeskuksen tärkeimmistä ratkaisua kaivanneista asioista oli ilman muuta vesi- ja viemärihuolto. Tuki haki pitkään eri vaihtoehtoja vetää vesi- ja viemäri linja Puuluun. Lopulta apu löytyi siitä, että Sorkassa asuva kyläaktiivi ja valtuutettu Åke Vastavirta salli kaivuun omien maidensa läpi. Näin päästiin ratkaisemaan iso ongelma.

- Helmirannan toiminnan kannalta oli oleellista, että ongelma ratkesi. Ravintola-, kokous- ja majoitustoiminnan pyörittäminen ei olisi niissä olosuhteissa onnistunut ilman vettä ja viemäriä. Vanhoissa tiloissa oli kesävesi, mutta se ei ympärivuotisessa toiminnassa tietenkään ollut riittävä ratkaisu vesihuollossa, toteavat suunnittelua johtaneet Contineon toimitusjohtaja Tapio Juusela ja silloinen Tuen ja Contineon hallituksen puheenjohtaja Rauno Mokka.

Helmirannan ratkaisu toi apua vesihuoltoon myös muille alueen asukkaille ja mökkiläisille vesiosuuskunnan perustamisen kautta. Lukon pyörittämäksi siirtyneen Helmirannan hyvinvointikeskuksen kehittäminen pääsi vesiratkaisun kautta vauhtiin. Lukolle Helmiranta merkitsi alussa lähinnä kokoon-



---

Helmiranta palvelee Lukko-yhteisön lisäksi yrityksiä ja ryhmiä koulutus- ja virkistystilaisuuksissa sekä yksityishenkilöitä juhlapaikkana.

tumispaikkaa, mutta myöhemmin harjoittelu ja leirit tulivat merkittävästi kuvaan. Yritysten koulutus- ja virkistystilaisuudet, yksityishenkilöiden häät, syntymäpäivät ja perhejuhlat sekä erilaiset ryhmien palaverit tai saunaillat muodostavat ylivoimaisesti suurimman osan Helmirannan tilaisuuksista. Oman yhteisön koulutus- ja virkistyskäytön osuudeksi suunniteltiin ensin 80 prosenttia ja myyntiin viidennestä. Tämä on kuitenkin kääntynyt toisin päin toiminnan siirryttyä osaksi Lukko Oy:n liiketoimintaa.

## **TOIMINTA LEIRIKESKUKSENA KOROSTUU**

Hyvinvointikeskus Helmiranta on Lukolle jääkiekkotoimintaa tukevaa liiketoimintaa. Samalla on kuitenkin pyritty parantamaan myös muun kuin jääharjoittelun mahdollisuuksia. Seuran juhluvuonna 2016 tontille rakennettiin monitoimikenttä. Kun lenkkeilymaastotkin ovat hyvät, niin joukkueet voivat järjestää ryhmäytymistä edistäviä kuivaharjoitusleirejä entistä paremmin ja edullisemmin omissa tiloissa. Aikaisemmin samankaltaisia leirejä on pidetty eri urheilukeskuksissa, mikä on ollut iso taloudellinen rasite. Sijainti tuo toki



---

Lukko Oy:n toimitusjohtaja Timo Rajala ja Helmirannan ministadion

omat rajoituksensa Helmirannan käyttöön oheisharjoittelun vaihtoehtona, koska lajiharjoittelun osuus talvisin on suuri, eikä keskukseen ainakaan vielä ole jäärataa rakennettu edes muovisena vaihtoehtona.

Leiritoiminnan lisäys on yksi tulevaisuuden tavoite. Tähän pyritään lisäämällä majoituskapasiteettia. Sen valmistuminen Raumalaiskiekkoilun Tuen juhluvuonna antaa uusia mahdollisuuksia isompien ryhmien majoittamiseen. Kalastajamökit ovat tarjonneet tällaisen vaihtoehdon aikaisemmin, ja jotkut seurat ovat sitä käyttäneetkin. Jatkossa kapasiteetti kasvaa.

- Jääkiekko vaatii toimintaympäristöltään melko paljon. Harjoittelu on monipuolista ja joukkueen yhteisen tekemisen merkitys on kasvanut muutenkin kuin jääharjoittelussa. Yhteiskunnan on varsinkin pienillä paikkakunnilla vaikea luoda tällaisia olosuhteita, siksi olemme yrittäneet ratkaista ongelman Lukko-perheen omilla toimilla. Juuri nyt näyttää siltä, että olemme kymmenen vuoden aikana löytäneet Helmirannan toiminnalle oikeanlaisen suunnan, sanoo Tapio Juusela omana arvionaan. Hänen arvionsa mukaan Lukon hyvinvointikeskus Helmirannalla on mahdollisuus olla plussan puolella toimiva osa Lukko Oy:n liiketoimintaa.





# LIIKETOIMINTA

---

## RTK-PALVELU SYNTYI TARPEESEEN:

# "VARAKKAAT SUUR- SEURAT VÄRVÄSIVÄT RAHAN VOIMALLA"

---

Raumalaiskiekkoilun Tuen perustamista ja alkuvaiheita käsitellään tämän kirjan alkupuoella tarkemmin. Silti RTK-Palvelusta kerrottaessa pieni kertaus on tarpeen.

Rauman Lukko voitti 1960-luvulla viisi jääkiekon SM-mitalia. Kuitenkin jo tuolloin, raumalaiskiekkoilun kultaisella vuosikymmenellä, saatiin esimakua siitä mitä tuleman piti.

Lukko menetti useita parhaita pelaajiaan muihin seuroihin. Maajoukkuetähti Matti Keinonen houkuteltiin tehdasseura RU-38:n riveihin – jossa hän auttoi porilaiset mestaruuteen. Helsingin IFK:n suomenmestaruuden takuumiehiä olivat puolestaan Esa Isaksson ja Juhani Jylhä.

Lukon pudottua SM-sarjasta keväällä 1967, alettiin Raumalla puuhata tukiyhdistystä. Se perustettiin tammikuussa 1968.

- Jääkiekon suuren suosion kasvu synnytti kovan kysynnän hyvistä kiekkoilijoista. Varakkaat suurseurat värväsivät rahan voimalla parhaat pelaajat itselleen. Kasvattajaseurojen kuten Rauman Lukon toiminta kärsi pahasti tästä pelaajakaupasta. Seuran menestys putosi ja taloudellinen asema romahti kriittiseksi. Vakava tilanne aktivoi kiekkoilun kannattajat tositoimiin. Perustettiin Raumalaiskiekkoilun Tuki ry ja Lukko Tuki ry, kuvasi tilannetta RTK-Palvelun hallituksen puheenjohtajana pitkään toiminut Lars Forssén.



---

Rauman seurakunnan kirkkoherra Oiva Tuominen oli mukana, kun RTK-Palvelua perustettiin.

## **PERUSTAJINA LUKKO, SÄPPI JA LUKKO-TUKI**

RTK-Palvelu perustettiin 28.4.1972. Perustajajäseniä olivat Lukko Tuki ry (kuusi osaketta), Rauman Lukko ry (kaksi osaketta) ja Rauman Säppi ry (kaksi osaketta).

RTK-Palvelu Oy:n käynnistämisen liittyvät käytännön tehtävät hoiti pitkälti Matti Javanainen. Yhtiön hallituksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Heikki Jäppinen ja jäseniksi Antti Suotunen, Lars Forssén, Seppo Tyrjä ja Eerik Tähtinen. Viime mainittu pyysi eroa jo muutaman kuukauden päästä ja hänen tilalleen hallitukseen tuli Pertti Nordman.

Raumalaiskiekkoilun Tuen varainhankinnan kulmakivi oli bingo, jota pyöritettiin monissa eri paikoissa Raumalla. Bingotuotoilla ostettiin muun muassa busseja Lukon junnujen pelireissuja varten.

## **RTK-PALVELUN SYNTYSANAT KIRKKOHERRAN OLOHUONEESSA**

Edustusjoukkueen tukijaksi perustettiin Lukko-Tuki. Tämän yhdistyksen aktiivit valmistelivat keväällä 1972 yhtiön perustamisen tukemaan raumalaista edustustason jääkiekkoilua. Herätyksenä oli tälläkin kertaa putoaminen SM-sarjasta. Jotain piti tehdä talouden tervehdyttämiseksi.

Keinoksi löytyi siivousyritys, jonka syntysanat lausuttiin kirkkoherra Oiva Tuomisen olohuoneessa. Matti Javanainen muistaa hyvin kyseisen kokouksen, jossa hänen muistikuvansa mukaan olivat paikalla Oivan ja hänen lisäksi ainakin Heikki Jäppinen, Toivo Somisto ja Seppo Tyrjä. Nimen kokouspaperiin taisi laittaa myös rovasti Tuomisen poika Olavi Tuominen, joka oli vasta rippikoulunsa käynyt teini-ikäinen kiekkojuniori.

Idean yrityksistä siivoavasta yrityksestä heitti alun perin Jäppinen, joka kauppiana tiesi hyvin liikkeiden ja teollisuusyritysten siivoustarpeen. Hän myös näki tulevaisuuden niin, että enenevässä määrin työt tulisi hoitamaan ulkopuolinen yritys. Vuosikymmenet ovat osoittaneet Jäppisen olleen oikeassa.

- Meidän piti saada riittävä määrä nimiä perustamisasiakirjaan, jonka kanssa lähdimme Helsinkiin rekisterileimaa hakemaan. Osuuskauppa Keulan kanssa oli Seppo Marjomäen välityksellä tehty jo sopimus Äyhöjärven Supermarketin siivouksesta. Ajoimme Oivan kanssa patentti- ja rekisterihallitukseen leimaa hakemaan. Emme tienneet yhtään, mistä oikean luukun löytäisimme. Onneksi vastaan tuli silloinen opetusministeriön kansliapäällikkö Heikki Hosia, jonka Oiva tunsu ennestään hyvin mm. tekojääradan rakentamisen ajoilta. Hän neuvoi meille oikean paikan ja saimme leiman paperiin. Sen jälkeen ajoimme nopeasti Raumalle ja suoraan Supermarkettiin Äyhöjärventielle. Siellä napattiin ensimmäinen kuva, kun Yläjän Mikko alkoi välittömästi meidän tul-  
tuamme siivoamaan kauppaa, muistelee Javanainen lähes puolen vuosi-  
sadan takaisia asioita.

## OSAKEPÄÄOMANA YHDEN BINGOILLAN TUOTTO

Raumalaiskiekkoilun Tuki ry lähti uuden yhtiön osakkaaksi vuotta myöhemmin. Osakepääomana oli yhden bingoillan tuotto, 500 markkaa. Lukko Tuelta ostetut kolme osaketta tekivät Raumalaiskiekkoilun Tuesta yhtiön suurimman osakkaan.

Bingolla hankittiin rahaa myös ensimmäisiin siivousvälineisiin, minkä Matti Javanainen muistaa hyvin.

- Bingon tuottoa käytettiin osakepääomaan ja siivousvälineiden hankintaan. Muistan, kuinka Somiston Topi ilmoitti heti kokouksessa lahjoittavansa bingoon palkinnoksi television. Se oli hyvä houkutus ihmisille pelaamaan. Kun bingot pyörivät talkoilla, olivat menot pienet.

Näin saatiin mukava potti yrityksen aloittamiseen.

Raumalaiskiekkoilun Tuki kasvatti 1970-luvulla rivakasti osuuttaan RTK-Palvelusta. Vuoden 1979 osakepääoman korotuksen jälkeen Tuki omisti jo 87 prosenttia yhtiöstä. Loppu jakaantui Lukolle ja Säpille.

Näin oli valettu tukeva perusta Lukko-perheen nykyiselle muodolle ja menestykselle.

Vankkaa taloudellista tukea tultiinkin tarvitsemaan, sillä Rauman vahva asema Suomen jääkiekkokartalla heikkeni 1970-luvun alussa, kun kaupungistuvaan Suomeen ruvettiin rakentamaan jäähalleja ja jääkiekosta tuli ykköslaji.

Kultaisella 60-luvulla Lukko sai etumatkaa olosuhteiden ansiosta. Rauman Äijänsuolle valmistui Suomen kolmas tekojää. Ja kun se katettiin, Raumasta tuli maan kolmas jäähallikaupunki. Vain Tampere ja Helsinki olivat Raumaa edellä.

Rauma on pienin kaupunki Suomen liigakartalla. SM-liigan perustajajäseniin kuulunut Lukko on yhtä talvea lukuun ottamatta pelannut aina liigassa. Kun vanha SM-sarja lasketaan mukaan, Raumalla on nyt käynnissä 61. pääsarjakausi. Enemmän kausia on alla vain Ilveksellä, Tapparalla, Turun Palloseuralla ja Helsingin IFK:lla.

Osakekirja N:o 1 määrätään mk 1000 (kymmen<sup>1000</sup> 1/100)

Osakekirja annettu 1000 kappaleen 1000 p:nä 19.7.3

Tämä osakekirja ei saa toimia osakekirjana tai osakekirjaksi, ellei sitä ole julkisesti rekisteröity osakekirjaksi ja se ei saa toimia osakekirjana julkisesti.

| Osakekirja nro                      | Arvo tai osuus | Antajalle   | Kassan<br>nro | Kassa<br>pääkirja       | Merkitys |
|-------------------------------------|----------------|-------------|---------------|-------------------------|----------|
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               |                         |          |
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               | <u>1000</u> <u>1000</u> |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |

Osakekirja N:o 2 määrätään mk 1000 (kymmen<sup>1000</sup> 1/100)

Osakekirja annettu 1000 kappaleen 1000 p:nä 19.7.3

Tämä osakekirja ei saa toimia osakekirjana tai osakekirjaksi, ellei sitä ole julkisesti rekisteröity osakekirjaksi ja se ei saa toimia osakekirjana julkisesti.

| Osakekirja nro                      | Arvo tai osuus | Antajalle   | Kassan<br>nro | Kassa<br>pääkirja       | Merkitys |
|-------------------------------------|----------------|-------------|---------------|-------------------------|----------|
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               |                         |          |
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               | <u>1000</u> <u>1000</u> |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |

Osakekirja N:o 3 määrätään mk 1000 (kymmen<sup>1000</sup> 1/100)

Osakekirja annettu 1000 kappaleen 1000 p:nä 19.7.3

Tämä osakekirja ei saa toimia osakekirjana tai osakekirjaksi, ellei sitä ole julkisesti rekisteröity osakekirjaksi ja se ei saa toimia osakekirjana julkisesti.

| Osakekirja nro                      | Arvo tai osuus | Antajalle   | Kassan<br>nro | Kassa<br>pääkirja       | Merkitys |
|-------------------------------------|----------------|-------------|---------------|-------------------------|----------|
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               |                         |          |
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               | <u>1000</u> <u>1000</u> |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |

Osakekirja N:o 10 määrätään mk 1000 (kymmen<sup>1000</sup> 1/100)

Osakekirja annettu 1000 kappaleen 1000 p:nä 19.7.3

Tämä osakekirja ei saa toimia osakekirjana tai osakekirjaksi, ellei sitä ole julkisesti rekisteröity osakekirjaksi ja se ei saa toimia osakekirjana julkisesti.

| Osakekirja nro                      | Arvo tai osuus | Antajalle   | Kassan<br>nro | Kassa<br>pääkirja       | Merkitys |
|-------------------------------------|----------------|-------------|---------------|-------------------------|----------|
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               |                         |          |
| <u>1000</u> <u>1000</u> <u>1000</u> |                | <u>1000</u> |               | <u>1000</u> <u>1000</u> |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |
|                                     |                |             |               |                         |          |

Osakekirjat 1973

## BUFFALO-KETJUN HYÖKKÄÄJÄ SIIVOSI SUPERMARKETISSA

Tämän taustoituksen jälkeen käydään purkamaan RTK-Palvelun tarinaa ja taivalta.

Yritys lähti liikkeelle pienimuotoisesti. Työpäälliköksi nimitetty Mikko Yläjä veti haalarit päälle ja ryhtyi siivoamaan Osuuskauppa Keulan uutta Supermarketia, joka avattiin toukokuussa 1972.

Yläjä oli Lukon edustusjoukkueen niin sanotun Buffalo-ketjun hyökkääjä. Yläjä oli RTK:n hommissa reilut kaksi vuotta. Työkeikoilla kävi muitakin edustuskiekkailijoita.

Seuraavia merkittäviä sopimuksia RTK-Palvelu teki Rauma-Repolan, Anttilan tavaratalon, Kisapuvun, Huberin, Lotilan autoliikkeen ja Erkki Aallon kanssa.

Ensimmäisen tilikauden, 1972–1973, liikevaihto jäi vähän alle 100 000 markan. Tilikauden tappioksi kirjattiin 1970 markkaa.

Rauma-Repolan telakka oli alkuvuosina tärkeä RTK-Palvelulle. Kauppojen syntymistä varmasti helpotti se, että tuohon aikaan Rauman Lukko oli vielä leimallisesti repolalainen seura.

Ensimmäisen toimistonsa RTK-Palvelu avasi Päiväsenkadulle Paroalhoon. Vuonna 1976 toimisto muutti Lyseokadulle Rauman Keskuspuiston laidalle.

Vuonna 1974 RTK-Palvelun vetäjäksi pestattiin Kimmo Salminen. 1970-luvun lopulla yrityksen palkkalistoilla oli jo noin 250 työntekijää. Liikevaihto oli noussut liki 10 miljoonaan markkaan.

– Kun lähdetään saavuttamaan yhä paranevia työtuloksia, ei niitä ole tarkoitus ottaa työntekijöiden kuormitusta lisäämällä, ”selkänahasta repimällä”. Ne saavutetaan nykyaikaisilla siivousvälineillä ja -aineilla, työhön soveltuvilla erikoislaitteilla, hankkimallamme työkokemuksella ja teknisellä tietämyksellä, kertoi Salminen Rauman Seudulle tuolloin. Esimerkkinä moderneista välineistä mainittiin korkeapainepesuri, jolla saa niin puhdasta pintaa, että sen voi maalata heti pesun jälkeen.

RTK:n työntekijöitä oli varsinkin voimaloissa ja teollisuuslaitoksissa. Myös liikekiinteistöissä, hotelleissa ja laivoissa rtk:laiset siivosivat ja tekivät kiinteistöhuoltotöitä.

1970-luvun lopulla teknillisenä johtajana oli Pertti Nordman, työpäällikkönä Juhani Kukkonen, toimistopäällikkönä Tapio Juusela ja Olkiluodon projekti-päällikkönä Tapio Särkäs. Hallituksessa puhetta johti Pentti Wallenius. Muut

hallituksen jäsenet olivat Lars Forssen, Elias Rautalinko, Leo Tarvainen, Esa Nieminen, Antti Suotunen ja Eero Pirkkalainen.

## ALKUVUOSINA PAHOJA KÄYNNISTYSVAIKEUKSIA

RTK-Palvelun alkutaipaleella 1970-luvulla Rauman seutu eli uudenaikaisessa turbulenssissa.

Toisaalta meni lujaa, kun seudulle tuli suuria investointeja yksi toisensa jälkeen: Raumalla aloitti paperitehdas, Uudessakaupungissa autotehdas ja Eurajoelle rakennettiin ydinvoimaloita. Vauhti oli päällä myös laivanrakennuksessa ja monessa muussa tutussa bisneksessä. Neuvostoliiton kauppa kävi kuumana.

Toisaalta rajusti laukannut inflaatio ja työvoimapula vaikeuttivat nuoren yrityksen toimintaa.

- Uusien työkohteiden arvioituja suuremmista kone- ja laiteinvestoinneista selviäminen edellytti jatkuvia neuvotteluja tukiryhmien, pankkien ja asiakkaiden kanssa. Rahoitustilannetta huononsi eräiden suurasiakkaiden byrokraattinen laskuntarkastus, joka viivästytti maksusuorituksia joskus tuskallisen kauan, muisteli hallituksen puheenjohtaja Lars Forssén.

Palkat nousivat nopeasti, mutta hintatarkistukset tehtiin pääsääntöisesti kerran vuodessa.

Kun töitä oli runsaasti tarjolla, RTK-Palvelussa työntekijät vaihtuivat melko tiuhaan. Siivoustyön arvostus oli alhaalla, eikä osapäivätyö ja epämu-kavat työajat houkuttelleet.

Siivoojan ohjetuntipalkka oli nykyrahassa vajaat viisi euroa tunnissa. Lars Forssen jakoi kiitosta hallituksen puheenjohtajana ensimmäiset viisi vuotta olleelle Heikki Jäppiselle, joka itseään säästämättä uhrasi vapaa-aikansa RTK-Palvelulle.

- Tarkkana talousmiehenä ja joka paikkaan ehtivänä tarkastajana Jäppinen ohjasi yhtiömme yli pahimman kriisivaiheen, kiitteli Forssen.



Ensimmäinen työkohde Osuuskauppa Keulan Supermarket

Tulostase

|                     |                    |
|---------------------|--------------------|
| <u>Alkul</u>        |                    |
| Maksetut poikkeat   | 12/16/73           |
| Kassa               | 1/1/73             |
| Vuokrat             | 1/1/73             |
| Muut varsinaiskulut | 1/1/73             |
|                     | <u>nt</u> 12/16/73 |

Tulostase 1972–1973

Uusi Rauma 1.12.1987

# LUOTETTAVA AMMATTILAINEN



**Siivooja**      **Toimijoht  
Pertti Nordman**      **Kattilan testaaja**

**Kirvesmies**      **Hortonomi**      **Sähkömies**

**Toimitusjohtaja Pertti Nordman:**  
Annan käyttöönnne nämä ammattilaiset ja koko organisaatiomme  
kymmenvuotisen kokemuksen ottaessani vastuun kiinteistönnne  
huollosta.

Lyseokatu 1, 26100 RAUMA 10, puh. 938-220233

## RTK PALVELU OY

### ALKUVUOSIEN TUKI LUKOLLE PIENTÄ

RTK-Palvelu perustettiin siis tukemaan raumalaista edustuskiekkoilua. Alkuvuosina tätä tavoitetta ei saavutettu, sillä yhtiön tuotot kuluivat liiketoiminnan pyörittämiseen ja uusien työkohteiden perustamiseen.

Viiden ensimmäisen toimintavuoden aikana RTK-Palvelu oli pystynyt tukemaan raumalaiskiekkoilua vain 4000 markalla. Se vastaa nykyrahassa noin 2500 euroa.

Raumalaiskiekkoilun Tuen toinen liikeyritys Elintarviketuki Oy ei tuottanut senkään vertaa urheilulle jaettavaa, vaan teki tappiota.

Vielä 1970-luvulla monet suuret yritykset tukivat paikallisia seuroja ottamalla urheilijoita ja seura-aktiiveja palkkalistoilleen.

- Lukko oli pitkään ”Rauma-Repolan seura”. Repolassa oli paljon lukkolaisia ja siellä sai tehdä Lukon asioita tietyssä määrin, muistelee Tapio Juusela, joka siirtyi RTK-Palveluun nimenomaan Repolasta.

RTK-Palveluun ei kiekkoilijoita sen sijaan yritetty juuri ujuttaa alkuvuosien pienten kokeilujen jälkeen.

- Kun bisnes kasvoi, huomattiin olevan parempi hoitaa tukeminen osingonmaksun kautta, kuvaa Juusela.

## **NORDMANIN JOHDOLLA SATAKUNNAN SUURIMMAKSI**

Pertti Nordman siirtyi teknisen johtajan paikalta RTK-Palvelun toimitusjohtajaksi vuonna 1979. Nordmanin johdolla raumalaisyritys alkoi kasvaa määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti.

RTK-Palvelun juhliessa kymmenen vuoden täyttymistä voitiin todeta yrityksen vakiinnuttaneen asemansa. Rauman talousalueella se oli selvä markkinajohtaja ja Porissakin yrityksellä oli jo tukeva jalansija.

Nordman ei ole enää keskuudessamme kertomassa yhtiön kehitysvaiheista. Mutta hänen aisaparinsa on. Tapio Juuselan ura RTK-Palvelussa on pitkä, jo yli 40 vuotta. Hän muistaa päivälleen koska tuli taloon: 16.9.1977.

- Raumalaiskiekkoilun Tuessa aloitin jo aiemmin. Olin rahastonhoitajana 1974–1976, hän kertoo.

Taival raumalaiskiekkoilun perheessä alkoi juniorivalmentajana 1970-luvulla.

## **TIKU JA TAKU MATKAAN TAAS KÄYVÄT**

Juusela siirtyi RTK-Palvelusta Contineon kautta eläkkeelle, muttei jäänyt kokonaan pois. Hän jatkoi Lukko-perheen luottamustehtävissä.

- Olen ollut mukana myös RTK-Palvelun yritysostoissa, hän paljastaa.

Työvuosinaan Juusela oli viemässä maaliin kolmisenkymmentä yrityskauppaa.

- Aluksi olimme itse aktiivisia. Käytimme myös pankkeja ja muita välittäjiä. Sitten sana kiiri, että Rauman pojat ovat liikkeellä. Meille alettiin tarjota yrityksiä ostettavaksi.

Vasta jälkeensä Juusela on kuullut, että RTK:n väellä oli hänelle ja toimitusjohtaja Pertti Nordmanille talon sisällä lempinimetkin.

- Sanoivat kuulemma, että taas menivät Tiku ja Taku, kun lähdimme yrityskauppoja hieromaan, kertoo Juusela naurahtaen.

Eräs sisäpiiriläinen veikkaa lempinimien taustaksi, että Nordman ja Juusela painoivat menemään kuin pienet oravat ja keräsivät RTK:lle ”käpyjä”, uusia yrityksiä.

Juuselan mielestä raumalaisuudesta oli RTK-Palvelulle etua tässä kasvuvaiheessa.

- Ajattele nyt huoltomiestä, joka on pistänyt oman firman pystyyn ja saanut sen pyörimään. Nyt hän haluaisi myydä yrityksensä. Sitten tulee neljä tai viisi ”helsinginherraa” tummissa puvuissaan ja puhuu hienoilla termeillä. Meiltä taas lähti matkaan yksi tai kaksi raumankieltä puhuvaa kaveria, jotka puhuivat mukavia ja olivat kiinnostuneita asiasta kuten työkoneista, kuvaa Juusela.

Yleensä piti tavata vastapuoli vähintään viidesti ennen kuin kaupat syntyivät.

**”Piti saada myyjä uskomaan, että hänen firmansa menee hyvään paikkaan. Se on ollut vilpitön tarkoituksemme. Emme ole ostaneet yrityksiä lopetettaviksi, vaan vauhdittamaan kasvuaamme.”**

Näissä tapaamisissa syntyi luottamus, joka helpotti elämää yrityskaupan jälkeen. Useimmiten omistajaperheen jäsenet jäivät aika pian pois ostetun firman toiminnasta, mutta muu henkilöstö jatkoi.

- Avainhenkilöiden sitouttaminen on tärkeää. Aika hyvin olemme siinä onnistuneet. Toki haksahduksiakin on tullut, myöntää Juusela.

Ikävin yllätys koettiin Helsingissä, kun yrityksensä myynyt perustikin pian oman kilpailevan firman.

- Siitä tuli poliisiasia, sanoo Juusela.



---

RTK-Palvelun ensimmäinen toimisto (kuva kesä 2007)



---

RTK-Palvelun toimisto 1976 (Lyseokatu)

- Parhaassa keisissä myyntiraha tuli takaisin jo vuodessa. Kerran meinasi käydä hullusti viime metreillä. Kaikki oli sovittu ja nimetkin papereissa. Sitten ostettavan yrityksen vetäjä soitti ja kertoi, että kaikki toimihenkilöt on siirretty toiseen yritykseen. Pari tuntia tilannetta selvitettiin tiiviisti ja kiireen kaupalla. Onnellinen loppu saatiin tarinalle, kertoo Juusela.

Juuselalla oli toimitusjohtajana tapa käydä kaikissa RTK:n toimipaikoissa ainakin kahdesti vuodessa.

- Budjettikierrros ja toinen visiitti. On tärkeää nähdä ja kokea yrityksen tilaa, sillä menestys on täysin ihmisistä kiinni. Melkein sanoisin, että millainen päällikkö sellainen tulos.

## **“EI KAI ME SENTÄÄN PORIIN LÄHDETÄ”**

RTK-Palvelun kymmenistä yritysostoista omalla tavallaan tärkeimpänä Tapio Juusela pitää Kehä-Siivouksen Porin yksikön hankintaa 1981. Se kun oli yritys-kaupoista ensimmäinen.

- Eräs hallituksen jäsenkin ihmetteli, ettei kai me sentään Poriin lähdetä, kertoo Juusela naurahtaen.

Juusela ja toimitusjohtaja Pertti Nordman olivat Siivousteknisen yhdistyksen tapaamisissa oppineet tuntemaan Kehä-Siivouksen toimitusjohtajan Pekka Padatsun. Nordman soitti maan parhaisiin purjelautailijoihin lukeutuneelle Padatsulle ja teki tarjouksen, jonka tämä hyväksyi.

Kehä-Siivouksen Porin konttoria veti Seija Virta-Onnela. Hän jäi taloon. RTK-Palvelun 20-vuotisjulkaisussa Virta-Onnela kertoi töiden olevan mielessä melkein aina, lisäten kuitenkin:

- Mutta ei siinä mitään. Kyllä tänään kehtaa hyvin sanoa, millä alalla toimii!

Samassa haastattelussa hän kehui työnantajaansa, että aina on saanut ostaa kunnan välineet.

- Meillä ei ole tarvinnut kalsarin lahkeilla siivota. Sellaisiakin nimittäin löysimme, kun tyhjensimme siivouskaappia erään edellisen firman jäljiltä. Puhtaat ja kunnolliset välineet antavat asiakkaalle luotettavan kuvan. Myös siivooja tekee työtään mieluummin uusilla kuin vanhoilla välineillä.



---

Pertti Nordman luotsasi RTK-Palvelun hyvään kasvuun 1980-luvulla.

## **YLEISIN KYSYMYKSI: MIKSI TUO HALUAA MYYDÄ?**

Juusela ja Nordman miettivät ostoreissuillaan yleensä eniten yhtä ja samaa kysymystä: miksi yritystä ollaan myymässä?

- Usein kyse oli siitä, että yrittäjä oli tullut siihen ikään, ettei enää jaksanut, eikä jatkajaa löytynyt. Silloin saattoi keskittyä tutkimaan yrityksen taloudellista tilaa ja miettimään hintaa, jonka siitä voisi maksaa, selittää Juusela.

Aika usein kaksikko lähti matkaan jo edellisenä päivänä. Illaksi saatettiin sopia paikalliseen ravintolaan tapaaminen ostokohteena olleen yrityksen jonkin yhteistyökumppanin kanssa.

Kauppahinnan määrittelyssä käytettiin yleensä sellaisia nyrkkisääntöjä kuin kolmannes liikevaihdesta ja rahat takaisin kolmessa vuodessa.



Haastattelussa yksikönjohtaja kertoi aikovansa jäädä alalta eläkkeelle sitten joskus. Näin taitaa käydä, sillä Seija Virta johtaa tätä kirjoitettaessa edelleen RTK-Palvelun Porin yksikköä.

## **TOIMITUSJOHTAJA MÄÄRÄSI ÄSSIEN PELEIHIN**

Seija Virta on palvellut taloa jo 40 vuotta, jos laskeminen aloitetaan siitä, kun hän tuli Kehä-Siivoukseen töihin vuonna 1977 vastavalmistuneena kotitalousteknikkona.

- Nuorempana kyseltiin muuallekin, mutta en halunnut vaihtaa vaihtamisen vuoksi. RTK on ollut hyvä työnantaja. Mielestäni meillä on inhimillinen tapa tehdä tätä. Töitä pitää tehdä, mutta ihmisistä on yritetty kaivaa vahvuudet esille. Minusta olemme pitäneet henkilöstöstä aika hyvää huolta, arvioi Virta.

RTK-Palvelu on hänen aikanaan kasvanut Porissa orgaanisesti ja yritysostoin. Raumalaisuus ja Lukko-tausta nousee joskus esille, eikä pelkästään hyvässä.

- Olen sanonut asiakkaille, että eikö ole hyvä, kun voittorahat eivät lähde Tanskaan tai yhden omistajan tilille. Sitä paitsi työntekijämme puhuvat poria ja itsekin olen Ässien kannattaja.

Virta paljastaa patasydämisyyden olevan osin työntäjän sanelemaa.

- Toimitusjohtaja Nordman määräsi, että minun pitää käydä Ässien peleissä, jotta naama tulee tutuksi. Samalla viestitämme, että RTK on jääkiekkoystävällinen yritys.

Virran osaamista RTK on käyttänyt myös uusien toimipisteiden käynnistämisessä tai haltuunotossa yrityskaupan jälkeen.

- Tyypillistä oli, että Nordman ja Juusela tekivät kaupat ja joku toinen jatkoi siitä. Esimerkiksi Jyväskylässä kävin usein, kertoo Virta.

## **UUODEN SIIVOOJA -TITTELI RAUMALLE**

Anneli Vigren valittiin ensimmäisenä rtk:laisen Vuoden siivoojaksi 1984. Valinta näkyi lehtijutuissa laajasti.

– Työtä tämä on siinä missä joku muukin. Tätä voi tehdä sekä hyvin että huonosti. Silti nykyäänkään ei siivoojaa arvosteta, eikä huomata paitsi silloin kun ei ole siivottu, Vigren kertoi Me Naiset -lehden haastattelussa. Vigren siivosi Rauma-Repolan telakalla konttori- ja tuotantotiloja. Työnsä hän teki yleensä iltaisin. Hän aloitti samaan aikaan, kun suurin osa repolalaisista päätti päivänsä kello 16:n maissa.

Lehtihaastattelussa mainitaan Annelin saaneen palkkaa 18 markkaa tunnissa ja lisät päälle.

Kaupunkilehti Uuden Rauman jutussa Vigren kummasteli, etteivät kaikki ihmiset tervehti vuosienkaan näkemisen jälkeen.

## **HAKOS-KAUPALLA JALANSIJA HELSINKIIN**

Joulukuussa 1984 RTK-Palvelu sai jalansijaa pääkaupunkiseudulle ostamalla vuonna 1964 perustetun Hakosin. Toimistosiivoukseen erikoistuneen firman nimi tulee perustajista, Hakkarainen ja Kostamo.

Kaupassa RTK-Palvelu sai reilun 4 miljoonan markan liikevaihtoa tehneen ja 120 ihmistä työllistäneen yrityksen.

Ylityönjohtaja Sinikka Lehtonen arvioi myöhemmin, että yrityskauppa lujitti hakoslaisten yhteishenkeä:

- Kukaan ei tiennyt mitä tuleman pitää, mutta halusimme näyttää uudelle omistajalle, että Helsingissä kyllä pärjätään.

Vuonna 1986 RTK-Palvelu laajeni Keski-Suomeen hankkimalla omistukseensa Jyväskylän Talonmiespalvelun. Yhtiö pyöritti noin 5 miljoonan markan liikevaihtoa ja työllisti 45 ihmistä.

RTK-Palvelun Jyväskylän toimipistettä johtanut Keijo Kilpinen painotti talonmiehille ja siivoojille, että jokainen joka RTK:n leipää syö myös markkinoi firmaa.

- Hän tekee sitä esiintymisellään ja olemuksellaan, mutta hänen pitää myös osallistua myymiseen. Kun talkkari huomaa kiinteistössä jonkin

pienen korjattavan, hänen odotetaan ilmoittavan siitä, jotta keikkaa voidaan tarjota, selitti Kilpinen.

Näin toimittaessa saadaan lisää liikevaihtoa melkein samalla vaivalla. Siinä sivussa yrityksen arvostus kasvaa, kun huomataan, että RTK-Palvelu välittää.

Vuonna 1987 RTK-yhtiöihin liitettiin Rauman Öljylämpö, joka työllisti kahdeksan ihmistä.

## **BRAHEN SIIVOUS VEI LAIVOILLE**

Turkulaisen Brahen Siivouksen ostaminen 1988 oli RTK-Palvelun suurin kauppa siihen mennessä. Brahen Siivouksella oli isoja kohteita kuten laivoja ja hotelleja. Siksi työntekijöitäkin oli kolmisensataa ja liikevaihtoa 12,5 miljoonaa markkaa.

Turun toiseksi suurimman siivousliikkeen osto oli sikäli näyttävä veto, että Brahen Siivous piti majaa Kupittaan urheilukeskuksen naapurissa. Siis Turun Palloseuran ”valtakunnan” ytimessä.

- Yrityskaupat ovat keino hankkia markkinaosuutta alueilta, joille ei muuten helpolla päästä. Sillanpääaseman saamisen jälkeen voidaankin sitten jo keskittyä laadukkaaseen markkinointiin ja pyrkiä maltilliseen ja määrätietoiseen kasvuun, perusteli toimitusjohtaja Pertti Nordman hankintaa Länsi-Suomelle.

Brahe mukaan lukien RTK-yhtiöiden keskimääräinen henkilöstö oli jo noin 900 ja liikevaihto 70 miljoonaa markkaa.

RTK-Palvelun brahelainen kenttäpäällikkö Merja Lastuniemi puhui 1990-luvun alussa siivoustyön tuottavuuden kasvusta:

- Koneet, välineet ja laitteet ovat parantuneet, mutta kaikkein eniten tehokkuus on noussut sen vuoksi, että siistijälle annetaan entistä tarkemmat ohjeet missä järjestyksessä työ pitää tehdä. Se on tänään tarkkaan laskettu miten työ on edullisinta tehdä.

Silti tehokkuusjahti jatkuu vieläkin, neljännesvuosisata myöhemmin.

- Tuottavuuden parantamisen tavoite on alati ajankohtainen, sanoo RTK-Palvelun nykyinen toimitusjohtaja Ismo Heikkonen.
- Paljon on tehtykin, ja aikaan saatu, lisää RTK:n Porin toimintoja pitkään johtanut Seija Virta.

- Kun tulin alalle, siivottiin muutama sata neliötä tunnissa. Nyt puhutaan jo yli 600 neliöstä tunnissa. Tietysti välineet ja työtavat ovat kehittyneet, mutta on työtahtikin kiristynyt, hän kertoo.

## **TURKU VAI RAUMA, KUMPI ON YKKÖNEN?**

Kai Olsbom tuli taloon ISS:ltä vuoden 1995 lopulla ja sai vetovastuulleen Turun yksikön.

- Kaupungin kokoon nähden RTK:n toiminta oli aika vaatimatonta luokkaa, mutta lähti hyvin kasvuun. Merkittävä juttu oli, että Viking Linelta saimme kesäksi Cinderellan siivouksen. Sillä tehtiin hyvää tulosta. Seuraavina vuosina Turku kasvoi yritysostoin, kertoo Olsbom.

Hän muistelee käyneensä Rauman yksiköstä vastanneen Pentti Varhon kanssa monta vuotta tiukkaa kisaa siitä kumpi tekee enemmän tulosta talolle.

- Mieleen ovat jääneet ylempien toimihenkilöiden tilinpäätösjuhlat, jotka pidettiin aluksi Nordmanin Pertin kotona, avetit mukana, kertoo Olsbom.

RTK:lle tullessaan kolmekymppinen Olsbom ei arvannut, että jatkaisi raumalaisyrityksessä yli 20 vuotta. Toimenkuva on muuttunut useamman kerran. Viime vuodet hän on ollut varatoimitusjohtaja.

## **YRITYKSET LUOPUIVAT SIIVOOJISTAAN**

1980-luvulla RTK-Palvelua ja sen kilpailijoita auttoi se, että yritykset pyrkivät keskittymään ydinbisnekseensä. Tämä johti muun muassa siivouksen ostamiseen palveluyrityksiltä.

Katseet käännettiin seuraavaksi julkisen sektorin suuntaan. Valtio ja kunnat pitivät yrityksiä pitempään ja tiukemmin kiinni omista siivousorganisaatioistaan, mutta vähitellen nekin avattiin kilpailulle.

- Yhteiskunnan palveluksessa olevat siivoojat eivät joudu joka ainoa päivä lunastamaan huomisen työtä uudelleen niin kuin palveluyritykset ja niiden työntekijät joutuvat tekemään. Asiakashan voi joka päivä valita uudestaan, ellei työn jälki miellytä. Aina on kilpaileva yritys valmiina

# Hakos Oy

—SILLÄ SIISTI

MANAGEMENT  
PERSONNEL  
SERVICES



## TULOSVASTUULLINEN TEHTÄVÄ SIIVOUSALAN AMMATTILAISLLE

Hakos Oy on toimistosiihoukseen erikoistunut palveluyritys, joka kuuluu itsenäisenä tulosityksikönsä RTK-palvelu Oy:hyn. Hakos Oyn liikevaihto vuonna 1984 oli 4,2 Mmk ja henkilökunnan määrä on 120 henkeä.

Etsimme Hakos Oyn johtoon

## tulosityksikön päällikköä

joka itsenäisesti vastaa yrityksen toiminnan organisoinnista ja tuloksesta.

Haijoilta edellytämme

- noin 5 vuoden kokemusta siivousalan tehtävistä
- kokemusta esimiestehtävistä
- kaupallista ajattelua
- noin 30–35 vuoden ikää
- kykyä henkiä ja hoitaa vaativien asiakkassuhteita

Tarjoamme myyntihenkilölle alan ammattilaiselle vaativan tehtävän sekä kokemuksen ja näyttöihin perustuvat ansiot.

Lisätietoja tehtävästä antavat MPS-Finland Oy:ssä Jan Holmström, Asser Lindholm ja Jukka Saloranta. "HAKOS"-tunnuksella varustetut hakemukset pyydämme toimittamaan alla olevaan osoitteeseemme 4.4.1985 mennessä.

MPS-Finland Oy, Särkinementie 7, 00210 Helsinki, puh. 6925368, telex 123211 mps sf

Helsingin Sanomien työpaikkailmoitus 1985

## Merkittävä yrityskauppa

# Brahen Siivous RTK-yhtiöihin

Roomalaisia RTK-palvelu Oy on tehnyt historiallisen merkittävän yrityskaupan. Siivous- ja talouspalveluiden erikoistuneen RTK-yhtiön on liittynyt neitsyt Brahen Siivous Oy, jonka palvelusala on 200 henkilöä ja liikevaihto 12,5 miljoonaa markkaa.

Tuusi alueen tärkein siivous- ja talouspalvelujen osasto on liitetty RTK-yhtiön henkilöstönsä ja johtajien lisävoimien avulla.

RTK-palvelu on samalla taas laajentanut toiminta-alueita paikalliskansalle ja vahvistanut osaamistaan muun muuten koulutus- ja yritys-

— Brahen Siivouksen hankkiminen jatkaa sitä odotettua yrityskauppojen sarjaa, jota RTK-palvelu on sillä vuosikymmenellä harjoittanut. Keskeisistä syyksistä ja Pertti Nordin.

— Yrityskaupat ovat kokenut merkittävää muutosta, jolle ei anneta helpoita jättää. Pertti Nordin. Sitäpaikallaan muutama juttu voidaan sanoa, että jo keskeiset laadittuun markkinointiin ja pyrkii määrittämään ja määrittämään kasvua.

RTK-palvelu on 80 luovalla työllä karkaa kymmenen yritys- kauppa. Itävaltalaisesta alustasta oleva yritys on niin sanottu lo- vontaasi Pertti, Helsinki, ly-



RTK-palvelun toiminnan kasvua osoittavat kuvat ovat nousseet 1984 vuosikymmenellä jatkui. Toimipaikka Pertti Nordman osoittaa tietoa yrityksen kehityksen kuvasta.

vietyihin ja nyt viimeis- sin. Pertti Nordman kuva on ol- lit voin tulla, ja laadun va-

rikkaita-

Brahen Siivous mukaan kark- RTK-yhtiön henkilöstö-

henkilöstö määrä noin 900 hen- kää. Liikevaihto kasvoi noin 70 miljoonaa markkaa.

tarjoamaan palveluksiaan, sanoi RTK-Palvelun toimitusjohtaja Pertti Nordman raumalaisyrityksen täyttäessä 20 vuotta.

## **LAIVASIIVOUS, SUUNNATTU OSAKEANTI JA NOKIAN OSAKKEET PELASTIVAT**

RTK-Palvelu on kasvanut jopa yllättävän tasaisesti. Tappiollisia tilinpäätöksiä ei vuosikymmenten varrelle ole monta osunut. Edellinen miinusvuosi on 1981.

Vaikeita aikoja on yrityksessä silti eletty.

- Vuonna 1979 meiltä alkoivat rahat olla loppu ja jouduimme tekemään suunnatun osakeannin Raumalaiskiekkoilun Tuelle. Vuoden 1980 alussa saimme onneksi myös ison laivasiivouksen, jonka arvo oli muistaakseni 200 000 markkaa. Keikka meni hyvin ja pääsimme taas kuiville, muistelee Tapio Juusela.

Toinen paha paikka RTK-Palvelulla oli vuonna 1993.

- Se oli pahinta lama-aikaa. Asiakkaat säästivät minkä pystyivät ja yrityksiä meni nurin. Liikevaihtomme putosi 80 miljoonan tasolta 62 miljoonaan markkaan. Kulut eivät vähentyneet samassa suhteessa ja tuli kaikki ongelmat mitä tulla voi. Meillä oli satumainen onni, että Nokian kurssi oli silloin korkealla. Myimme pakon edessä Nokian osakkeet ja selvisimme, kertoo Juusela.

Sen jälkeen RTK-Palvelu ei ole yhtä kovaan vastatuuleen joutunut.

## **OLKILUODON YDINVOIMALATYÖMAA ANTOI BUUSTIA**

RTK-Palvelun asiakassuhteista taloudellisesti tärkein on ollut Teollisuuden Voima. Yhteinen menestystarina alkoi 1970-luvulla, kun Olkiluodon kahta ensimmäistä ydinvoimalaa rakennettiin Rauman naapurikuntaan Eurajoelle.

- Toimitusjohtaja Kimmo Salminen sen sai hoidettua, että päästiin mukaan rakennusaikaiseen siivoukseen. Vakituinen siivous alkoi ydinvoimala-alueen rakennuksissa elokuussa 1978 ja on jatkunut keskeytyksettä tähän saakka. Olkiluoto on edelleen suurin asiakas, kertoo Tapio Juusela.

RTK-Palvelun miehet pesemässä Brittany Ferriesin laivaa STX:n Rauman telakalla.



Ydinvoimayhtiölle yhteiskuntavastuu on tärkeä asia. Siksi TVO on pyrkinyt alusta lähtien käyttämään paikallisia palveluja mahdollisimman paljon. Yksinvaltiaana RTK-Palvelu ei Olkiluotoa hallitse, vaan alueella toimii myös sen kilpailijoita. Ykkösasemansa RTK-Palvelu aikoo pitää.

- Olemme touhunneet siellä laajalla rintamalla ja meillä on sidoksia monta kautta. Siitä huolimatta oman toiminnan kehittämisessä ei saa koskaan hellittää, painottaa Juusela.

Olkiluodon isoilla urakoilla Juusela näkee olleen merkitystä myös RTK-Palvelun strategiatyön kehittämiselle.

- Strategian tarve konkretisoitui meille silloin, kun havahduttiin TVO:n tuovan 80 prosenttia liikevaihdosta. Piti ruveta toden teolla miettimään laajentamista ja eri vaihtoehtoja.

Olkiluotoon liittyy erikoinen veto, oman erillisen yhtiön perustaminen Raumalle, RTK-Palvelun kotikaupunkiin.

- RTK Rauma perustettiin vain ja ainoastaan Olkiluoto 3:n työmaata varten, jotta Rakennusliiton puheenjohtaja Matti Harjunieniemi olisi tyytyväinen. Se on turha firma sen jälkeen, kun ydinvoimala käynnistyy, kertoo Juusela.

RTK-Palvelu jatkoi laajentumistaan valtakunnalliseksi toimijaksi. Edellä kerrottujen 1980-luvun yritysostojen (Pori, Helsinki, Turku ja Jyväskylä) jälkeen seuraava uusi aluevaltaus oli Oulu, jonne RTK meni syksyllä 1989.

- Turun yksikön vetäjällä oli suhteita Ouluun ja hän kysyi, voisiko sinnekin perustaa yksikön. Nordmanin Pertin kanssa sanoimme, että sinne vaan. Kaveri sai sovittua kolmen hotellin siivouksen ja lähti Turusta pakettiautolla Ouluun. Ihmisiä tuli Turusta perässä junalla. Siitä se lähti ja pian tuli muitakin sopimuksia, kertoo Juusela.

Hieman vastaavalla tavalla RTK:n lippu on lyöty pystyyn muun muassa Lahdessa, Hämeenlinnassa, Rovaniemellä ja Tampereella.

## RTK-PALVELULLE PÄÄKONTTORI PAPINHAKAAN

Vuonna 1991 RTK-Palvelun uusi pääkonttori valmistui Rauman Papinhakaan. RTK oli vakiinnuttanut asemansa markkinan viidenneksi suurimpana toimijana Suomessa.

- Olemme itse asiassa suurin niistä, joiden kotipaikka on pääkaupungin ulkopuolella, totesi Nordman.

Uusi pääkonttori nosti yrityksen arvostusta.

- Tämä näkyi esimerkiksi rekrytoinneissa. Luulen, että harva olisi jäänyt Lyseokadulle vanhaan puutaloon, arvelee Tapio Juusela.

1990-luvulla RTK:n kartalle merkittiin uusina muun muassa Oulu, Salo, Kuopio, Lahti, Hämeenlinna ja Tampere. Samaan aikaan jo saavutettuja silanpäitä vahvistettiin yritysostoin Raumalla (Rauman Huolto), Helsingissä, Turussa ja Oulussa.

Vuosikymmenen puolivälissä RTK-Palvelulle tehtiin laatujärjestelmä, jossa määriteltiin yrityksen toimintatapa sekä henkilöstön vastuut ja velvollisuudet.

- Itse asiassa laatujärjestelmä pantiin alulle jo vuonna 1993 Raumalla ja Porissa, muistelee Seija Virta.

Jari Laiho lisää Teollisuuden Voiman olleen tärkeä yhteistyökumppani laatukehitystyössä.

- TVO on vaatinut kehittämään toimintaa. Olkiluodossa on testattu uusia juttuja ja ajettu niitä sisään. RTK on ainoa valtakunnallinen alan toimija, jolla on kaikki sertifikaatit: laatu ISO 9001, ympäristö 14 001 sekä työterveys- ja turvallisuus OHSAS 18001, sanoo Laiho.

Vuosikymmenen puolivälin paikkeilla RTK-Palvelu sai uuden logon, jonka suunnitteli Pentti Peura. Tyyliteltyihin kirjaimiin rtk – ajan muodin mukaan pienellä kirjoitettuna – liittyi slogan ”Pidämme hyvää huolta”.

1990-luvun lopulla rtk:laisia oli 1800 ja liikevaihtoa 183 miljoonaa markkaa.

- RTK-Palvelu on paremmassa kunnossa kuin koskaan. Monia hyviä kehityshankkeita on käynnissä ja yrityksen profiili on sekä paikallisesti että valtakunnallisesti todella hyvää luokkaa, tiivistä toimitusjohtaja Pertti Nordman tuolloin.

Hän piti yhtenä menestyksen salaisuutena avainhenkilöiden pysyvyyttä.

- Valtaosa matkan varrella taloon tulleista on täällä myös säilynyt, eikä suurien linjojen kannalta tärkeissä ihmisissä ole kauheasti vaihtoa ollut.

---

Papinhaan konttori valmistui  
vuonna 1991



Asiat ovat toimineet kuin avioliitossa. Aina ei tarvitse edes sanoa mitä haluaa, kun toinen jo ymmärtää, tiivistä Nordman eläkkeelle jäädessään. Nordman sanoi jättävänsä ihan erilaisen yrityksen kuin se mihin hän aikoinaan tuli. Arvomaailma muuttui pitkän uran aikana pehmeämpään suuntaan. Vahvasti pinnalle nousivat esimerkiksi ympäristöasiat.

Siivoojat alkoivat tehdä yhä useammin työtään päivisin. Työntekijät tykkäsivät, työn arvostus nousi ja asiakassuhteet tiivistyivät.

- Ja mehän olemme ennen kaikkea tekemässä yhdessä tiliä asiakkaan kanssa, summasi Nordman.

## NORDMANIN HIKINEN VAHDINVAIHTO ÄIJÄNSUOLLA

Pertti Nordmanille RTK oli enemmän elämäntapa kuin työ. Hän eli ja hengitti yrityksen ilojen ja surujen mukaan.

- Pertillä oli eläkesopimus, jonka mukaan hän voi siirtyä eläkkeelle 60-vuotiaana. Sen sopimuksen mukaisesti päätettiin toimia, muistelee RTK-Palvelun hallituksen puheenjohtajana toiminut Rauno Mokka. Täysin sivuun Nordmania ei päästetty, vaan hänet valittiin Raumalaiskiekkoilun Tuen hallitukseen. Näin hän sai seurata läheltä, kuinka hyvässä kunnossa ollut yritys jatkoi tutun aisaparin Tapio Juuselan komennossa.

Nordmanin luopumisen tuskaa loivensi paikka Raumalaiskiekkoilun Tuen hallituksessa. Ja tietysti tietoisuus siitä, että firma jää hyvässä kunnossa tutun aisaparin haltuun.

Kun lähes 25 vuotta talossa ollut Nordman jäi eläkkeelle, Papinhaan päämajassa mietittiin sopivaa teemaa läksiäisille. Koska RTK ja Lukko liittyvät kiinteästi yhteen, keksi Rauman konttorin väki viedä johtajansa Äijänsuo Arenallemme kiekkoja torjumaan.

- Arvasin, että jotain järjestävät, mutta tällaisesta ei ollut haisuakaan, naureskeli Nordman hikisen urakan jälkeen.

Porin yksikön vetäjä Seija Virta muistelee esimiästään lämmöllä.

- Pertti oli johtajana tiukka, mutta pikkuasioihin hän ei puuttunut. Muistan hänet myös äärimmäisen hyvänä seuramiehenä illanvietoissa. Mutta aamulla työpöydän takana istui taas asiallinen johtaja, Virta kertoo.

## PUHTAIN TILANNE – RTK:N BRÄNDI UUSIKSI

Vaasan RTK-Palvelu otti haltuun vuonna 2000 ostamalla Soleadon, jonka toimialueeseen kuului Vaasan lisäksi Seinäjoki.

- Seinäjoen siivousmarkkinoilla kilpailu on vähintään yhtä kovaa kuin tangomarkkinoilla. Vanhat tekijät pitävät tiukasti kiinni sopimuksistaan, mutta eiköhän sielläkin uutta irtoa, sillä valtakunnallisesti tunnettu RTK antaa toiminnalle uudenlaisen imagon sekä tuo lisäpotkua, kertoi yksikönpäällikkö Jyrki Kallislahti.

Soleado, josta tuli RTK:n Vaasan yksikkö, oli vahvoilla kiinteistöhuollossa. Erikoisosaamiseen kuului myös pesutilojen saneeraus.



Pertti Nordmanin pitkä työrupeama RTK-Palvelussa päättyi Äijänsuon jäällä.

Rovaniemellä RTK:n toiminta alkoi Ruokavaraston kanssa tehdystä siivoussopimuksesta niin ikään vuonna 2000.

Raumalla ja Porissa toiminut Äyhön Kiinteistöhuolto ostettiin RTK-Palvelulle 2001. Yrityksen mukana siirtyi 12 ihmistä vanhoina työntekijöinä. Alavuden seudulla toimiva, parikymmentä ihmistä työllistänyt, Pohjanmaan Tehosiivous tuli osaksi RTK-Palvelua samana vuonna. Niin myös Lahden Kiinteistöhuolto, jonka palkkalistoilla oli kymmenkunta työntekijää.

RTK-Palvelu uusi brändinsä vuonna 2002 yhteistyössä Finnmainoksen kanssa. RTK sai uuden graafisen ilmeen, värimaailman ja sloganin ”Puhtain tilanne”.

Vuonna 2002 RTK osti kuopiolaisen Siivouspalvelu Vormiston. Yrityksen oli perustanut lentäjä Heikki Vormisto 1970-luvulla.

- Työskentelin lennostossa yliväepelinä ja vaimoni oli sairaanhoitaja. Olimme hankkineet Jyväskylästä asunnon, kun minulle tiedotettiin yllättäen saavani siirron Rovaniemelle. Tällaiseen järjestelyyn en kuitenkaan suostunut, vaan luovuin siinä vaiheessa työstäni armeijassa. Päätöstä en ole katunut, kertoi Heikki Vormisto RTK-Palvelun lehdessä yrityskaupan jälkeen.

Heikki työskenteli Kuopiossa muutaman vuoden siivousyrityksessä ja rohkaistui sitten perustamaan vaimonsa kanssa oman alan firman.

## **JUUSELA TOIMARIKSI: KUIN OMAA PYÖRITTÄISI**

Vuoden 2003 yritysostoja olivat kokkolalainen Anias (30 työntekijää), raumalainen jätehuolto Fagerlund (neljä työntekijää) ja Kuopion Kiinteistöhoito (25 työntekijää).

Vuonna 2003 RTK-Palvelussa tapahtui vallanvaihto, kun toimitusjohtajana aloitti talossa melkein alusta lähtien ollut Tapio Juusela.

- On kuin omaa yritystä pyörittäisi. RTK on yhtä kuin ihmiset, jotka ovat täällä töissä. Keskitymme pitkäjänteisesti siihen, että RTK jatkaa kursillaan, hän totesi aloittaessaan.

Kurssillaan RTK jatkoi myös yritysostojen kanssa. Vuonna 2003 oululainen Neos-Palvelut ja tamperelainen Suomen Talkkaritalo hankittiin RTK:lle.

Vuonna 2004 vuorossa oli hämeenlinnalainen H. M. Kiinteistöhuolto, porilainen Länsitili ja lahtelainen AK-ilmastointi.



---

Tapio Juuselan oli helppo siirtyä toimitusjohtajaksi, sillä hän tunsi RTK-Palvelun jo läpi kotaisin.

Vuonna 2005 kaupat tehtiin Rauman Puhdistuspalvelusta, joka toi RTK:n tuotevalikoimaan viemärien kuvaamisen ja painehuuhtelun sekä ilmastointipuhdistukset.

Samana vuonna RTK:n kokonaisvahvuus Oulussa kasvoi yli 300 henkeen, kun RTK osti Oulun Kiinteistötaidon.

## **YRITYSKAUPOILLA DYNAMIIKAA TALOON**

Juuselaa toimitusjohtajana seuranneen Tauno Maksniemen aikana yritys-kaupat jatkuivat.

- Yrityssostot toivat tavoiteltua kasvua liikevaihtoon, mutta samalla dynamiikkaa talon sisälle. Henkilöstö näki, että satsataan ja mennään eteenpäin, sanoo Maksniemi.

Dynamiikkaa hän toimitusjohtajana haki myös organisaatiomuutoksella.

- RTK:lla oli kaksipäinen valtakunnallinen johto, kun siivous ja kiinteistöpalvelut toimivat omina yksiköinään. Muutimme organisaatiota niin, että meille tuli neljä aluetta ja niille vetäjät, jotka löytyivät omasta väestä. Resurssit irrotettiin liiketoiminnoista ja Kai Olsbom tuli operatiiviseksi johtajaksi.

Samaan aikaan firmassa mietittiin bränditarinaa ja ilmettä.

- Logon pienet rtk-kirjaimet vaihdettiin isoiksi ja perään lisättiin sana ”palvelu”. Väri vaihtui trendikkääseen limenvihreään. Sloganiksi valittiin ”Koe työmme tulos”, koska halusimme korostaa, että RTK-Palvelu pitää minkä lupaa, kertoo Maksniemi.

RTK investoi koulutukseen, valmennukseen ja työvälineisiin. Yhtiön arvostus lähtikin nousuun. Taloustutkimuksen yrityskuvatutkimuksen mukaan RTK-Palvelu oli toistamiseen toimialansa ykkösyritys vuonna 2013.

Mikä hienointa, yhtiö on pystynyt säilyttämään asemansa. Vuonna 2016 julkistetun tutkimuksen mukaan RTK-Palvelun yrityskuva oli toimialan paras.

- Onnistuimme parhaiten juuri niillä tutkimuksen osa-alueilla, jotka asiakkaat kokevat tärkeimmiksi asioiksi palvelussa, iloitsi silloinen toimitusjohtaja Ismo Heikkonen.

## RTK NOUSI TALOUSELÄMÄN 500-LISTALLE

Talouselämä-lehti listaa vuosittain Suomen 500 suurinta yritystä. RTK-Palvelu, tai tarkemmin sanottuna Contineo, nousi haastajalistalle 2007. Contineon sijoitus oli 556. Mikä olennaisempaa: lehti antoi raumalaisyritykselle arvosanaksi täyden kympin.

Uuden Rauman haastattelussa tämä sai toimitusjohtaja Juuselan kiemurtelemaan.

- Ei kannattavuutta hävetä saa. Mutta emme me mikään rahasampo ole. Kannattavuus on alan keskimääräisellä tasolla, hän totesi.

Palkkalistoilla oli noin 2250 ihmistä, joista päätyönsä RTK:ssa tekeviä arviolta 1500.

- Karkean jaon mukaan 60 prosenttia henkilöistä siivoaa, 30 prosenttia tekee kiinteistöhommia ja loput ovat teollisuudessa, kuvasi Juusela.

Vuoden 2016 vastaavassa listauksessa RTK-Palvelu – nyt tosin Contineon nimellä – löytyi sijalta 369. Liikevaihdolla mitattuna Contineo oli kolmanneksi suurin raumalainen yritys. Raumalla pääkonttoriaan pitävistä firmoista suurin oli Rolls-Royce Finland, kakkonen Oras Invest ja kolmonen siis Contineo. Sen liikevaihto 142,8 miljoonaa euroa oli hieman suurempi kuin kaikkien raumalaisten hyvin tunteman Osuuskauppa Keulan.

Henkilöstömäärien vertailussa Contineo nousee suurimmaksi raumalaisyritykseksi.

Suomen suurimmilla työllistäjillä S-ryhmällä, Postilla, Staffpointilla, Kes-kolla, OP-ryhmällä ja UPM:llä on kaikilla toki toimintaa myös Raumalla. Raumaa pääpaikkanaan pitävistä yrityksistä Contineo on kuitenkin aivan omilla lukemillaan – vaikkakin suurin osa työpaikoista on muualla Suomessa.

## **SADAN MILJOONAN EURON METSÄSTYS**

RTK-Palvelu asetti vuonna 2009 tiukan tavoitteen: sadan miljoonan euron liikevaihto.

- Sadan miljoonan tavoite oli lähinnä sisäistä markkinointia. Haluttiin tsempata ja innostaa porukkaa, korostaa yhdessä tekemistä ja joukkueena saavuttamista, paljastaa Tapio Juusela.

Yrityksen strategia tai toimintatapa ei varsinaisesti poikennut aiemmasta. RTK-Palvelu kasvoi tuohon aikaan rivakasti yritysostoilla, ja muutenkin.

Satanen meni rikki, kun raumalaisyritys osti Servisole Siivouspalvelun.

## **SERVISOLESSA RIITTI SULATELTAVAA**

Historiansa toistaiseksi suurimman yrityskaupan RTK-Palvelu teki lokakuussa 2011. Raumalaisyhtiö hankki Servisole Siivouspalvelun, jonka liikevaihto oli noin 15 miljoonaa euroa. Servisolen palkkalistoilla oli noin 600 ihmistä Helsingissä, Turussa, Lahdessa, Tampereella, Jyväskylässä, Lappeenrannassa, Kuopiossa, Vaasassa, Oulussa ja Rovaniemellä.

- Yrityskauppa kytkeytyi siihen, että halusimme saada kunnolla jalo-sijaa pääkaupunkiseudulle, kertoo RTK-Palvelun hallituksen silloinen puheenjohtaja Olli-Pekka Heinonen.



The image shows the rear of a white tanker truck. The tank is large and cylindrical. On the back of the tank, the text 'RTK' is written in large, bold, red capital letters, and 'palvelu' is written below it in smaller, green lowercase letters. The truck's chassis is dark blue. At the rear, there is a red and white striped safety bar. Below the tank, there is a license plate that reads 'EZU-109'. The truck is parked on a paved surface, and the background is slightly blurred, showing some greenery and a building.

**RTK**  
palvelu

EZU-109

EUR-MARK

CANIA

RTK-Palvelun silloinen toimitusjohtaja Tauno Maksniemi kehui Servisolen erikoisosaamista etenkin vaativassa erikoissiivouksessa terveydenhuolto- ja hygieniasektorilla.

Servisole jatkoi yrityskaupan jälkeen omalla nimellään ja vanhan toimitusjohtajansa Terhi Kotkansalon vetämänä. Alku sujuikin erittäin hyvin. Sen jälkeen on pitänyt jumpata vähän enemmän. Vuonna 2015 Servisole yhdistettiin nimeä myöten RTK-Palveluun.

Heinonen on jälkiviisaana sitä mieltä, että Servisolen haltuunotto osaksi RTK:ta olisi pitänyt tehdä nopeammin.

- Ehkä liian pitkään vedettiin kahta mallia rinnakkain. Yrityskulttuurit olivat hyvin erilaiset, sanoo Heinonen.

Varatoimitusjohtaja Kai Olsbom jättää ehkä-sanan pois.

- Ehdottomasti olisi pitänyt ottaa Servisole heti RTK:n alle. Itsenäisenä yhtiönä Servisole imaisi RTK:n Helsingin siivouksen. Se oli kipeä paikka meille ja hyydytti laajentumishankkeet moneksi vuodeksi, sanoo Olsbom.

Jälkiviisaana myös Maksniemi myöntää, että Servisole olisi pitänyt konsolidoida nopeammin RTK:hon.

- Valittu taktiikkamme oli, ettei heti nosteta RTK:n lippua katolle, vaan sitoutetaan ostetun yrityksen väki uuteen omistajaan ja päinvastoin. Yleensä taktiikka toimi, mutta Servisolen kanssa oli säätämistä jo silloin ja etenkin myöhemmin, hän sanoo.

Nykyisen toimitusjohtaja Ismo Heikkosen mukaan Servisole alkaa olla rtk-lainen. Servisolen oston päätavoite on joka tapauksessa toteutunut.

- Helsingissä näkee nyt entistä enemmän RTK:n merkkejä autoissa ja työasuissa. Meillä on hienoja asiakkuuksia kuten Yle, VR, Kampin kauppakeskus ja Citycon, sanoo Heikkonen.

Terhi Kotkansalo jäi RTK-Palvelusta pois vuonna 2015 ja ryhtyi vetämään kilpailevaa yritystä, Siskon Siivousta.

## **YRITYSOSTOISSA VEDETTY VÄLILLÄ HENKEÄ**

Servisolen jälkeen RTK-Palvelu on vetänyt henkeä yritysostoissa. Vuonna 2013 konserniin lisättiin helsinkiläisen Housetekin kiinteistöhuolto ja siivous sekä Jyväskylän Siivouspalvelu.

Yrityksiä on tarjottu ostettavaksi paljonkin.

- Tarjouksia tulee tasaisesti, mutta olemme varsin kriittisiä. Keskitymme ostojen sijasta orgaaniseen kasvuun, linjaa toimitusjohtaja Ismo Heikkonen.

Hänen mukaansa raumalaisyritys on kasvanut riittävän suureksi, jotta se voi palvella valtakunnallisia asiakkaita.

Mutta ”never say never” niin kuin elämänviisaus lontoonmurteella kuuluu.

- Jos tarjolle tulee hyvin kannattava yritys elinvoimaiselta alueelta, niin toki tarkkaan tutkimme istuisiko se kokonaisuuteemme. Ja tietysti hinnan pitää olla kohdallaan, sanoo Heikkonen.

## TOIMITUSJOHTAJA SAI VAPAUTUKSEN JÄÄKIEKOSTA

RTK-Palvelun pitkäaikainen toimitusjohtaja Pertti Nordman oli vahvasti mukana Rauman Lukon edustuskiekkoilun johtoryhmässä 1980-luvulla. Lukon liigakiekkoon uutta tuulta toi troikka Rauno Mokka, Pertti Nordman ja Jaakko Viinikkala. Nordman istui Rauman Lukon hallituksessa 20 vuotta.

Nordmanin aisapari ja seuraaja toimitusjohtajana oli Tapio Juusela, joka hänkin hääri aktiivisesti Lukko-perheessä, vaikkei yhtä näkyvässä roolissa kuin Nordman. Taustalla Juusela vaikutti sitäkin enemmän.

Kyse olikin henkisesti merkittävästä muutoksesta, kun Juuselan jälkeen RTK-Palvelun toimitusjohtajaksi valittiin Tauno Maksniemi. Hän ”tuli tulista”, eikä hänellä ollut jääkiekkotaustaa.

- Toimitusjohtaja ”vapautettiin” Lukosta ja samalla RTK-Palvelun hallituksessa lakattiin pelaamasta jääkiekkoa, kuvaa Juusela puolitosissaan.

Maksniemestä lähtien RTK-Palvelun toimitusjohtajat ovat istuneet enimmäkseen Helsingissä, jossa on liitot, pääkonttorit ja suurimmat markkinat.

Maksniemi tunnustaa, ettei tuntenut yritystä entuudestaan, mutta totesi sen nopeasti kiinnostavaksi.

- RTK isohkona yrityksenä oli minulle askel eteenpäin. Toimitusjohtajan työ on itsenäistä. Siinä saa oman kädenjälkensä näkyviin. Ensimmäinen iso työni oli uuden strategian teko. Sitä lähdettiin tavoittelemaan, että pääsisimme kaikkiin niihin pöytiin, joissa isoista sopimuksista neuvotellaan, kertoo Maksniemi.



Rauno Mokka

- Mun piti jo vuosi sitten jäädä pois. Eläkeikä rupeaa muuten lyhenemään, jos ei koskaan jäisi pois, Mokka kertoi Länsi-Suomelle Contineon puheenjohtajuudesta luovuttuaan.

Hän myönsi tuntevansa luopumisen haikeutta, mutta toisaalta ajan olevan oikea.

- Nyt löytyy paljon nuoria ja innokkaita eri tehtäviin. Toista se oli silloin 1980-luvun alussa, kun Lukko oli monella tapaa hylätty.

Mokan toimintatapaa kuvaa tarina siitä miten Juuselasta tuli Contineon toimitusjohtaja. Annetaan miehen itse kertoa:

- Mietin kenestä tehtäisiin Contineon toimitusjohtaja, kun RTK-Palvelun toimariksi tuli kiekkoperheen ulkopuolinen kaveri. Keksinkin, että Juuselan Tapsahan perhana olisi erinomainen. Esitin Tapsalle, että pari päivää viikossa riittäisi ja palkkaa saisit tämän verran. Tapsa empi vähän, kun oli vaimon kanssa suunnitellut eläkepäivien viettoa. Aamulla Tapsa kilautti ja vastasi, että kyllä sopii. Kenellekään muulle en puhunut, päätin vain. Mutta se oli hyvä päätös!

Päivätyöstään Olkiluodossa Mokka on jäänyt eläkkeelle, mutta Lukko-perheen kulisseyssä työ jatkuu. Mokka oli Contineon hallituksen puheenjohtaja kevääseen 2017 asti.

Nykyisellään Contineon hallitus linjaa RTK-Palvelun toimintaa.

## **PÄÄJOHTAJA HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJANA**

Mokkaa RTK-Palvelun hallituksen puheenjohtajana seurannut Olli-Pekka Heinonen on valtakunnan eturivin toimijoita. Entinen ministeri kuului Ylen johtoryhmään ottaessaan RTK:n nuijan käteensä vuonna 2008. Sen jälkeen hän työskenteli pääministerin valtiosihteerinä. Tänäpä Heinonen on opetus-hallituksen pääjohtaja.

Heinosen puheenjohtajakausi päättyi vuoteen 2016, mutta se ei liittynyt työtehtävien muutoksiin, vaan Contineon järjestelyihin. Jonkin aikaa RTK:lla ei ollut omaa hallitusta, vaan sen asiat käsiteltiin Contineon hallituksessa. Heinonen toimi sen varapuheenjohtajana.

- Olen nähnyt monenlaisia tilanteita julkisella sektorilla ja valtionyhtiöissä, ja oppinut hallintotapa-ajattelua. Uskon, että minulla on ollut annettavaa RTK:n operatiivisen johdon sparrauksessa, mikä on tosi

kiehtova maailma. Olen myös yrittänyt vahvistaa digitalisaation ymmärrystä RTK:ssa, koska digitalisaatio tulee muuttamaan tuotannon ja ansainnan logiikkaa, arvioi Heinonen.

Hän kokee saaneensa myös arvokasta oppia, jota voi hyödyntää päivätyössä valtion leivissä.

- Olen nähnyt tosi kilpaillun alan toimintaa, mikä on tosi tervettä. Paljon on RTK:ssa liikkeitä tehty, jotta kannattavuus on saatu pysymään. Hyvin olemme pärjänneet toimialaan verrattuna. Kaikkeaa tätä koettua on mahdollisuus kuljettaa kontekstista toiseen, hän sanoo.

## OSA DNA:TA, VISIOITA JA KÄDET SAVESSA

RTK-Palvelun hallituksessa Olli-Pekka Heinonen on istunut vuodesta 2003. Nyt Contineon hallituksen puheenjohtajana toimiva Heinonen on ehtinyt nähdä firmassa kolme toimitusjohtajaa, jotka ovat profiililtaan erilaisia.

- Tapio Juusela oli yhtiön ja yhteisön kasvatti. Hän tuns kaikki ihmiset ja johti talouden kautta. Tapsa oli osa RTK:n dna:ta.
- Juuselan jälkeen haettiin vahvempaa kasvua. Tauno Maksniemi oli enemmän strateginen ajattelija, visioihin ja leadershipiin panostava henkilö. Sellaista roolia hän sovelsikin.
- Yhtiö menee aina tietyn kaaren. Taunoa seurannut Ismo Heikkonen on enemmän kädet savessa -tyyppi, selvästi operatiivisempi johtaja. Hänen aikanaan on laitettu konetta kuntoon ja madallettu hierarkiaa, kuvailee Heinonen.

Heinonen on kova Lukon kannattaja, mutta hallitustyössä hän pyrkii olemaan ajattelematta jääkiekkoa.

- Kun tulin hallitukseen, RTK:n bisnes ja Lukko lomittuivat omistajien näkökulmassa. Askel kerrallaan on kuljettu polku nykytilaan, jossa on selkeät roolit eri toimijoille, eikä olla riippuvaisia yksittäisistä henkilöistä. Tämä on tärkeää, sillä riskit ovat liikevaihtoon nähden liian suuret, elleivät roolit ole selvät.

Contineon hallituksen puheenjohtajana Heinonen näkee omaksi tehtäväkseen sen miettimisen miten Lukon toiminta ja bisnes saadaan taloudellisesti kestäväälle pohjalle.

- Pitkäjänteisyys on tässä ykkösjuttu, hän korostaa.



---

Tauno Maksniemi oli ensimmäinen Lukko-perheen ulkopuolelta tullut toimitusjohtaja. Hän oli myös ensimmäinen, joka teki töitään pääosin Helsingissä.

## **MOKKA HÄÄRI LUOTTAMUSTOIMISSA 34 VUOTTA**

Rauno Mokka hääri RTK-Palvelun taustalla pitkään. Hänet valittiin Rauman Lukon hallitukseen vuonna 1982 ja RTK-Palvelun hallitukseen 1985. Hän istui RTK:n hallituksessa yli 20 vuotta, joista 12 vuotta puheenjohtajana.

- Kun Olkiluoto 3 -projekti toi jääviysjuttuja, Olli-Pekka Heinonen valittiin tilalleni RTK:n hallituksen puheenjohtajaksi, kertoo Mokka.

Mokkaa nimitettiin lehdissä aikoinaan Lukon vahvaksi mieheksi, eikä määritelmä suinkaan vailla perää ollut. Hän räknäsi keränneensä Lukko-perheessä yli 200 hallitusvuotta, joista suurin osa puheenjohtajavuosia.

Mokka piti kourassaan puheenjohtajan nuijaa RTK-Palvelun lisäksi vuosikausia Rauman Lukossa ja Raumalaiskiekkoilun Tuessa ja aikansa myös Contineossa.

## RTK ON VÄHÄN HAKENUT IDENTITEETTIÄÄN

Olli-Pekka Heinosen mielestä RTK-Palvelu on viime vuosina hakenut identiteettiään.

- RTK-Palvelulle luonteenomaista on syntyhistorian näkyminen voimakkaasti. RTK on lähtenyt pienestä ja ollut haastaja. Yhtiölle tyypillistä on ollut asiakkaan lähellä oleminen, arvioi Heinonen.

Yhtiö on kasvanut voimakkaasti, mutta on Heinosen mukaan vieläkin vain keskitason toimija. Toimialan kolme suurinta ovat liikevaihdoltaan paljon edellä.

- Viime vuodet konetta on trimmattu ja keskitytty kannattavuuden varmistamiseen. Se on ollut välttämätöntä, mutta ikuisesti tämä strategia ei riitä. On pystyttävä luomaan myös uuden kasvun eväitä.

Vaihtoehtoina hän mainitsee palvelutarjonnan monipuolistamisen, digitalisaation hyödyntämisen, erikoistumisen ja julkisen sektorin avautumisen kilpailulle.

- Viime mainitusta on puhuttu tosi pitkään, mutta aika vähän on tapahtunut, huokaa Heinonen.

Varatoimitusjohtaja Kai Olsbomin mielestä RTK:n rooli on sinänsä selvä. RTK on business-to-business -yritys.

- Logomme ei tarvitse olla kaikille suomalaiselle tuttu, eikä firman nimen kaikkien huulilla. Pitkälti riittää, kun yritysjohtajat tuntevat RTK:n.

## LUKON KONSERNITUKEA TARKOITUS PIENENTÄÄ

Rauno Mokka ja Tapio Juusela olivat keskeiset toimijat, kun Rauman Lukko Oy:stä tehtiin RTK-Palvelun tytäryhtiö. Konsernirakenne mahdollistaa Continen tuoton käyttämisen tarvittaessa Lukon liigakiekkoilun lähes jokavuotisten tappioiden peittämiseen.

- Vuosittain erikseen päätettävä konserniavustus on ollut 200 000 eurosta 1,7 miljoonaan. Suunnitellusti avustus on pienentynyt, kun halliremonttien aiheuttamien pääomakulujen rasite on vähentynyt. Viimeistään silloin, kun voitamme mestaruuden, Lukkokin on plussalla ja remontit toivottavasti ainakin vanhoilta osiltaan maksettu, uskoo Mokka.

---

Olli-Pekka Heinonen





Ismo Heikkinen aloitti RTK-Palvelun  
toimitusjohtajana helmikuussa 2014.

Hyvän urheilumenestyksen ja pelaajakauppojen ansiosta Lukolla on mahdollisuus päästä nollatulokseen.

Kaksikon mielestä raumalainen järjestely kestää kriittisenkin arvioinnin. Mokka muistuttaa, ettei raha mene yksityisille ihmisille, vaan Rauman seudun hyväksi.

- Vaikka liigakiekosta eniten puhutaan, ja varsinkin valtakunnan mediassa, tuesta noin puolet menee junnuille, huomauttaa Mokka.

## SIIVOUKSEN AMMATTILAINEN VETÄJÄKSI

Tärkeä steppi RTK-Palvelulle oli vuoden 2012 alussa myönnetty ISO 9001- ja ISO 14 000 –laatusertifikaatit, sillä ne olivat alan ensimmäiset koko yrityksen toiminnan ja sen kehittämisen kattavat laatutodistukset.

- RTK-Palvelulla on vankka maine alansa vastuullisena toimijana, joka ottaa huomioon myös ympäristöön jättämänsä jalanjäljen. Tätä pohjaa vasten ajateltuna on luonnollista, että kokoluokassamme alallamme ensimmäisenä myös sertifioimme virallisesti kaikki palvelumme ja niiden kehittämisen, sanoi toimitusjohtaja Tauno Maksniemi.

Maksniemi jätti RTK-Palvelun vuoden 2013 lopulla.

- Kaksi strategiakierrosta oli käyty läpi, liikevaihto oli melkein kaksinkertaistunut, osaaminen noussut uudelle tasolle ja yhtiöstä tullut vahvempi valtakunnallinen toimija. Toimitusjohtajan parasta ennen -aika on mielestäni viisi tai kuusi vuotta. Kun G4S Suomi tarjosi hommia, katsoin olevan oikea aika lähteä, hän kertoo.

Rauno Moka mukaan hallitus oli toimitusjohtajan kanssa samoilla linjoilla, eikä johtajasta lähdetty kilpailemaan.

- Yrityksen strategiamuutosten mukana hallitus joutui tekemään jonkin verran operatiivisia päätöksiä. Linjasimme niin, että seuraavan toimitusjohtajan tulisi olla siivouksen ammattilainen, kertoo Mokka.

Ismo Heikkonen aloitti toimitusjohtajana helmikuussa 2014. Hän siirtyi taloon SOL Palveluiden liiketoimintajohtajan paikalta. Kiinteistöpalvelualalta hänellä on kymmenen vuoden kokemus.

## **VUODEN PUHTAUSALAN YRITYS**

RTK-Palvelu valittiin Vuoden puhtausalan yritykseksi 2014. Siivoustaito-lehden valintaan vaikutti erityisesti ”henkilöstön pitkäjänteinen kehittäminen sekä yrityksen jatkuva asiakaslähtöinen toimintojensa eteenpäin vieminen”.

- Kiinteistö- ja puhtauspalvelualaa siivittävät eteenpäin jatkuvan kehittämisen -trendit, joissa käsi kädessä kulkevat puhtausteknologia, ekologiset tekijät kuin myös sosiaalinen vastuu ja henkilöstöön panostaminen. Tänä vuonna valintaamme vaikutti RTK-Palvelun vahva tahtotila juuri näiden alaa viitoittavien trendien kehittämisessä, sanoi Siivoustaidon päätoimittaja Marjatta Lausjärvi.

Toimitusjohtaja Ismo Heikkonen lupasi, että henkilöstön kouluttaminen ja toimintojen jatkuva parantaminen pysyy RTK:lla korkeassa kurssissa.

RTK-Palvelu trimmaa kaiken aikaa kilpailukykyään prosesseja tehostamalla. Vuonna 2015 otettiin Raumalla ja Porissa käyttöön toiminnan ohjausjärjestelmä, jolla työohjeet välitetään työntekijän kännykkään tai tablettiin.

- Johto voi seurata työn etenemistä. Mobiilijärjestelmä tulee helpottamaan työvuorosunnittelua ja palkanlaskentaa. Se otetaan myöhemmin portaittain käyttöön koko konsernissa, kertoi toimitusjohtaja Ismo Heikkonen Länsi-Suomelle.

Koviakin keinoja on jouduttu käyttämään. RTK-Palvelu kävi keväällä 2015 toimihenkilöiden yt-neuvottelut.

- Talouden kelit ovat erittäin haastavat ja heijastuvat palvelutuottajiin. Olemme keskittyneet kahteen asiaan: asiakkaiden hyvään hoitamiseen ja kilpailukykyyn, Heikkonen sanoi.

## **RTK-PALVELU POLKI PAIKALLAAN**

RTK-Palvelu tavoitteli vuonna 2016 viiden prosentin myynnin kasvua, mutta liikevaihto päinvastoin laski noin 114 miljoonaan euroon.

- Kohtalainen vuosi, summaa toimitusjohtaja Ismo Heikkonen.

# SUURIMMAT ASIAKKAAT SALKUTETTIIN

---

Vuoden 2017 lopulla RTK-Palvelulla meni mukavasti. Hallituksen puheenjohtaja Rafael Eerolan mukaan yrityksen toimintaa muokattiin tiukasti toista vuotta.

– Haettiin uutta suuntaa kannattavuuden kautta. Liikevaihto laski jonkin verran, mutta tulos nousi noin 7 prosenttiin. Meillä on hyvä operatiivinen johto, tiivis porukka, joka tekee hommia isolla sydämellä. Oli siinä tietyissä asioissa vähän tuuriakin, mutta joka tapauksessa tulos on erittäin kilpailluilla markkinoilla erinomainen, summaa Eerola.

RTK:n vahvuuksia ovat hyvä brändi ja maine, hallituksen puheenjohtaja arvioi.

## ”Paras mainos on nykyisten asiakkaiden hyvä hoito.”

– Paras mainos on nykyisten asiakkaiden hyvä hoito. RTK:ssa salkutettiin suurimmat asiakkaat ylimmälle johdolle.

Digitalisaatio tulee vaikuttamaan kaikkiin aloihin. Käytössä on jo robottisiivoojia ja etä-hallintajärjestelmiä. Eerola näkee muutoksessa paljon mahdollisuuksia RTK:lle.

– Työn alla on uusi strategia seuraaville 3–5 vuodelle. Se valmistuu vuoden 2018 toisella neljänneksellä. Monialayrityksen suuntaan ollaan menossa. RTK:lla on jo esimerkiksi jäte-, viemäri-, sähkö-, lvi-, aula- ja teollisuuspalvelua. Tätä tuotepalettia katsotaan tarkasti, kertoo Eerola.

Hän selittää pientä takapakkia yleisellä taloustilanteella. Kun yrityksissä mietitään, mistä voisi kuluja nipistää, siivous ja kiinteistöhuolto nousevat usein vaihtoehtoina listalle.

- Markkina ei kasva luonnollisesti. Kun kilpailu on tiukkaa, se kääntyy hintapainotteiseksi. Tuottavuuden lisääminen on alati vieraanamme. Se on kuitenkin positiivista, että markkinaosuutemme on säilynyt suunnilleen samana, Heikkonen sanoo.

Varatoimitusjohtaja Kai Olsbom kuvaa hintakisaa hersyvästi:

- 364 päivänä vuodessa yrityksessä kehutaan, että tuo RTK:n Liisa se tekee työnsä tosi hyvin ja on mukava ihminenkin. Sitten 365:ntenä päivänä esitämme seuraavan vuoden sopimukseen pientä korotusta. Niin paljon? Ei meillä millään ole varaa!

Omistajan ääntä käyttävän Contineon hallituksen edellinen puheenjohtaja Rauno Mokka harmittelee alan katteiden sulamista. Nykytasolla toiminnan kehittäminen on vaikeaa.

- Myyntikate on saatava kuntoon, sillä investoida pitää. Omistajana emme ole ahne, vaan viisas ja pitkäjänteinen, painottaa Mokka.

Alalle tulon kynnyks on matala. Aina ilmestyy uusia pieniä kilpailijoita, joiden hinta on alakantissa.

Eivätkä kaikki uudet yrittäjät välttämättä maksa lisiä ja veroja ihan pilkulleen.

- Sellaistakin olen joskus kuullut, että pienessä firmassa liputuksen hinnaksi oli sovittu, että huoltomies saa hakea lähikaupasta six packin olutta, kertoo Olsbom.

## SIIVOOJIENTÄ ANSIOTASO NOUSSUT

Aluemyyntijohtaja Jari Laiho pitää 40 RTK-vuotensa ajan suurimpana muutoksena siivoustyön arvostuksen nousua.

- Tänäpä voidaan hyvällä syyllä puhua monipalveluosaamisesta, tuumaa Laiho.

Tekemistä silti riittää edelleen.

- Pikkulapset eivät haaveile päiväkodissa, että heistä tulee isona siivoojia, RTK-Palvelun liiketoimintajohtaja Terhi Kotkansalo kiteytti Taloussanomille vuonna 2014.

Hän arvioi, että mielikuvat alasta ovat usein väärinä. Siivous on tänään melko teknistä ja monipuolista. Ja töitä riittää.

- Siivoustyö ei koskaan lopu täysin. Vaikka olisi vaikeammat ajat, aina on asioita, jotka täytyy siivota, sanoi Kotkansalo.

Ansiokehitysohjelma on nostanut siivoojien palkkoja noin 20 prosenttia. Siivoojan palkka on nyt lähempänä kaupan kassaa kuin ennen, mikä helpottaa rekrytointia.

- Vastaavasti palkkakehitys on saanut isot kauppaketjut miettimään kannattaisiko niiden siirtää siivousta myyjille, paljastaa Olsbom.

Tilastokeskuksen mukaan Suomen yleisistä ammattiluokista suhteellisesti eniten 2010-luvulla on noussut toimistosiivoojien keskiansio, lähes 18 prosenttia. Siivoojien keskiansio oli vuonna 2016 11 euroa tunnissa.

Siivoojien ansiotaso on saavuttanut tuntipalkka-alojen keskimääristä ansiotasoa. Miesten säännöllisen työajan keskituntiansio oli 16,50 euroa ja naisten 13,50 euroa.

## HENKILÖSTÖN NÄKÖKULMA: HYVÄ FIRMA

Pitkään RTK:ta palvelleet siivooja Leena Sulin ja huoltomies Teppo Normiala ovat oppineet arvostamaan työnantajaansa.

- Ehdottomasti voin suositella RTK:ta kavereille. Olen pitänyt työpaikkaa varmana ja vakaana. Palkka saisi kyllä olla parempi, sanoo vuonna 1992 taloon tullut Normiala.

Vuonna 1983 vakipaikan saanut Sulin on samaa mieltä ja lisää, ettei huonossa firmassa näin kauan olisi jaksanutkaan.

Sulin arvelee, ettei Raumalla monta paikkaa ole, jossa hän ei olisi siivonnut. Viime vuodet hän on työskennellyt Oraksen hanatehtaalla.

- Näin eläkeiän lähestyessä on mukavaa, kun saa olla kahdeksan tuntia samassa paikassa, sanoo Leena.

Teppo oli töissä paperitehtaalla ja telakalla ennen talonmieheksi ryhtymistään. Osa kohteista on pysynyt RTK:lla kaikki nämä vuodet, mutta monet ovat vaihtuneetkin. Miten työ on muuttunut?

- Kohteita on enemmän, asiakkaat vaativampia ja talotekniikka on kehittynyt valtavasti. Etenkin päivystysvuoroissa pitäisi tietää monesta eri asiasta jotain, kertoo Normiala.

Myös Sulin on pannut merkillä urakoiden kiristymisen. Uusia työvälineitä ja koneita on tullut työtä helpottamaan.

– Mutta edelleen eniten tehdään näillä, sanoo Sulin ja näyttää käsiään. Työnsä siivooja ja huoltomies tekevät yleensä yksin, mutta työkavereita on kummallakin. Yhteiset kahvihetket ovat mieluisia ja tärkeitä.

## **ALAN NELJÄNNEKSI SUURIN SUOMESSA**

RTK-Palvelu on alan neljänneksi suurin yritys. Siivous tuo liikevaihdosta noin kaksi kolmasosaa, kiinteistöhuolto noin kolmanneksen.

Henkilöstön määrä on hieman vähentynyt. RTK-Palvelu työllistää noin 3 200 ihmistä, joista suunnilleen puolet on kokopäiväisiä.

Suuret asiakkuudet heilauttavat työntekijätarvetta suuntaan ja toiseen.

Vuodenvaihteessa 2016-2017 RTK-Palvelulta jäi pois useampi hotelli pääkaupunkiseudulla. Isossa hotellissa voi olla kymmeniä siivoojia samaan aikaan.

RTK:n saamista uusista kohteista voi mainita Fortumin ydinvoimalat Loviisassa ja viisi Ikean myymälää.

## **PIETARIN HOTELLIT JÄIVÄT SIIVOAMATTA**

Ainakin raumalaisissa lehdissä on muutamaan otteeseen kerrottu RTK-Palvelun katselevan ulkomaille. Kansainvälistyminen on kuitenkin jäänyt toistaiseksi kaavailujen ja tunnustelujen asteelle.

– Yksittäisillä keikoilla on joskus käyty töissä, esimerkiksi Barsebäckin ydinvoimalassa Ruotsissa, muistaa Tapio Juusela.

Pietariin RTK perusti firmankin. S-ryhmä avasi Venäjän miljoonakaupunkiin Sokos-hotelleja ja RTK:lle vinkattiin, että kannattaisi tulla Pietariin.

– Meillä oli jo esisopimus kolmen hotellin siivouksesta, mutta sitten tuli mutkia matkaan. Meillä oli huono kumppani siellä ja vastapuolikin vaihtui. Olisimme ehkä saaneet homman lähtemään käyntiin, mutta ehtivät ottaa toisen siivousfirman, kertoo Juusela.

Ruotsissa RTK:lle on tarjottu firmoja ostettavaksi, mutta tilaisuus jätettiin käyttämättä.

- Kovin hyviä kokemuksia ulkomaan operaatioista ei ole kilpailijoilakaan. Ainakin tällä hetkellä ajattelen niin, että meidän kannattaa panostaa pääkaupunkiseutuun. Siellä pitää touhuta vielä enemmän, sanoo Juusela.

## HELSINGISSÄ POMON PITÄÄ PUHUA ENGLANTIA

RTK-Palvelusta on tullut yksi tärkeimmistä maahanmuuttajien kotouttajista. RTK tarjoaa matalan kynnyksen työtilaisuuksia.

- Varsinkin isoimmissa kaupungeissa maahanmuuttajia on iso osa työvoimasta. Helsingissä jokaisen pomon on osattava englantia, sillä enemmistö työntekijöistä on ulkomaalaistaustaisia, sanoo Juusela.

Hänen mielestään RTK on tehnyt ison työn ja onnistunut siinä varsin hyvin.

- Olemme saaneet tosi hyviä työntekijöitä, mutta toki hankaluksiakin on ollut.

Vuonna 2011 RTK-Palvelu käynnisti yhdessä Palvelualojen ammattiliiton kanssa hankkeen, jolla lähennettiin maahanmuuttajia suomalaiseen työelämään. Koulutuksessa käytiin läpi arjen ja erilaisuuden kohtaamista työssä, työturvallisuutta, työlupia, sopimuksia ja lakeja.

- PAM etsi yhteistyökumppaneita ja RTK-Palvelu otti haasteen vastaan. Saavutimme pilottihankkeessa todella merkittäviä tuloksia. Meillä on arkipäivää, että maahanmuuttaja liittyy ammattiliittoon ja luottamusmies sekä työsuojeluvaltuutettu auttavat esille nousevissa ongelmissa, pääluottamusmies Outi Missi kertoi Palkkatyöläinen-lehdelle.

Ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä palkataan paljon paitsi siivoojiksi myös bussikuskeiksi ja postinjakajiksi. Palveluala ylipäättään on usein maahanmuuttajien ensimmäinen työllistäjä.

- Suomeen ei kuitenkaan ole syntymässä aloja, joilla työskentelisi pelkästään maahanmuuttajia, arvioi työ- ja elinkeinoministeriön maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen Helsingin Sanomien haastattelussa kesällä 2017.

## RTK-PALVELUN MYYNTIÄ MIETITTY PARI KERTAA

RTK-Palvelun myyntiä on Tapio Juuselan mukaan mietitty tosissaan vain pari kertaa.

Lähimpänä myyntiä käytiin vuonna 1984. Silloin Raumalaiskiekkoilun Tuen hallitus harkitsi RTK-Palvelun myymistä Seppo Tyrjyn vetämälle ryhmälle. Kauppahinta olisi ollut reilut neljä miljoonaa markkaa.

- Soittivat, että myös Lukon pitäisi myydä osakkeensa. Lukko ry omisti RTK-Palvelusta 20 prosenttia. Piirsin ruutupaperille skenaarioita miten kauan yritysmyynnistä saatavaa rahaa riittäisi. Tulin siihen tulokseen, ettei sillä pääomalla olisi huippukiekkoa pitkään pyöritetty. Korot ja inflaatio olivat silloin korkealla. Totesin, ettei missään nimessä pidä myydä, vaan jatkaa yrityksen kehittämistä itse, kertoo Lukko ry:n puheenjohtajana ollut Rauno Mokka.

Eräät merkittävät asiakkaat antoivat ymmärtää, että haluavat ostaa palveluja nimenomaan RTK-Palvelulta ja olla näin tukemassa raumalaisille tärkeän Lukon toimintaa. Niinpä myyntineuvottelut kariutuivat.

- Tyrjy heitti avaimet pöytään ja lähti menemään, muistelee Mokka.

Jälkikäteen on helppo todeta päätöksen olleen oikea. Vuonna 1984 RTK-Palvelu maksoi omistajilleen osinkoina 300 000 markkaa.

- Nykyisin osinko on 30-kertainen, vertaa Mokka.

Toisella kerralla kilpaileva yritys tarjosi 60 miljoonaa markkaa RTK-Palvelusta. Kiekkoilun Tuen hallitus hylkäsi tarjouksen kohteliaasti.

Kauppoja on tunnusteltu silloin tällöin. Kyselyjä on tullut ulkomailtakin.

Ensimmäinen kysymys on tietysti minkä rahan myynnistä saisi. Toinen kysymys kuuluu mitä sitten tehtäisiin. Mentäisiinkö johonkin muuhun mukaan vai elettäisiinkö sijoitustuotoilla.

- Jos kassassa olisi paljon rahaa, voisi Lukon tai Tuen puheenjohtajalle tulla liian suuri houkutus käyttää ja näyttää esimerkiksi hankkimalla monta kallista pelaajaa, pohtii Mokka.

RTK-Palvelun myynti voisi myös heikentää Lukon yleistä hyväksyttävyyttä Rauman seudulla. Kaupungin, yritysten ja vanhempien tukea kanavoituisi kenties muihin kohteisiin, jos tiedettäisiin Lukko-perheellä olevan runsaasti rahaa pankkitilillä.

## LUKKO-SÄÄTIÖ HYVÄ RATKAISU

Tapio Juuselan mielestä RTK-Palveluun sisältyy muutakin kuin sen rahallinen tuotto Lukko-perheelle.

- Lukko-säätiö oli hyvä ratkaisu. Säätiö omistaa 25 prosenttia Contineosta. Tämä tekee RTK-Palvelun tai Lukon valtaamisen vaikeammaksi. Vähintään yhtä tärkeää on, että säätiö antaa tietyn turvan sille, että johonkin jää rahaa.

Juusela viittaa säätiön säädekirjan sääntöön, jonka mukaan puolet säätiön saamasta osinkotulosta pitää jättää säätiöön ainakin kymmeneksi vuodeksi.

Säätiön perustamista ja Contineo-järjestelyä RTK-Palvelun entinen toimitusjohtaja Tauno Maksniemi kehuu hyviksi ratkaisuiksi.

- Juuselan Tapsalla ja Moka Raunolla oli keskeinen rooli näiden kuvioiden rakentamisessa. RTK:n tulee toimia itsenäisenä, irti jääkiekosta. Contineo alkoi puhua omistajan äänellä. Toimitusjohtajalle omistajan kasvot olivat lähinnä Olli-Pekka Heinonen, Juusela ja Rauno Mokka. Heinosen kanssa keskustelin paljon strategiasta, Maksniemi kertoo.

Contineon hallituksen edellinen puheenjohtaja Mokka tuumaa, että perheyhtiö olisi jo monta kertaa hyväksynyt kaupan – mutta Lukko-perhe on toista maata.

- Tietysti jossain tulee hintakin vastaan. Jos RTK-Palvelusta oikein hurja tarjous tehtäisiin, niin kyllä sitä vakavasti miettiä pitäisi, hän sanoo.

## RTK LIIGAN JA KIEKKOLIITON SPONSORIKSI

RTK-Palvelussa oltiin pitkään hiljaa yhtiön jääkiekkotaustasta. Tapio Juuselan mukaan yhtiössä ajateltiin, ettei se välttämättä auttaisi bisneksiä, jos asiakkaat ajattelisivat voittojen valuvan Rauman Lukon liigajoukkueen rakentamiseen.

- Raumalla oli tietenkin toisinpäin. Lukosta oli ilman muuta apua alkuvuosina, kun toimintamme laajeni, sanoo Juusela.

2000-luvulla RTK-Palvelu teki merkittävän sponsorisopimuksen ensin Jääkiekkoliiton ja myöhemmin myös jääkiekon SM-liigan kanssa.

- Panostus oli mielestäni kohtuullinen, varsinkin kun olimme ainoa alan firma. Jääkiekko on Suomessa merkittävä urheilulaji, jossa tehdään

arvokasta nuorisotyötä. Samalla vaimenivat ne puheet, että kaikki raha menee raumalaiselle jääkiekkoilulle, muistelee Maksniemi.

Sponsoroinnilla yhtiö haki näkyvyyttä. RTK-Palvelun ammatillinen imago oli vahva, mutta tunnettuudessa RTK hävisi vielä kolmelle suuremmalle kilpailijalleen.

- RTK ei vielä ollut aidosti valtakunnallinen. Halusimme varmistaa, että meidät tunnetaan niissä pöydissä, joissa päätetään mistä tarjouksia pyydetään. Tunnettuus auttaa myös työvoiman rekrytoinnissa.

Näkyvä sponsorointi tsemppasi myös henkilöstöä.

- Kerran kiinteistöpuolen pääluottamusmies tuli myöhässä tapaamiseen. Hän selitti, että auto piti käydä pesemässä. Eihän likaisella valkoisella autolla kehtaa liikkua, kun siinä on ne Leijona-tarratkin!

Jääkiekkoon liittyy myös erikoinen oikeusjuttu.

RTK-Palvelu kutsui Sysmän kunnan virka- ja luottamushenkilöitä katsomaan Jokerien KHL-ottelua Helsinkiin. Matkalla tutustuttiin curlingiin Suomen Urheiluopistolla. Hartwall Areenan aitiossa tarjottiin ruokaa ja juomaa.

Matkaan osallistui kymmenen vierasta. Kuntalainen teki tutkintapyyntöä poliisille. Esitutinnan jälkeen syyttäjä vaati sakkorangaistuksia lahjuksen antamisesta ja ottamisesta. Päijät-Hämeen käräjäoikeus hylkäsi kaikki syytteet tammikuussa 2017.

Kihlakunnan syyttäjä Pasi Palsi kommentoi Etelä-Suomen Sanomille, ettei tapauksessa alun alkaenkaan ollut kyse isosta asiasta. Juttu tuntui ehkä isommalta siksi, että kesäkuussa nostetut syytteet pysyivät julkisuuslain mukaisesti salaisina siihen saakka, kunnes ne joulukuussa luettiin oikeudessa.

Jonkin aikaa Contineo omisti pienen siivun jalkapalloseura Tampere Unitedista. Tämä syrjähyppy tehtiin bisnesmielessä. Suomenmestaruuden voittaneen TamUn kautta RTK laski pääsevänsä paremmin tutustumaan tamperelaisiin.

---

Jari Laiho pelasi vielä jääkiekkoa Lukon liigajoukkueessa, kun hän aloitti RTK-Palvelussa. Sitten hän on kiertänyt Lukko-perheen tehtävissä laajasti.



## LAIHO TULI TALOON JÄÄKIEKKOILIJANA

RTK-Palvelun avainhenkilöistä tiivein henkilökohtainen suhde Lukon liigajoukkueeseen on ollut Jari Laiholla. Hän teki vuodet 1980–2016 hommia kummassakin organisaatiossa.

- Tulin taloon kesäkuussa 1980. Olin juuri päässyt Rauman kauppaoppilaitoksesta. Samalla kerralla sovimme, että jatkan pelaajana edustuksessa ja aloitan myyntisuunnittelijana, muistelee Laiho.

Hän oli juuri pelannut liigauransa ehkä parhaan kauden – 27 maalia 36 ottelussa – mutta RTK:n hommiin ”Lapa” kävi myös tosissaan kiinni. Jo pari vuotta myöhemmin hänestä tehtiin piiripäällikkö.

Pelaajaura päättyi kevääseen 1987, mutta Liiga-Lukossa Laiho on sen jälkeen toiminut valmentajana, joukkueenjohtajana, urheilujohtajana, puheenjohtajana ja vuosina 1997–2000 toiminnanjohtajana.

- Kolme ja puoli vuotta olin kokopäiväisesti Lukon toimistossa. Suostuin urakkaan, kun sain paperin, että voisin palata RTK:lle vanhaan työhöni. Lukon aika oli taistelua päivästä toiseen, kun rahaa ei kerta kaikkiaan ollut riittävästi. Oman osuuteni talkoissa tein ja siirryin takaisin RTK:lle, kun Lukosta tehtiin osakeyhtiö, kertoo Laiho. Helppo ei Lapan kolmen vuoden pesti ollut, mutta yhtiöittämisen jälkeen kiekkobisneksen pyörittäminen on mahdollistanut johdolle hieman inhimillisemmät työajat.

RTK:hon palattuaan Laiho oli kehityspäällikkö ja yhteyspäällikkö. Nyt hän on aluemyyntijohtaja.

## JUUSELAN TINKI TULEE TÄYTEEN

Ainakin tätä kirjoitettaessa Tapio Juusela oli vakaasti sillä kannalla, että keväällä 2018 hän luopuu luottamustehtävistään Lukko-perheessä.

- Kahdesti vuodessa kokoontuvan Lukko-säätiön hallituksessa olen luvannut jatkaa, mutta muuten on aika antaa tilaa nuoremmille, perustelee Juusela.

Hän katsoo tinkinsä tulleen täyteen ja ajan olevan oikea. Lukko-yhteisön palaset ovat kohdallaan, omistus kiekkoväelle ankkuroitu ja tulevaisuus turvattu.

RTK-Palvelun Juusela arvioi olevan tukevalla pohjalla.

- Parina edellisenä vuonna hamuttiin liikevaihtoa väkisin menetettyjen asiakkuuksien tilalle. Homma lähti vähän käsistä. Hallitus puuttui



---

Tapio Juusela

asiaan ja jämerin toimenpitein saatiin tilanne taas hallintaan. Kannattamattomat asiakkaat käytiin kriittisesti läpi, kertoo Juusela.

Kiinteitä kustannuksia pitää työvoimavaltaisella alalla seurata erityisen tarkasti.

- Kannattavuus on pienestä kiinni. On sanottu, että jos kaikille maksettaisiin euro tunnissa lisää, niin firma menisi kohta konkurssiin. Juuselan mukaan Contineolle on kertynyt sijoitusvarallisuutta niin, että sen tuotoilla pystyisi periaatteessa pyörittämään Lukon liigatoimintaa. Kiekkoilun Tuella vastaavasti on varallisuutta niin, että Lukon juniorien pelit jatkuisivat kymmenkunta vuotta, vaikka RTK-Palvelun rahahana menisi kiinni.

Nykyistä organisaatorakennetta Juusela pitää hyvänä. Rauman Lukko Oy:n talous on varmalla pohjalla, mutta rahaa ei ole rajattomasti käytössä.

- Contineo on se, joka päättää. Contineon hallituksessa Tuella on neljä paikkaa, joten sen sana painaa eniten. Tärkeää on kuitenkin se, etteivät omistajat jatkossakaan olisi eri mieltä. Samalla asialla tässä kaikki ovat, Lukon toiminnan edellytyksiä turvaamassa, painottaa Juusela.

RTK-Palvelun ja Contineon hallituksessa on istunut lähinnä ”Lukon miehiä”. Niin on tälläkin hetkellä.

- Lukko-tausta on tärkeä, muttei missään nimessä välttämätön. Kyllä me ennen kaikkea olemme hyviä tyyppejä hallitukseen pyrkineet löytämään, sanoo Juusela.

Contineon varallisuudesta RTK-Palvelu muodostaa tietysti leijonanosan. Contineolla on lisäksi pörssiosakkeita kolmessa varainhoitajien vastuulla olevassa salkussa sekä asunto-osakkeita Raumalla.

- Asunnot ovat ennen muuta Lukon tarpeeseen. On kilpailutekijä, että meillä on tarjota Lukon pelaajille erilaisia asuntoja, sanoo Juusela.

Raumalainen konsernirakenne on kiinnostanut myös verottajaa.

- Verotarkastuksia on ollut kaikissa yrityksissä, mutta mitään merkittävää huomautettavaa ei ole ollut. Ei tarvitse jännittää, jos tulevat, tuumaa Juusela.

## RTK-HENKILÖSTÖPALVELU:

# TYÖLLÄ ON KASVOT

---

Tapio Juusela kertoo RTK:n henkilöstöpalvelun alkaneen vuonna 2006, kun Teollisuuden Voiman Olkiluoto 3 -ydinvoimalaprojekti tarvitsi lyhytaikaista työvoimaa. Tähän tarpeeseen vastaamaan perustettiin HRR Palvelu Oy.

Vuonna 2012 HRR Palvelu muutti Rauman kaupunkiin ja toiminta laajeni muunkin henkilöstön kuin OL3-porukan etsimiseen. Palvelulle oli kysyntää muun muassa Rauman telakalla.

Lisää vauhtia saatiin yrityskaupalla. RTK:n tytäryhtiö HRR-Palvelu hankki noin 8 miljoonan euron liikevaihtoa Itä-Suomessa pyörittäneen Pesti Henkilöstöpalvelut.

- Olimme jo jonkin aikaa etsineet mahdollisuutta laajentaa henkilöstöpalvelua Rauman talousalueelta muualle. Pesti oli hyvämaineinen ja kannattava yritys, perusteli RTK-Palvelun toimitusjohtaja Tauno Maksniemi kauppaa.

HRR Palvelu ja Pesti jatkoivat omilla brändeillään, samoin myöhemmin vuonna 2014 ostettu raumalainen Workbox Henkilöstöpalvelu, joka vahvisti vahvasti asemia Pohjois-Suomessa sekä Pohjanmaalla. Workboxin entinen omistaja Heikki Lamminpää jatkoi liiketoimintajohtajana vajaat kaksi vuotta. Vuonna 2015 edellä mainitut kolme firmaa yhdistettiin RTK-Henkilöstöpalvelu Oy:ksi, joka nousi Suomen 20 suurimman henkilöstöpalvelualan yrityksen joukkoon.

- Kolme viime vuotta ovat olleet vahvan kasvun aikaa kaikkialla Suomessa. Palveluvalikoima laajeni henkilöstöpalvelusta koulutusratkaisuihin, suorarekrytointeihin ja henkilöarviointeihin. Liikevaihto ja liiketulos kasvoivat merkittävästi, kertoo RTK-Henkilöstöpalveluiden toimitusjohtaja Tuovi Maasio.

RTK-Henkilöstöpalvelun liikevaihto vuonna 2016 oli 15 miljoonaa euroa. RTK-Henkilöstöpalvelu pyrkii pitkiin työ- ja asiakassuhteisiin. Yhtiöllä on toimipiste yhdeksässä kaupungissa.

RTK-Henkilöstöpalvelut on käyttänyt slogania ”työllä on kasvot”. Maasion mukaan se on merkityksellinen asia ja yhtiön asiakaslupaus.

- Jokainen meistä tekee työtä ihmisenä ja omilla kasvoillaan, lähellä asiakasyrityksiämme ja vuokratyöntekijöitämme. Puhumme kasvokkain, emme tekstiviestein, kuvaa toimitusjohtaja.

Maasio aloitti RTK-Henkilöstöpalvelun vetäjänä maaliskuussa 2014. Hänellä on kattava kokemus rekrytoinnista, henkilöstöpalvelujen tuottamisesta ja palveluratkaisujen kehittämisestä. Maasion aiempia työnantajia ovat olleet muun muassa Opset, Staffpoint, ISS Palvelut, Adecco, ISS ja Engel Palvelut.

Vuokratyö antaa mahdollisuuden tutustua eri toimialoihin ja eri työtehtäviin. Erityisen hyvin se soveltuu esimerkiksi opiskelijalle, välivuotta pitävälle, vastavalmistuneelle tai työpaikkaa vaihtavalle. Vuokratyö voi johtaa myös vakituiseen työsuhteeseen. RTK-Henkilöstöpalvelu rekrytoi työntekijöitä asiakasyrityksiinsä.

# RTK-PALVELU TÄNÄÄN

Tässä tiivistelmä siitä miten RTK-Palvelu esitteli toimintaansa syksyllä 2017.

## Kiinteistöhuolto ja tekniset palvelut

Kiinteistöhuollon palvelumme turvaavat kiinteistöjen käytettävyyden ja toimivuuden ja auttavat säilyttämään niiden arvon.

Tarjoamme perinteisen kiinteistönhoidon lisäksi ulkoalueiden hoito- ja vihertöitä, remontti- ja pienrakennuspalveluita sekä teknisiä kiinteistöpalveluja, joiden avulla kiinteistöjen käyttökuluja, energiankulutusta ja ympäristövaikutuksia voidaan hallita ja kehittää jokapäiväisen energiatehokkaan ylläpidon kautta.

## Teollisuuspalvelut

Palvelemme teollisuudessa mm. ydinvoimaloiden, telakoiden, telealan ja eri tehdasteollisuuden toimialojen tarpeisiin sovitetuilla vaativilla palvelukokonaisuuksilla. Tuotamme mm. erikoissiivoukset, imulakaisupalvelut, korkeapainepesut, yhdistelmäautotyöt, rakenne- ja laitehuollot, jätehuoltopalvelut mukaan lukien ongelmajätehuolto ja lajittelu sekä prosessisiivous teollisuudessa.

## Siivouspalvelut

Siivouspalvelussamme yhdistyvät huolellinen kartoitus- ja suunnitteluvaihe, onnistunut haltuunotto, kohteeseen optimoitu tuotanto, säännöllinen laaduntarkkailu ja läpinäkyvä asiakasraportointi, jatkuva toimintojemme kehittäminen sekä laatu-, koulutus- ja ympäristöorganisaatiomme tuki.

Palvelemme asiakkaitamme mm. teollisuussiivouksessa, korkean hygieniatason siivouksessa, sairaalasiivouksessa, myymälä- ja liiketilasiiivouksessa, toimistosiivouksessa, hotelli- ja ravintolasiivouksessa, porrassiivouksessa sekä kotisiivouksessa pääkaupunkiseudulla.





Lisäksi palveluihimme kuuluvat monipuoliset erikoissii-  
vokset ja siivouksen tukipalvelut.

### Käyttäjäpalvelut

Varmistamme toimiston palvelutehtävien sujuvuuden ja vapauttavat oman henkilöstön palkkaamisesta. Palveluihimme kuuluvat mm: aula- ja sihteeripalvelut, puhelin- vaihde- ja skannauspalvelut, postitus- ja lähettipalvelut, kokous- ja kahvituspalvelut, monipalvelussa ammattitai-  
toinen henkilöstö erilaisiin tilapäistarpeisiin, toiminnan muutoksiin liittyvät ulkoistuspalvelut ja tietoturvapalvelut.

### Henkilöstöpalvelut

Tarjoamme asiakkaillemme nopeasti osaavaa työvoimaa erilaisiin lyhyt- tai pitkäkestoisiin työtehtäviin ja toimeksian-  
toihin. Vuokrauspalvelu voi kestää muutamasta tunnista useaan vuoteen. Työntekijä on työsopimussuhteessa kans-  
samme, joten asiakkaamme ei tarvitse huolehtia käytännön järjestelyistä. Hoidamme asiakkaamme puolesta työntekijän valinnan, tarvittavien sopimusten laatimisen, palkanlas-  
kennan ja -maksun sekä kaikki työnantajavelvoitteet.

### Kokonaispalvelut

Tarvitsemasi ylläpito- ja tukipalvelut yhdistyvät saumatto-  
maksi kokonaisuudeksi. Voit valita haluamasi palvelut aina siivouksesta ja kiinteistöhuollosta vaativiin teknisiin palve-  
luihin ja tarvitsemiisi käyttäjäpalveluihin. Palvelua koordi-  
noidaan yhden asiakkuuspäällikön kautta, joka valvoo päi-  
vittäistä kokonaislaatua ja töiden sujuvuutta. Itse palvelusta  
vastaavat omien alueidensa ammattilaiset, jotka on pereh-  
dytetty kohteen hoitoon moniosaajamallia hyödyntäen.

# RTK-PALVELUN YRITYSOSTOT

---

**1981**

Kehä-Siivouksen Porin toimisto

**1984**

Porin Seudun OP-Kiinteistökeskuksen talohuolto-osasto

Hakos, Helsinki

**1985**

Porin Siivous- Ja Kiinteistöpalvelu

**1986**

Kiinteistöhuolto Soininen, Helsinki

Jyväskylän Talonmiespalvelu

**1987**

Rauman Öljylämpö

**1988**

Brahen Siivous, Turku

**1993**

Rauman Huolto

**1995**

Talohuolto Mattila

**1996**

Sarda Kiinteistöhuolto

Jyväskylän Siivouspojat, Kuopio

Jussi Hekkalan Kiinteistöhuolto, Oulu



## 1997

Kiinteistöhuolto Ke-Ju, Oulu

## 1998

No Dust, Turku

Hygipalvelu, Eura ja Säkylä

Pohjois-Suomen Kiinteistöpalvelu, Oulu

## 2000

Soleado, Vaasa

## 2001

Äyhön Kiinteistöhuolto, Rauma

Lahden Kiinteistöhuolto

Pohjanmaan Tehosiivous, Alavus

## 2002

Kouvolan Kiinteistöhuolto

Siivouspalvelu Vormisto, Kuopio

## 2003

Kuopion Kiinteistönhoito

Neos Palvelut, Oulu

Suomen Talkkaritalo, Tampere

Anias, Kokkola

Jätehuolto Fagerlund, Rauma

## 2004

H.M.Kiinteistöhuolto, Hämeenlinna

Länsitili, Pori

AK-Ilmastointi, Lahti

## 2005

Rauman Puhdistuspalvelu

Oulun Kiinteistötaito



## 2007

Kiinteistöhuolto Minerva

Etelä-Karjalan Kiinteistö- ja Ympäristöhuolto, Lappeenranta

## 2009

Suur-Savon Siivous, Mikkeli

Sysmän Mape

Kiinteistökaari, Vantaa

Siivousmylly, Joensuu

## 2010

Kiinteistöhuolto Hannu Bergroth, Salo

Forssan

OP-Kiinteistökeskuksen  
talohuolto

## 2011

Kanta-Helsingin Kiinteistöhuolto

Siivoustekijät, Kokkola

Servisole, Helsinki

## 2013

Housetekin kiinteistöhuolto ja siivous, Helsinki

Jyväskylän Siivouspalvelu

HRR/Henkilöstöpalvelut

Pesti, Joensuu

## 2014

Workbox, Rauma

10.9.2003

## RTK-Palvelu laajensi toimialaansa Lahdessa Puhdistuspalvelujen rinnalle kiinteistöhuolto

RTK-Palvelun Lahden yksikön toimintaan tulivat syyskuun alusta mukaan myös kiinteistöhuollon palvelut Lahden Kiinteistöhoito Oy:n siirtyessä yrityksen kautta RTK:n omistukseen.



Pentti Anias  
RTK-Palvelun johtaja

### Menestyvä yritys toimialallaan

Yhtiön liikevaihto on ollut noin 3,5 miljoonaa euroa ja sen tul-

haslupeliikka Kari Vähkylä kertoo, että pitkäaikainen toimintansa on ollut Lahden kaupungin keskeinen ja lähes näkymättömyyksiä.

### Mahdollisuudet entistä paremmat

Kiinteistöhuollon toiminta sijaitsee Lahden kaupungin Kaupunkialue- ja RTK-Palvelun laajentamien toimialojen.

Kuopion kaupungin on laajentanut lähes puolella. Uutta on myös kiinteistöhuolto, jonka tehtävänä on hoitaa kunnassa, mutta myös asuinalueiden ylläpidon.

Kari Vähkylä kertoo, että Lahden Kiinteistöhoito on laajentunut 8 metri 10 prosentin vuosikasvuun.

toimintatavallaan sekä investointeillaan kuin myös toimintansa laajentamisella.

### Uusista puitteista lisäpotku

Helsingin läheisyydessä Kari Vähkylä on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

Kari Vähkylä kertoo, että Lahden Kiinteistöhoito on laajentunut 8 metri 10 prosentin vuosikasvuun.

– Lahden, että kunnassa on ollut pitkäaikainen toimintatavalla.

## "Halusimme työlämmä luotettavan jatkajan"

## Kiinteistöhuolto Ke-Ju siirtyi RTK-Palvelun omistukseen

1.12.2002

Jouhannan alussa RTK-Palvelu teki kaupat omistuksen Kiinteistöhuolto Oy:n kanssa. Yhtiön nimi on nyt Ke-Ju.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.



Marko Kumpulainen  
Ke-Ju:n johtaja



Pentti Anias  
RTK-Palvelun johtaja

10.9.2003

## Pohjoisessa puhalletaan yhteen hiileen

RTK:n ostaessa oululaisen Neos-Palvelut Oy:n 15.9.2003 yrityksen koko henkilökunta siirtyi vanhoina työntekijöinä RTK:n palvelukseen. Oululaisten tavoite on selkeä ja käden ulottuvilla: markkinajohtajuus.

Yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.



## Pentti Anias voi katsoa työntekijöitään silmiin

RTK osti Keski-Pohjanmaalla, Kokkolassa sijaitsevan Anias Oy:n 2.7.2003. Yrityksen perustaja myi elämäntyönsä luottavaisin mielin, koska tietää, että kaikki 30 työntekijää saavat jatkaa hyvissä merkeissä.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.



Anias Oy:n perustaja Pentti Anias ja RTK-Palvelun johtaja Marko Kumpulainen.

## Kuopion Kiinteistöhoito RTK:n lipun alle

Vuonna 1996 perustettu, noin 25 työntekijän Kuopion Kiinteistöhoito Oy siirtyi RTK:n omistukseen toukokuun alussa. RTK:lle kauppa syntyi kustannussäästöä, kun se pystyi hyödyntämään yhteistä kalustoa Kuopion Kiinteistöhoitoon kanssa.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.



## Hämeenlinnan osaaminen kasvoi

Hämeenlinnassa sijaitseva 33 työntekijän H.M. Kiinteistöhuolto Ky siirtyi RTK-Palvelu Oy:n omistukseen 15.3.2004. Yrityksen liikevaihto oli säätyneellä tilikaudella 1,5 miljoonaa euroa. Yrityksen myi sen vuonna 1989 perustanut Sime-dikola, joka tulee jatkossa toimimaan alihankintatehtävissä.

Marko Kumpulainen kertoo, että yhtiön on ollut mukana, että vuonna 1998 perustettiin Lahden kaupungin laajentamien toimintatavalla.

## Rauman Seutu, joulukuu 1978

### Mitä RTK-Palvelu Oy tekee.

**Teollisuuspalvelut.** Voimalaitosten, prosessi-, metalli- ja rakennusteollisuuden koneiden ja tuotantotilojen puhdistus- ja saneeraus-toimenpiteitä.

**Laivapalvelut.** Lastitilojen puhdistukset ja puulaukset. Teknisten tilojen pesut ja puhdistukset. Yleisten tilojen siivoukset ja puhdistukset.

**Siivous- ja kiinteistöpalvelut.** Rauman talousalueella liikelaitosten, toimistojen ja henkilökuntatilojen sekä hotellien siivous-, kiinteistö- ja hygieniapalveluja.

**RTKPALVELU OY**

Lyseokatu 1, 26100 Rauma 10, puhelin 938-220 233

Rauman Seutu, joulukuu 1978

**LUOTETTAVA AMMATILAINEN**

**Siivooja** **Toimikokki** **Kattilan tastaaja**

**Karjesmies** **Hortonomi** **Sähkömies**

Toimitusjohtaja Pertti Nordman:  
Annun käyttöönne nämä ammattilaiset ja koko organisaatiomme kymmenvuotisen kokemuksensa ottaessaan vastuun kiinteistösi-  
huollosta.

Lyseokatu 1, 26100 RAUMA 10, puh. 938-220233

**RTKPALVELU OY**

Uusi Rauma, 1.12.1981

Uusi Rauma 27.7.1986

**PUHDAST PARHAMA JÄLKKE**

**RTK-palvelus löydät, mistä on gyymsys. Yli kymme vuoti o siiderikandit teht, ja kon dyts oosa, pei ja vänti ova viimät huolto, ni meit kaitta, ett tee puhdast jälkki.**

Josas tykkä, ett kaitt on finemä jälkki, niin dult sanoma. Meik kyt fundeera, mitä tarvitts tehtä, ja kaittan pans semmnen biogram toimii, etei snuun gukkas pädä liike kevendymä. Meit teen pans se silt, mitä me olen gontahitts luvant, kaitt tehdät alust loppuhus soakt.

**Joka palikas tee puhdast jälkki, ko me oie asjail**

**RTK-palvelu Oy**

RAUMA  
Lyseokatu 1  
26100 RAUMA  
puh. 938-220 233

Uusi Rauma, 27.7.1986

Kaleva syyskuu 1989

**RTK-PALVELU TULEE OULUUN!**

Toimimme jo näillä paikkakunnilla: Rauma, Pori, Jyväskylä, Turku ja Helsinki. Meitä on jo yli 800, ja liikevaihtomme on n. 100 milj.mk.

Aloitamme toiminnan Oulussa ja tarvitsemme

**HOTELLISIISTIJÖITÄ ja KERROSHOITAJIA**

Pikaiset yhteydenotot, puh. 981-504 100 johtaja Juha Sinkko.

**RTK-YHTIÖT**

- Talo, joka pitää huolen työntekijöistään.

Kaleva, syyskuu 1989

0,02 0,05 0,1 0,2 0,3 0,6 0,9 1,7 7,5 11,7 13,3 10,3 11,6 13,7 17,1 19,4 25,8 31,6

1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1986 1989 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999

**LIKEVAIHTO ME**







# HENKIÖ- HAKEMISTOT

---

## HENKILÖHAKEMISTO

### A

Aaltonen, Lasse 27  
Aarikka, Rami 18  
Aikko, Mikko 17

### E

Eerola, Rafael 9, 13, 16, 20, 21,  
40, 79, 80, 81, 82,  
84, 86, 139  
Everi, Timo 80

### F

Forssén, Lars 54, 96, 97, 102  
Frang, Mikko 49

### G

Grönman, Tuomas 18  
Gustafsson, Kai 16

### H

Halme, Juhani 67  
Halminen, Pertti 36, 37, 54  
Harjuniemi, Matti 118  
Heikkonen, Ismo 113, 125, 128,  
129, 132, 136,  
137, 138, 140  
Heinonen, Olli-Pekka 21, 126, 128, 131,  
132, 133, 134,  
135, 145  
Heino, Vesa 22  
Honkavaara, Aarne 32  
Hosia, Heikki 98  
Hämäläinen, Sonja 143

### I

Ignatius, Tuula 43  
Isaksson, Esa 59, 96  
Isotalo, Jussi 22  
Itämies, Timo 54

### J

Javanainen, Matti 30, 31, 32, 33, 42,  
44, 47, 48, 50, 54,  
97, 98, 99  
Joki-Korpela, Leena 90  
Julin, Urho 47  
Junnila, Sami 16, 17

Juusela, Tapio

20, 21, 22, 38, 39,  
40, 54, 66, 74, 78,  
90, 93, 101, 105,  
106, 108, 109,  
111, 116, 118,  
119, 121, 123,  
124, 125, 126,  
129, 131, 132,  
134, 142, 143,  
144, 145, 148,  
149, 150  
Jylhä, Juhani 59, 96  
Jäppinen, Heikki 97, 98, 102

### K

Kallioniemi, Riku 46  
Kallistahti, Jyrki 121  
Kangas, Pentti Oskari 42, 43  
Katavisto, Vesa 17  
Keinonen, Matti 32, 59, 96  
Keinonen, Taija 32  
Ketola, Kari 90  
Ketola, Veli-Pekka 59  
Kilpinen, Keijo 112, 113  
Kosonen, Mikko 20, 21  
Kosonen, Mikko 17  
Kotkansalo, Terhi 140, 141  
Kukkonen, Juhani 101  
Kummola, Kalervo 76  
Kylä-Kaila, Eerik 90  
Kääntee, Lars 33, 44

### L

Laaksonen, Jari 67  
Laaksonen, Pekka 51  
Laiho, Jari 16, 119, 140, 146,  
148  
Laine, Arto 27  
Laine, Eero 82  
Lanne, Veli-Matti 16, 18, 20, 21  
Lappalainen, Heikki 31  
Lappalainen, Juhani 48  
Lausjärvi, Marjatta 138  
Lehtonen, Sinikka 112  
Liukkonen, Pekka 16, 21, 22  
Lundén, Hannu 27

### M

Maasio, Tuovi 20, 151  
Maksniemi, Tauno 124, 125, 128,  
129, 132, 133,  
137, 145, 146,  
151  
Marjomäki, Seppo 98  
Marttila, Mika 18

Miettinen, Arno 22  
Miettinen, Seppo 82  
Missi, Outi 143  
Mokka, Janne 16, 18  
Mokka, Rauno 22, 34, 38, 39, 40,  
54, 55, 57, 67, 70,  
72, 73, 74, 76, 78,  
91, 121, 129, 130,  
131, 133, 134,  
137, 140, 144,  
145  
Männistö, Jukka 49, 54

## N

Neuvonen, Jari 58, 64  
Nieminen, Esa 47, 102  
Niskala, Janne 18  
Nordman, Pertti 67, 97, 101, 105,  
106, 108, 109,  
111, 113, 114,  
116, 119, 120,  
121, 129  
Normiala, Teppo 141

## O

Oksanen, E.H. 31  
Olkinuora, Yrjö 67  
Olsbom, Kai 114, 125, 128,  
134, 140, 141

## P

Padatsu, Pekka 108  
Palsi, Pasi 146  
Peura, Pentti 119  
Pirkkalainen, Eero 36, 37, 54, 67, 102

## R

Raanta, Antti 18  
Rajala, Timo 18, 93  
Rantanen, Janne 13  
Rantanen, Janne 9  
Rantanen, Pekka 54, 60  
Rastio, Teppo 32, 48, 54  
Rautalinko, Elias 54, 102  
Rautalinko, Esa 67  
Rautalin, Pentti 59

## S

Saarela, Aleksi 18  
Saarinen, Heikki 67  
Sainio, Esa 16, 20, 21  
Salmi, Ari 18  
Salminen, Kimmo 101, 116

Seppälä, Markku 54  
Sillankorva, Sakari 54  
Siltavuori-Ilmmer,  
Kirsi-Marja 53  
Smedberg, Timo 16, 17  
Somisto, Toivo 98  
Somisto, Topi 99  
Sopanen, Teija 43  
Starck-Urama, Annemari 90  
Stubb, Göran 41  
Sulin, Leena 141, 142  
Suotunen, Antti 54, 97, 102  
Särkäs, Tapio 101

## T

Tarvainen, Leo 54, 102  
Tommila, Esa 16, 18  
Torkki, Jari 16, 17, 18, 51  
Tuominen, Anto 33, 54  
Tuominen, Oiva 31, 97, 98  
Tuominen, Olavi 16, 67, 98  
Tuomola, Lauri 17  
Tuomola, Pauli 16  
Turkka, Kimmo 31  
Tyrjy, Seppo 97, 98, 144  
Tähtinen, Eerik 97

## V

Vainio, Seppo 48, 59  
Varho, Pentti 114  
Vastavirta, Åke 91  
Vehanen, Petri 18  
Vigren, Anneli 112  
Viinikkala, Jaakko 54, 129  
Virkku, Kalevi 48  
Virtanen, Henry 49  
Virtanen, Jani 17  
Virtanen, Martti O. 22  
Virta-Onnela, Seija 108  
Virta, Seija 111, 113, 119,  
121  
Vormisto, Heikki 123  
Voutilainen, Juhani 30, 54  
Wallenius, Juhani 60, 61  
Wallenius, Pekka 9, 13  
Wallenius, Pentti 33, 37, 45, 47, 101

## Y

Yläjä, Mikko 98, 101  
Yläjä, Pekka 27

## TUEN HALLITUKSEN PERUSTAJAJÄSENET

Javanainen Matti

Jäppinen Heikki

Koivula Eero

Laine Leo

Lehtonen Simo

Marjomäki Seppo

Oksanen E. H.

Rantanen Pekka

Rautalinko Elias

Salo Erkki

Tulonen Kauko

Tuominen Oiva

Tuominen Pentti

Turkka Kimmo

Äijälä Väinö

Österman Jorma

## TUEN HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAT

|           |                   |
|-----------|-------------------|
| 1968      | Jäppinen Heikki   |
| 1968–1969 | Äijälä Väinö      |
| 1969–1975 | Javanainen Matti  |
| 1975–1976 | Kääntee Lars      |
| 1976–1981 | Wallenius Pentti  |
| 1981–1991 | Halminen Pertti   |
| 1991–2000 | Pirkkalainen Eero |
| 2000–2012 | Mokka Rauno       |
| 2012–2016 | Juusela Tapio     |
| 2016–     | Eerola Rafael     |

## MUUT TUEN HALLITUKSEN JÄSENET

|                    |                   |
|--------------------|-------------------|
| Berg Jarl O        | Mokka Rauno       |
| Berg Jarl W        | Männistö Aino     |
| Berg Maire         | Nieminen Esa      |
| Dahl Matti         | Nordman Pertti    |
| Eerola Rafael      | Nurmi Matti       |
| Forss Matti        | Pietilä Pirkko    |
| Gustafsson Kai     | Pirkkalainen Eero |
| Halminen Pertti    | Porkka Markku     |
| Heikku Hannu       | Rahkonen Anneli   |
| Itämies Timo       | Rahkonen Ilmo     |
| Javanainen Kirsti  | Rautavuori Janne  |
| Jokinen Pentti     | Saarinen Heikki   |
| Junnila Sami       | Sainio Esa        |
| Juusela Tapio      | Sarparanta Ilkka  |
| Kanervo Arja       | Seppälä Markku    |
| Kasper Tuuna       | Seppälä Milja     |
| Keinonen Eija      | Smedberg Timo     |
| Keinonen Matti     | Sundell Reijo     |
| Keinonen Taija     | Suomi Jukka       |
| Keinänen Erkki     | Suotunen Antti    |
| Koskelainen Pirkko | Taipale Timo      |
| Kovanen Risto      | Tarvainen Leo     |
| Kääntee Lars       | Tommila Esa       |
| Laaksonen Jari     | Torkki Jari       |
| Laiho Jari         | Tuominen Olavi    |
| Lanne Veli-Matti   | Tuomola Pauli     |
| Lappalainen Juhani | Tyrjy Seppo       |
| Lietosalmi Jouni   | Wallenius Juhani  |
| Liukkonen Pekka    | Wallenius Pekka   |
| Meski Arvo         | Wallenius Pentti  |
| Mokka Janne        | Viinikkala Jaakko |

## TUEN JÄSENET

|                     |                   |                           |
|---------------------|-------------------|---------------------------|
| Berg Yrjö Tapio     | Kuro Juha         | Rastio Teppo, kunniajäsen |
| Dahl Matti          | Kyllästinen Jyri  | Rautalinko Esa            |
| Eerola Rafael       | Laaksonen Jari    | Rautavuori Janne          |
| Forss Matti         | Laaksonen Petri   | Saarinén Heikki           |
| Forssén Lars        | Lahtinen Ari      | Sainio Esa                |
| Grönman Pertti      | Laiho Harri       | Selinkoski Janne          |
| Gustafsson Kai      | Laiho Jari        | Seppälä Markku            |
| Halme Juhani        | Lanne Veli-Matti  | Smedberg Timo             |
| Halme Jukka-Markus  | Lehto Kimmo       | Sundell Reijo             |
| Halminen Kari       | Liukkonen Pekka   | Taipale Timo              |
| Halminen Pertti     | Lätti Petri       | Tommila Esa               |
| Heino Vesa          | Moisanen Ari      | Torkki Jari               |
| Heinonen Olli-Pekka | Mokka Janne       | Tuominen Olavi            |
| Honkaheimo Mikko    | Mokka Rauno       | Tuomola Pauli             |
| Hämäläinen Erik     | Neuvonen Jari     | Uponen Tapio              |
| Itämies Timo        | Nurmi Matti       | Uusi-Kilponen Pauli       |
| Javanainen Kirsti   | Peltoniemi Anneli | Vahanto Raimo             |
| Javanainen Matti    | Peura Matti       | Wallenius Pekka           |
| Junnila Sami        | Pirkkalainen Eero | Vehmanen Jorma            |
| Juusela Tapio       | Posti Ari         | Westerlund Erkka          |
| Kinnunen Juhani     | Raitanen Vesa     | Viinikkala Jaakko         |
| Kordelin Akseli     | Rantanen Matti    | Viljanen Ismo             |
| Kosonen Mikko       | Rantanen Pekka    | Virtanen Jani             |
| Kovanen Risto       | Rantanen Raimo    | Virtanen Martti O.        |

## **RTK-PALVELUN HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAT**

Heikki Jäppinen

Pentti Wallenius

Seppo Tyrjy

Lars Forssen

Rauno Mokka

Heikki Saarinen

Olli-Pekka Heinonen

Rafael Eerola

## **RTK-PALVELUN TOIMITUSJOHTAJAT:**

|           |                 |
|-----------|-----------------|
| 1972-1974 | Mikko Yläjä     |
| 1974-1979 | Kimmo Salminen  |
| 1979-2003 | Pertti Nordman  |
| 2003-2008 | Tapio Juusela   |
| 2008-2014 | Tauno Maksniemi |
| 2014-     | Ismo Heikkonen  |

Viime vuosina jääkiekon liigaseuroissa on herätty siihen, että Suomessa urheilutoiminnan tuotot eivät oikein riitä ammattilaisjoukkueen ylläpitoon. Nyt kaikki puhuvat muun liiketoiminnan luomisesta. Raumalaiskiekkoilun Tuki täyttää 50 vuotta, joten Raumalla on oltu aika paljon aikaa edellä, sanoo Tuen puheenjohtaja Rafael Eerola.

Raumalaiskiekkoilun Tuki perustettiin vuonna 1968. Vuonna 1972 Lukko-perheeseen kuuluvat yhdistykset perustivat Rauman Teollisuus- ja Kiinteistöpalvelun. RTK-Palvelu on kasvanut ja laajentunut valtakunnalliseksi yritykseksi, jonka tuotoilla on turvattu Lukon pysyminen jääkiekon huippuseurana.

Tässä kirjassa kerrotaan 50-vuotiaan tukiyhdistyksen ja RTK-Palvelun tarina. Lisäksi selvitetään mitä ovat Rauman Lukko Oy, Rauman Lukko ry, Contineo Oy, Lukko-Säätiö rs. Mikä on kunkin rooli? Kuka omistaa kenetkin ja mitä varten?

Kirjan tekijät Janne Rantanen ja Pekka Wallenius ovat kirjoittaneet raumalaiskiekkoilusta kymmenien vuosien ajan, tuhansia lehtijuttuja ja useita kirjojakin.